

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

LEADER PROJEKTU IEVIEŠANAS DOKUMENTĀCIJAS SAGATAVOŠANA

Rokasgrāmata

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

SATURS

Rokasgrāmatā lietoto saīsinājumu un terminu skaidrojums.....	3
Saīsinājumi.....	3
Termini.....	3
Ievads.....	4
1. Iespēja saņemt ES atbalstu	5
2. Ar ko sākt.....	10
3. Pasākumi un nosacījumi.....	12
3.1. Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem.....	14
3.2. Lauku saimniecību modernizācija.....	20
3.3. Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana.....	29
3.4. Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)	35
3.5. Tūrisma aktivitāšu veicināšana.....	42
3.6. Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem	49
3.7. Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana.....	53
3.8. Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā	59
4. Iepirkuma procedūras veikšana	65
5. Finansējuma saņemšanas kārtība	71
6. Projekta īstenošanas atskaišu sagatavošana un iesniegšana	74
1. PIELIKUMS <i>Kredītiestādes izziņas paraugs par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu</i> .	76
2. PIELIKUMS <i>Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija</i>	77
3. PIELIKUMS <i>Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu</i>	78
4. PIELIKUMS <i>Paziņojums par lēmuma pieņemšanu</i>	79
5. PIELIKUMS <i>Līguma piešķiršanas procedūras vērtēšanas ziņojums</i>	80
6. PIELIKUMS <i>Atbalsta pretendenta apliecinājums</i>	81
7. PIELIKUMS <i>Būvmateriālu iegādes tāme</i>	82
8. PIELIKUMS <i>Uzskaites veidlapa par saņemto „de minimis” atbalstu</i>	83
9. PIELIKUMS <i>Iesniegto projekta īstenošanas dokumentu kopsavilkums</i>	84
10. PIELIKUMS <i>Kredītiestādes izziņas paraugs par kredīta piešķiršanu</i>	85
11. PIELIKUMS <i>Metodiskie norādījumi piedāvājumu salīdzināšanai zemākās cenas noteikšanā, ja nav jāpiemēro iepirkuma procedūra</i>	86

ROKASGRĀMATĀ LIETOTO SAĪSINĀJUMU UN TERMINU SKAIDROJUMS

SAĪSINĀJUMI

ELFLA – Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ES – Eiropas Savienība
EUR – eiro
EZF – Eiropas Zivsaimniecības fonds
IUB – Iepirkuma uzraudzības birojs
LAD – Lauku atbalsta dienests
LAP – Lauku attīstības programma
LR – Latvijas Republika
Ls – Latvijas lats
MK – Ministru kabinets
MLA – mazāk labvēlīgie apvidi
Nr. – numurs
Nr. p.k. – numurs pēc kārtas
PVD – Pārtikas un veterinārais dienests
sk. – skatīt
u. tml. – un tamlīdzīgi
VID – Valsts ieņēmumu dienests
VRG – vietējā rīcības grupa
VSAOI – valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas
ZM – Zemkopības ministrija

TERMINI

LEADER – mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstības veicināšanai.

Vietējā rīcības grupa (VRG) – vietējo organizāciju un lauku iedzīvotāju apvienība, kas darbojas noteiktā lauku teritorijā ar iedzīvotāju skaitu robežās no 5 līdz 65 tūkstoši, pārstāv šīs teritorijas iedzīvotāju intereses un uz vairākas nozares apvienojoša un šo nozaru vietējo pārstāvju sadarbības rezultātā izstrādātas stratēģijas pamata rūpējas par lauku attīstības jautājumiem vietējā līmenī.

Vietējās attīstības stratēģija – vietējās rīcības grupas izstrādāts daudznozaru stratēģisks attīstības plāns, kas nosaka un pamato lauku teritorijas attīstības prioritātes un pārmaiņu nepieciešamību.

IEVADS

Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam finansējums un pasākumi ir sadalīti pa četrām asīm un katrai no tām ir noteikts mērķis. Šīs programmas ietvaros ar *LEADER* pieeju ir iespējams pieteikties ne tikai 4. ass, bet arī 1. un 3. ass pasākumiem – galvenais nosacījums ir **konkurētspējas veicināšana, lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā.**

Šajā rokasgrāmatā ietverta galvenā informācija par katru no pasākumiem, kuros lauku iedzīvotājiem, uzņēmējiem, pašvaldībām, biedrībām un nodibinājumiem iespējams saņemt atbalstu ar *LEADER* pieeju:

- „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem”,
- „Lauku saimniecību modernizācija”,
- „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana”,
- „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)”,
- „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”,
- „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”,
- „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana”.

Šos pasākumus papildina arī tādas aktivitātes kā iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide, lai nodrošinātu

- pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību vietējiem iedzīvotājiem;
- sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanu vietējiem iedzīvotājiem.

Rokasgrāmatā sniegtā informācija ir sakārtota piecās nodaļās:

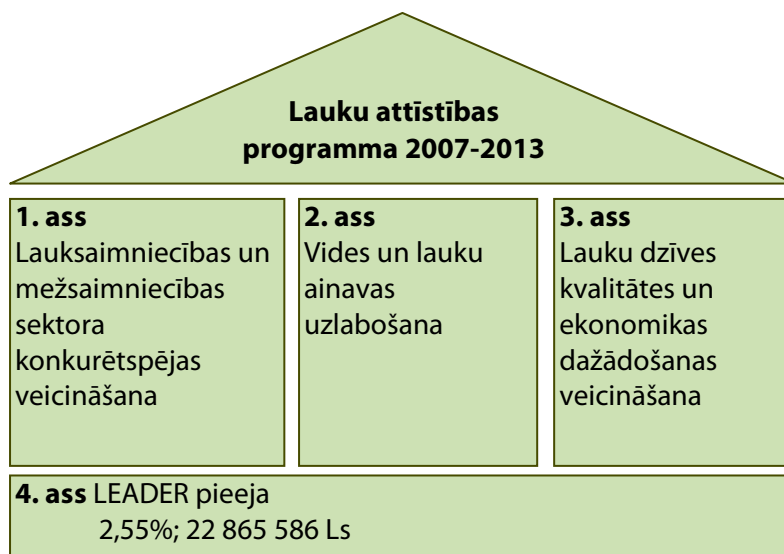
1. nodaļā skaidrota pasākumu īstenošana ar *LEADER* pieeju un iespējas saņemt ES atbalstu,
2. nodaļā apkopoti galvenie jautājumi, kas atbalsta pretendentiem jānoskaidro pirms projekta izstrādes,
3. nodaļā katram pasākumam aplūkoti atbalsta saņemšanas nosacījumi un doti paskaidrojumi par iesniedzamajiem dokumentiem,
4. nodaļā skaidrota iepirkuma procedūras veikšanas kārtība pasūtītāja finansētajiem projektiem,
5. nodaļā skaidrota finansējuma saņemšanas kārtība,
6. nodaļā apkopota galvenā informācija par atskaišu iesniegšanu pēc projekta īstenošanas, lai saņemtu atbalsta maksājumu.

Pielikumos kā paraugi ir ievietotas vairākas iesniedzamo dokumentu veidlapas, norādot avotus, no kuriem tās ir ņemtas, lai atbalsta pretendents, gatavojot projekta iesniegumu, pats vajadzīgās veidlapas varētu atrast.

 Rokasgrāmatā minētās atsauces uz normatīvajiem aktiem (likumiem, MK noteikumiem) dotas tādā to redakcijā, kas bija spēkā uz 2009. gada 21. decembri.

1. IESPĒJA SAŅEMT ES ATBALSTU

Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam finansējums un pasākumi ir sadalīti četrās asīs.

Avots: ZM

Lauku attīstības programmas 2007.–2013. gadam struktūra

Katrai asij ir norādīts mērķis, pasākumu kopums, kas palīdz šo mērķi sasniegt, un noteikts finansējums:

- 1. ass finansējums tiek virzīts pasākumiem, kas atbalsta ražošanas veicināšanu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarēs;
- 2. ass pasākumi saistās ar maksājumiem par mazāk labvēlīgiem apvidiem un bioloģiskās lauksaimniecības attīstību;
- 3. ass finansējums novirzīts pasākumiem, kas paredzēti lauku uzņēmējdarbības dažādošanai (nesaistītai ar lauksaimniecību), kā arī pašvaldībām lauku teritoriju sakārtošanai;
- 4. ass pasākumi tiks īstenoti ar LEADER pieeju.

Ar LEADER pieeju iespējams pieteikties ne tikai 4. ass, bet arī 1. un 3. ass pasākumiem.

LEADER ir mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes lauku attīstībai, kuras rosina sabiedrību meklēt jaunus risinājumus esošajām lauku problēmām. LEADER būtība ir uzlabot dzīves kvalitāti cilvēkiem laukos, domājot gan par ekonomiskajiem un sociālajiem uzlabojumiem, gan par vides saglabāšanas iespējām.

Pieeja tiek balstīta uz vietējās attīstības stratēģijas izstrādi, kas paredzēta skaidri noteiktu vietēja līmeņa problēmu risināšanai, kuras ir aktuālas konkrētās lauku teritorijas iedzīvotājiem, kā arī nosaka vietējās teritorijas attīstības prioritātes. Lai nodrošinātu kopīgu (integrētu) skatījumu uz lauku attīstības jautājumu risināšanas iespējām, stratēģijas izstrāde, saskaņošana un īstenošana tiek uzticēta vietējām rīcības grupām (partnerībām), kuras apvieno pārstāvjus no dažādiem lauku attīstībā iesaistītiem sektoriem un lauku iedzīvotāju interešu grupām.

LEADER paredz iespēju veicināt sadarbību starp lauku iedzīvotājiem, vietējām rīcības grupām vietējā, nacionālā un starptautiskā līmenī, kā arī attīstīt vietējo rīcības grupu sadarbības tīklu informācijas un pieredzes apmaiņai.

Vietējā rīcības grupa (partnerība) ir vietējo organizāciju un lauku iedzīvotāju apvienība, kas darbojas noteiktā lauku teritorijā ar iedzīvotāju skaitu robežās no 5000 līdz 65 000. Tā pārstāv šīs teritorijas iedzīvotāju intereses un rūpējas par lauku attīstības jautājumiem vietējā līmenī.

Būtiska vietējās rīcības grupas (VRG) pazīme ir līdzvērtīgas partnerības ievērošana organizācijas lēmumu pieņemšanas līmenī, kas nosaka, ka integrētās lauku attīstības stratēģijas izstrādē, apstiprināšanā un ieviešanā līdzvērtīgi jāpiedalās pārstāvjiem no vietējām pašvaldībām, uzņēmējiem, vietējās attīstības organizācijām un iedzīvotāju grupām.

Vietējai rīcības grupai ir jāspēj piesaistīt un veiksmīgi administrēt sabiedrisko finansējumu, tāpēc tai ir jābūt oficiāli reģistrētai kā biedrībai vai nodibinājumam, jāizvirza administratīvais un finanšu vadītājs un jābūt atpazīstamai vietējā sabiedrībā.

Lauku atbalsta dienests ir apstiprinājis 33 vietējās rīcības grupas Latvijā. Informācija par tām un to izstrādātās vietējās attīstības stratēģijas atrodamas LAD mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Lauku attīstības programmas pasākumi (2007.–2013. gads)/ Vietējās attīstības stratēģijas/ Apstiprinātās vietējās attīstības stratēģijas*.

Vietējā attīstības stratēģija ir detalizēts plāns, ko izstrādājusi un apstiprinājusi vietējā rīcības grupa, balstoties uz lauku iedzīvotāju vajadzībām, un saskaņojusi tās ar kopējām attīstības prioritātēm.

Vietējā attīstības stratēģijā tiek ietverta detalizēta lauku teritorijas situācijas analīze, noskaidrotas un izanalizētas galvenās attīstības problēmas un vajadzības, uz kuru pamata tiek veidota lauku teritorijas attīstības vīzija, noteiktas galvenās prioritātes un paredzētas konkrētas rīcības, kas sekmēs lauku teritorijas attīstību, veicinās jauninājumus, stiprinās lauku ekonomiku, nodrošinās pilnvērtīgu lauku iedzīvotāja dzīves kvalitāti.

Vietējā attīstības stratēģija tiek īstenota projektu veidā un tās īstenošanai 2009.–2013. gadā ir iespēja piesaistīt atbalstu no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Zivsaimniecības fonda (EZF) līdzfinansētiem pasākumiem.

Kādos pasākumos atbalstu var saņemt ar LEADER pieeju?

Atbalsta saņemšanas nosacījumi noteikti MK 13.01.2009. noteikumos Nr. 33 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai pasākumam „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” un pasākumam „Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”” (ar grozījumiem, kas stājās spēkā 2009. gada 14. novembrī – MK 10.11.2009. noteikumi Nr. 1310).

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Ar LEADER pieeju var īstenot projektus šādos pasākumos:

- „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem”,
- „Lauku saimniecību modernizācija”,
- „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana”,
- „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)”,
- „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”,
- „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”,

- „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana”.

Pasākuma īstenošanas teritorija šajos pasākumos ir pasākumu atbilstošajos normatīvajos aktos noteiktā teritorija, kurā tiek īstenota vietējās attīstības stratēģija.

👉 Lai gan dažos no 1. un 3. ass pasākumiem vairs netiks rīkotas atsevišķas projektu pieņemšanas kārtas, caur LEADER pasākumu varēs īstenot arī tos, piemēram, „Atbalsts jauniekiem lauksaimniekiem” un „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana”. Galvenais nosacījums, lai šis pasākums ir paredzēts vietējā attīstības stratēģijā.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

LAP 2007.-2013. 1. un 3. ass pasākumus papildina arī tādas aktivitātes kā iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide, lai nodrošinātu

- pakalpojumu pieejamību, kvalitāti un sasniedzamību vietējiem iedzīvotājiem;
- sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanu vietējiem iedzīvotājiem.

Šīs aktivitātes veicamas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijās.

👉 Atbalstu šajos pasākumos un aktivitātēs var saņemt, ja tās ir ietvertas vietējā attīstības stratēģijā, kurai ir piešķirts atbalsts atbilstoši normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību vietējo attīstības stratēģiju īstenošanai.

Piesakoties šiem pasākumiem, jāņem vērā katra pasākuma atbilstošie normatīvie akti. Atbalsta saņemšanas nosacījumi katram pasākumam ietverti rokasgrāmatas 3. nodaļā.

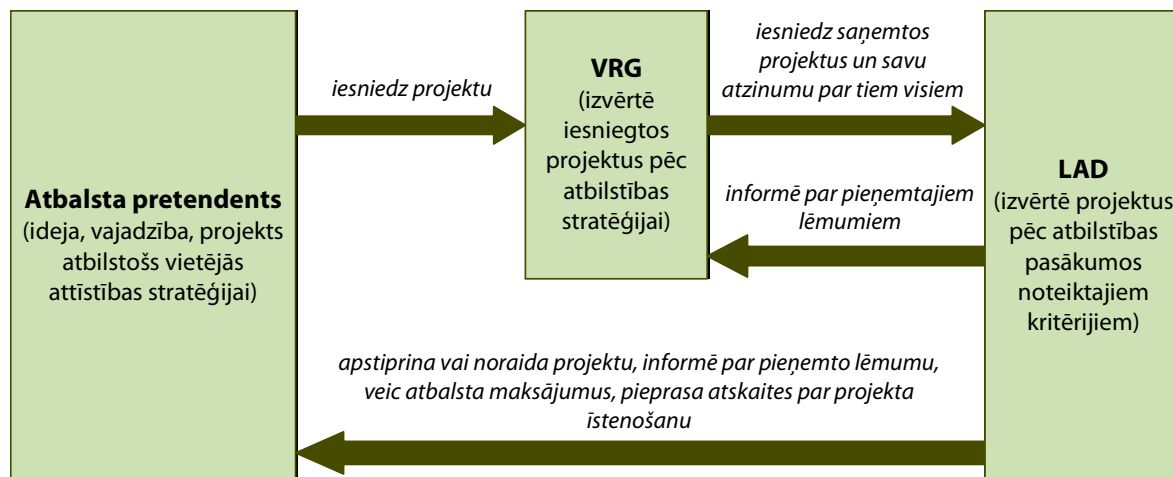
☑ Kāda ir pieteikšanās kārtība?

Projektu iesniegumu pieņemšana notiek kārtās. Vietējā rīcības grupa pēc saskaņošanas ar LAD laikrakstā „Latvijas Vēstnesis” un laikrakstā, kas pieejams vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā, mēnesi iepriekš izsludina

- datumu, kad tiks sākti projektu iesniegumu pieņemšana;
- attiecīgajai kārtai un vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai piešķirto atbalsta apmēru, rīcības mērķi un tajā plānotās darbības;
- projektu vērtēšanas kritērijus katrai vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā iekļautajai rīcībai, kuras ietvaros notiek projektu iesniegumu pieņemšana, un minimālo punktu skaitu, kas jāiegūst, lai par projektu sniegtu pozitīvu atzinumu;
- vietējās rīcības grupas nosaukumu un adresi, kur var iepazīties ar vietējo attīstības stratēģiju un iesniegt projektu iesniegumus.

Šo informāciju LAD ievieto arī savā mājaslapā www.lad.gov.lv.

Projektu iesniegumus vietējā rīcības grupa pieņem mēnesi no dienas, kad sāka projektu iesniegumu pieņemšana (projektu sagatavošanai laiks būs 2 mēneši – mēnesis, kad izsludināts pieteikšanās datums + mēnesis, kad projekti tiek pieņemti).

Avots: Lauku attīstības programma 2007.-2013. gadam

Projektu iesniegšana un izvērtēšana

Lai pieteiktos atbalsta saņemšanai šo noteikumu LAP 1. un 3. ass pasākumu aktivitāšu ietvaros, atbalsta pretendents vietējā rīcības grupā (papīra formā divos eksemplāros) vai attiecīgajā LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē un vietējā rīcības grupā (elektroniska dokumenta formā, parakstītus ar drošu elektronisko parakstu un apliecinātus ar laika zīmogu Elektronisko dokumentu likumā noteiktajā kārtībā) iesniedz šādus dokumentus:

- veidlapu (MK 13.01.2009. noteikumu Nr. 33 1. pielikumu, kura veidlapa atrodama LAD mājaslapā);
- dokumentus, kas norādīti attiecīgi īstenojamo pasākumu minētajos normatīvajos aktos (par tiem rakstīts rokasgrāmatas 3. nodaļā).

Ja projektu iesniegumu pieņemšanas kārtā kādai no vietējās attīstības stratēģijas rīcības plānā ietvertajām rīcībām projektu iesniegumus iesniedz par mazāku summu nekā pieejamais atbalsta apmērs, atlikušo finansējuma daļu pārceļ uz nākamo projektu iesniegumu pieņemšanas kārtu.

Kāds ir pieejamais finansējums?

Atbalsta apjomu un intensitāti nosaka katra pasākuma reglamentējošie normatīvie akti, tomēr vietējā rīcības grupa vietējā attīstības stratēģijā var samazināt atbalsta apjomu un intensitāti.

Kā veiks projektu vērtēšanu un atlasī šajā pasākumā?

Vietējā rīcības grupa

- mēneša laikā pēc projektu iesniegumu iesniegšanas termiņa beigām izvērtē projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai, pamatojoties uz tajā noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem;
- atbilstoši katram projektu vērtēšanas kritērijam, kas nosaka projekta atbilstību vietējai attīstības stratēģijai, piešķir noteiktu punktu skaitu:
  - no 0 līdz 2 (0 – neatbilst, 0,5 – vāji, 1 – apmierinoši, 1,5 – labi, 2 – ļoti labi);
  - 0 vai 2 (0 – neatbilst, 2 – atbilst);

- pēc projektu iesniegumu izvērtēšanas atbilstoši noteiktajiem kritērijiem izveido projektu sarakstu, sarindojot projektu iesniegumus pēc iegūto punktu skaita, un sagatavo atzinumus, kurus paraksta vietējās rīcības grupas paraksttiesīga amatpersona. Ja vietējā rīcības grupa sniedz negatīvu atzinumu, tā norāda pamatotu projekta iesnieguma noraidīšanas iemeslu;
- projektu sarakstu un projektu atzinumus kopā ar projektu iesniegumiem un tiem pievienotajiem dokumentiem mēneša laikā pēc projektu iesniegumu pieņemšanas termiņa beigām iesniedz attiecīgajā dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē.

Projektu iesniegumiem, par kuriem vietējā rīcības grupa ir sniegusi negatīvu atzinumu, LAD administratīvo un pārējo atbalsta saņemšanas nosacījumu pārbaudi neveic.

LAD projektu iesniegumus sarindo pēc iegūto punktu skaita atbilstoši vietējā attīstības stratēģijā atbilstošajai rīcībai noteiktajiem projektu vērtēšanas kritērijiem. Ja vairāki projekti ir ieguvuši vienādu punktu skaitu, priekšroku dod atbalsta pretendētājam, kurš īsteno projektu vietējās pašvaldības teritorijā ar zemāko teritorijas attīstības indeksu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas un piemērošanu kārtību. Ja atbalsta pretendents projektu īsteno vairāku vietējo pašvaldību teritorijā, ņem vērā zemāko teritorijas attīstības indeksu.

👉 Projektu iesniegumu sarindošanā LAD neņem vērā katra atsevišķā pasākuma atbilstošajos normatīvajos aktos noteiktos projektu atlases kritērijus.

2. AR KO SĀKT

Potenciālajiem atbalsta pretendentiem pēc vietējās rīcības grupas sludinājuma sākotnēji vajadzētu iepazīties ar vietējo attīstības stratēģiju, noteikto atbalsta apjomu un iespējamajām aktivitātēm, kur var saņemt atbalstu.

👉 Jāatceras, ka ar LEADER pieeju var īstenot tikai tādus projektus, kuru aktivitātes noteiktas vietējā attīstības stratēģijā.

Kāda ir projekta ideja?

Pēc iepazīšanās ar vietējo attīstības stratēģiju atbalsta pretendents ir jādefinē sev iespējamā projekta ideja. To visvieglāk ir izdarīt, atbildot uz šādiem jautājumiem:

- Kas ir tā problēma, kura uzņēmumā, organizācijā vai vietējā attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā ir aktuāla un kuru varēs atrisināt, izmantojot finansējumu no LAP?
- Vai projektam ir konkrēti sasniedzams mērķis?
- Vai projekta īstenošana nākotnē prasīs vēl papildu ieguldījumus? Iespējams, ka jāparedz pēc iespējas plašākas aktivitātes, lai problēmu risinātu, ievērojot pieejamos finanšu un citus resursus.
- Vai projektā paredzētais ieguldījums pēc tam atmaksāsies?

Lauksaimniekiem un lauku uzņēmējiem papildus ir jāatbild arī uz šādiem jautājumiem:

- Vai saimniecība ir paredzējusi paplašināties (jānosaka turpmākie ražošanas apjomi, lai izvērtētu, kādas jaudas iekārtas un tehnika jāiegādājas)?
- Vai projektā iekļautā tehnika un iekārtas ir atbilstošas tai teknikai, kura jau ir saimniecībā? Vai pēc projekta īstenošanas neradīsies problēmas ar jauno iekārtu izmantošanu, ja to nevarēs savietot ar saimniecībā jau esošo tehniku?

Izvēloties projekta īstenošanai nepieciešamās investīcijas, ir jāreķinās ar to, ka projektu izskatīšanas termiņš līdz apstiprinājuma iegūšanai no LAD ir apmēram seši mēneši (VRG – 1 mēnesis, LAD – līdz 5 mēnešiem) un līdz tam laikam nedrīkst veikt nekādas projektā paredzētās aktivitātes, izņemot vispārīgās aktivitātes, kas saistītas ar projekta un būvniecības dokumentācijas sagatavošanu, juridiskiem un ekonomiskiem pakalpojumiem u. tml. darbiem, ko var iekļaut vispārējās izmaksās. Tāpēc ir ieteicams izvērtēt arī to, cik steidzama ir ieguldījumu veikšana. Iespējams, ka investīcijas lauku uzņēmējam ir nepieciešamas daudz agrāk un viņam nav izdevīgi gaidīt pus gadu, lai tās īstenotu.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Vai projekta ideja atbilst vietējai attīstības stratēģijai un pasākumu nosacījumiem?

Svarīgs nosacījums ir tieši projekta atbilstība vietējai attīstības stratēģijai, līdz ar to pēc projekta idejas noteikšanas vēlreiz ir jāizvērtē tās atbilstība stratēģijai un tajā esošo pasākumu nosacījumiem. To var noskaidrot, atbildot uz šādiem jautājumiem:

- Vai stratēģijā minētajās aktivitātēs iekļaujas mana projekta ideja?
- Kuram LAP pasākumam, ko var īstenot ar LEADER pieeju, atbilst projekta ideja?

- Vai projekta mērķis atbilst konkrētā atbalsta pasākuma mērķiem?
- Vai projektā iekļautās izmaksas atbilst atbalsta pasākuma nosacījumiem?
- Vai projektu ir paredzēts īstenot atbalsta pasākumam paredzētajā mērķa teritorijā?

☑ Kā projekts tiks finansēts?

Viens no būtiskiem nosacījumiem projektu īstenošanā ir finanšu līdzekļu pieejamība, tāpēc ir jāizvērtē atbildes uz šādiem jautājumiem:

- Kā projekts tiks finansēts?
- Vai projekta īstenošanai ir nepieciešams līdzfinansējums un vai to ir iespējams saņemt pietiekamā apjomā?
- Ja tiks ņemts kredīts, kādas iespējas ir to atdot plānotajos termiņos?

Šajā gadījumā katram ir jāizvērtē, vai projekta īstenošana nenesīs lielākus zaudējumus nekā ieguvumu ilgtermiņā. Būtiski ir sekot līdzi arī īstermiņa naudas plūsmai, lai saprastu, vai projektu ir iespējams īstenot un tas neradīs finansiālas grūtības atbalsta saņēmējam.

☑ Vai atbalsta pretendents atbilst pasākuma nosacījumiem?

Ja ideja atbilst stratēģijai un kādam no iespējamiem atbalsta pasākumiem, kā arī ir izvērtētas finansēšanas iespējas, tālāk ir jāizvērtē, vai atbalsta pretendents atbilst noteiktajiem kritērijiem:

- Vai atbalsta pretendents atbilst pasākuma nosacījumiem?
- Vai atbalsta pretendents var sasniegt pasākumos noteiktās ekonomiskās dzīvotspējas kritērijus?
- Vai projektā paredzētās aktivitātes jau nav uzsāktas?
- Vai ir iespējams izpildīt noteiktās pasākuma prasības pēc projekta ieviešanas?
- Vai ir sakārtoti īpašuma tiesību dokumenti?
- Vai ir sakārtota atbalsta pretendenta grāmatvedība?

Īstenojot projektus LAP 2007.-2013. ietvaros, atbalsta pretendents apņemas 5 gadus pēc pēdējā maksājuma saņemšanas neveikt darbības, kas var būtiski izmainīt projekta īstenošanas nosacījumus, mērķus un līdzfinansētās investīcijas (to var darīt tikai ar LAD rakstisku piekrišanu). Tāpēc būtiski ir izvērtēt, vai atbalsta pretendents ir gatavs uzņemties saistības uz 5 gadiem.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Ar ko sākt projekta rakstīšanu?

Ja ir izvērtēta projekta un pretendenta atbilstība gan vietējai attīstības stratēģijai, gan pasākumu noteiktajiem kritērijiem, jānoskaidro, kādi dokumenti nepieciešami, lai projekta iesniegumu iesniegtu. Jāizvērtē dokumentu sagatavošanai nepieciešamais laiks – vai tos varēs iesniegt noteiktajos termiņos, tad jāsāk to vākšana un aizpildīšana.

☞ Izmantojot šajā nodaļā ietvertos jautājumus un arī jautājumus, kas radušies pašiem atbalsta pretendentiem, 3. nodaļā ir skaidroti katram pasākumam individuālie nosacījumi un iesniedzamie dokumenti, lai vieglāk varētu aizpildīt LAD sagatavotās veidlapas un iesniegt nepieciešamos dokumentus.

3. PASĀKUMI UN NOSACĪJUMI

Kādām aktivitātēm var pieteikties, izmantojot LEADER pieeju?

Pasākums		Aktivitātes
Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā	Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunu ražošanas pamatlīdzekļu iegāde un uzstādīšana lauksaimniecības produkcijas ražošanai (arī iepakšanai) • Jaunu ēku būvniecība un ēku rekonstrukcija, būvmateriālu iegāde • Stādāmā materiāla iegāde, kas paredzēts ilggadīgo stādījumu ierīkošanai auglīkopībā (izņemot zemeņu stādus) • Lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegāde
	Lauku saimniecību modernizācija	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunu lauksaimniecības produktu ražošanas iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana (arī iepakšanai) • Jaunu lauksaimniecības produktu ražošanas būvju būvniecība, rekonstrukcija un nepieciešamo būvmateriālu iegāde
	Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana	<ul style="list-style-type: none"> • Investīcijas lauksaimniecības produktu pārstrādei (kā arī iepakšanai un pirmapstrādei), jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai • Lauksaimniecības produktu pārstrādei (arī iepakšanai un pirmapstrādei) paredzētu jaunu būvju būvniecība un esošo būvju rekonstrukcija • Investīcijas vides aizsardzības jomā pārstrādes uzņēmuma vispārējās darbības uzlabošanai
Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā	Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)	<ul style="list-style-type: none"> • Jaunu mikrouzņēmumu radīšana • Esošo uzņēmumu attīstība • Kurināmā ražošana no lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem esošā uzņēmumā, izņemot biogāzes iegūšanu un tās transformēšanu siltumenerģijā
	Tūrisma aktivitāšu veicināšana	<ul style="list-style-type: none"> • Esošo tūristu mītņu (līdz 20 gultavietām) rekonstrukcija vai vienkāršota rekonstrukcija • Esošo tūristu mītņu ēdināšanas bloka būvniecība vai rekonstrukcija, vai vienkāršota rekonstrukcija un nepieciešamā aprīkojuma iegāde • Kempingu un jaunatnes tūrisma mītņu koplietošanas virtuves, ēdamtelpas, tualetes un dušas būvniecība vai rekonstrukcija, vai vienkāršota rekonstrukcija (neietverot pirts vai saunas būvniecību vai rekonstrukciju, vai vienkāršotu rekonstrukciju) • Tūrisma pakalpojumu sniegšanas dažādošana • Vides aizsardzības investīcijas tūristu mītnē
	Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem	<ul style="list-style-type: none"> • Pašvaldību ceļu būvniecība vai rekonstrukcija • Vietējas nozīmes saietu namu, brīvā laika pavadišanas, sporta un kultūras objektu būvniecība vai rekonstrukcija • Publiski pieejamas teritorijas labiekārtošana, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumus pašvaldību teritorijās • Atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecība vai rekonstrukcija

Tabulas nobeigums

Pasākums		Aktivitātes
Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā	Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana	<ul style="list-style-type: none"> • Muzeju darbības attīstība (ēku renovācija, muzeja priekšmetu restaurācija, norāžu un stendu izveide, teritorijas sakopšana un labiekārtošana) • Profesionālās izglītības iestādes īpašumā vai valdījumā esošās teritorijas sakopšana un labiekārtošana, lai nodrošinātu publisku pieejamību un kultūras mantojuma saglabāšanu
	Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā	<ul style="list-style-type: none"> • Iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem • Iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem

Avots: pasākumu reglamentējošie MK noteikumi

Atbalsta pretendents var saņemt atbalstu minētajās aktivitātēs, ja tās ir ietvertas vietējā attīstības stratēģijā.

3.1. ATBALSTS JAUNAJIEM LAUKSAIMNIEKIEM

Pasākuma mērķis ir sekmēt gados jaunu cilvēku iesaistīšanos pastāvīgā nepārstrādāto lauksaimniecības produktu, izņemot zivsaimniecības produktu, ražošanā, kas veicinātu ekonomiski dzīvotspējīgu saimniecību nodibināšanu vai pārņemšanu un līdztekus tam nodrošinātu darbaspēka atjaunošanos lauksaimniecības sektorā.

MK 11.11.2008. noteikumi Nr. 938 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai kompensāciju maksājumu veidā pasākumam „Atbalsts jaunuzsēdētājiem lauksaimniecībā”, kas stājas spēkā 2008. gada 26. novembrī

Projektu īsteno un publisko finansējumu pieprasa saskaņā ar MK 14.07.2009. noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek kompensēti šādi ieguldījumi:

- jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (ieskaitot informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājumu), kas paredzēti lauksaimniecības produkcijas ražošanai (ieskaitot pašu saražotās produkcijas iepakojšanu), iegāde un uzstādīšana;
- jaunu ēku būvniecība un ēku rekonstrukcija, bet nepārsniedzot izmaksas, kādas minētas normatīvajos aktos par kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam “Lauku saimniecību modernizācija”;
- nepieciešamo būvmateriālu iegāde;
- ilggadīgo stādījumu ierīkošanai augļkopībā paredzētā stādāmā materiāla (izņemot zemeņu stādus) iegāde;
- lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegāde, bet nepārsniedzot 10% no projekta iesniegumā norādītās kopējās ieguldījumu summas;
- vispārējās izmaksas, tai skaitā arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi, patenti un licenču saņemšanas izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai ieviešanu un nepārsniedz 8% no kopējām attiecināmajām izmaksām;
- vienreizējās izmaksas, kas saistītas ar iekārtu uzstādīšanu, lai nodrošinātu to atbilstošu darbību.

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalsta pretendents var būt

- fiziska persona, kura:
  - projekta iesnieguma iesniegšanas dienā ir jaunāka par 40 gadiem;
  - ir ieguvusi augstāko vai profesionālo vidējo lauksaimniecisko izglītību atbilstoši noteikumos minētajai profesionālajai kvalifikācijai vai uzsākusi mācības lauksaimnieciskās izglītības iegūšanai, kuras pabeidz 36 mēnešu laikā pēc tam, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu;
- juridiska persona:
  - kura ir reģistrēta vai pārņemta ne agrāk kā 12 mēnešus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas;
  - kuras dalībniekam, kas atbilst fiziskas personas noteiktajām prasībām, pieder vairāk par 51% pamatkapitāla daļu komercsabiedrībā vai zemnieku saimniecībā, kas nodarbojas ar nepārstrādāto lauksaimniecības produktu, izņemot zivsaimniecības produktu, ražošanu.

Kādas kvalifikācijas izglītība tiek uzskatīta par atbilstošu?

- Augstākās izglītības diploms, ja iegūta kvalifikācija:
  - agronoms ar specializāciju laukkopībā, dārzkopībā vai zootehnikā (lopkopībā);
  - uzņēmējdarbība lauksaimniecībā;
  - lauksaimniecības zinātņu bakalaurs;
  - veterinārārsts;
  - inženieris ar specializāciju lauksaimniecības mehanizācijā vai lopkopības mehanizācijā;
  - profesionālais bakalaurs lauksaimniecības enerģētikā vai lauksaimniecības enerģētikas inženieris.
- Profesionālās vidējās (vidējās speciālās) izglītības diploms, ja iegūta kvalifikācija:
  - agronoms;
  - agronoms dārzkopis, dārzkopis, dārznieks;
  - biškopis;
  - zootehniķis;
  - veterinārfeldšeris, veterinārārsta asistents;
  - lauku uzņēmējs, uzņēmējs dārzkopībā, lauku īpašumu apsaimniekotājs;
  - lauksaimnieks, lauksaimnieks ar specializāciju agronomijā vai dārzkopībā, vai mežkopībā, vai puķkopībā, vai zirgkopībā un zemkopis ar specializāciju lauku tūrismā vai zirgkopībā, vai mežkopībā;
  - lauku māju saimniece ar specializāciju lauku tūrismā.
- Augstākās vai profesionālās vidējās (vidējās speciālās) izglītības diploms šādās specialitātēs:
  - agronomija;
  - zootehnika;
  - lopkopība;
  - biškopība;
  - dārzkopība;
  - lauksaimniecības mehanizācija, lauksaimniecības tehnika, lopkopības mehanizācija un elektrifikācija (kvalifikācija – tehniķis elektromehāniķis), lauksaimniecības elektrifikācija, hidromeliorācija;

- veterinārija;
- mežsaimniecība;
- lauksaimniecības plānošana;
- lauksaimnieciskās ražošanas plānošana (kvalifikācija – tehniķis plānotājs), tehniķis plānotājs (kvalifikācija – tehniķis plānotājs);
- lauksaimniecības ekonomika, kā arī šādās Latvijas Lauksaimniecības universitātes Ekonomikas fakultātes specialitātēs: lauksaimniecības ekonomika un organizācija, lauksaimniecības grāmatvedība, lauksaimniecības grāmatvedības un saimnieciskās darbības analīze – līdz 1993. gadam un studiju programmā – ekonomika – līdz 2000. gadam.

☑ Kur var īstenot projektus?

Pasākuma īstenošanas vieta ir Latvijas lauku teritorija. Sākot ar 2009. gada 1. jūliju tā ir visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās vienības – pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju. Par lauku teritoriju uzskatāma arī novadu teritoriālās vienības – pilsētas ar lauku teritoriju – lauku teritorija, ja attiecīgajā pilsētā ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Cik liels ir pieejamais finansējums, un kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsts tiek maksāts kā vienreizēja kompensācijas prēmija par saimniecības izveidošanu 80% apmērā no kopējās ieguldījumu summas, kas visā periodā līdz 2013. gadam vienam atbalsta pretendētājam nepārsniedz EUR 50 000 ekvivalentu latos.

Kompensācijas prēmija nepārsniedz EUR 40 000.

Atbalstu izmaksā latos pēc Eiropas Centrālās bankas noteiktā priekšpēdējā maiņas kursa, kas noteikts pirms tā mēneša, kurā tiek veiktas izmaksas.

☞ *Īstenojot projektu LEADER pasākumā, jāņem vērā vietējās rīcības stratēģijā noteiktais atbalsta apmērs.*

Pēc projekta apstiprināšanas par atbalsta piešķiršanu atbalsta saņēmējs saņem 40% no projekta īstenošanai piešķirtā publiskā finansējuma apmēra. Atlikušos 60% atbalsta saņēmējs saņem pēc līgumā paredzēto ieguldījumu īstenošanas.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kādi atbilstības nosacījumi ir jāievēro projekta iesniedzējam?

Atbalsta pretendents atbilst publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem, ja viņš:

- īstenojot projektu, sasniedz attiecīgā pasākuma mērķi;
- ir fiziska persona vai persona kurai pieder vairāk par 51% pamatkapitāla daļu komercsabiedrībā vai zemnieku saimniecībā, pēc pirmā pilnā noslēgtā gada un turpmākajā piecu gadu saistību periodā gūst vairāk nekā 50% ienākumu no nodibinātajā vai pārņemtajā saimniecībā veiktās lauksaimnieciskās darbības;
- visā saistību periodā nepilnvaro citu personu pārvaldīt saimniecību uz laiku, kas ir ilgāks par sešiem mēnešiem;
- ar nodibinātajā vai pārņemtajā saimniecībā veiktajiem ieguldījumiem, kas norādīti biznesa plānā, sasniedz spēkā esošos Eiropas Kopienas standartus ne vēlāk kā 36 mēnešu laikā pēc saimnieciskās darbības uzsākšanas;
- apņemas veikt lauksaimniecisko darbību nodibinātajā vai pārņemtajā saimniecībā ne mazāk kā 5 gadus no dienas, kad pieņemts lēmums par atbalsta piešķiršanu;

- izstrādājis saimniecības attīstības plānu turpmākajiem pieciem gadiem.

☞ Atbalsta pretendents, kas ir fiziska persona, ne vēlāk kā 6 mēnešu laikā pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas ir jānodibina vai jāpārņem saimniecība kā dalībniekam, kam pieder vismaz 51% pamatkapitāla daļu.

☑ Kādi ir ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji?

Ekonomiskās dzīvotspējas rādītājs ir pozitīva naudas plūsma pārskatā projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas.

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Atbalsts jauniem lauksaimniekiem”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesnieguma pilns komplekts 2 eksemplāros un elektroniskā versija (neattiecas, ja iesniegumu iesniedz saskaņā ar normatīvajos aktos par elektronisko dokumentu noformēšanu noteiktajām prasībām)	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Atbalsta pretendenta pasēs kopija	–
3	Kreditīestādes, līzings sabiedrības vai krājaizdevu sabiedrības izziņa par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiks ņemts kredīts – <u>izziņā jābūt norādītiem kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizītiem un kredīta summai</u> <i>☞ Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu</i>	Izziņu izsniedz kredītiestāde, līzings sabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība uz sava uzņēmuma veidlapas ar norādi, ka tā iesniedzama Lauku atbalsta dienestam <i>Izziņas teksta paraugs rokasgrāmatas 1. pielikumā</i>
4	Ja projekta īstenošanā atbalsta pretendents plāno ieguldīt privātos vai kādus citus naudas līdzekļus, iesniedz dokumentus, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tur esošo nepieciešamo summu
5	Gada pārskats (pilns komplekts) par pēdējo noslēgto gadu ar VID atzīmi par saņemšanu saskaņā ar Gada pārskatu likumu	Atkarībā no grāmatvedības kārtošanas uzņēmumā pretendents jāiesniedz gada pārskata vai gada ienākumu deklarācijas par pēdējo noslēgto gadu kopija. Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāda deklarācija vai pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par saņemšanu)
6	Gada ienākumu deklarācija un tās pielikums „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” par pēdējo noslēgto gadu ar VID atzīmi par saņemšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju, ja atbalsta pretendents saskaņā ar Gada pārskatu likumu nesniedz gada pārskatus <i>☞ Jāiesniedz tikai tiem atbalsta pretendentiem, kuri pārņem saimniecību</i>	
7	Stacionāru pamatlīdzekļu iegādes gadījumā – Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu, vai ilgtermiņa nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā vismaz uz 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža, par nekustamo īpašumu, kurā projekta ietvaros paredzēts uzstādīt tehnoloģiskās iekārtas	Iespējama nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, nebūtu līgums jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>

8	Lauksaimniecisko izglītību apliecinājošu dokumentu kopiju, uzrādot oriģinālu vai izziņu no mācību iestādes, ka izglītojamais apgūst konkrētajā mācību iestādē kādu no apmācības programmām, ja atbalsta pretendents ir uzsācis mācības lauksaimniecības izglītības iegūšanai atbilstoši šo noteikumu 2. pielikumā minētajam profesionālo kvalifikāciju sarakstam, kuras tiks pabeigtas 36 mēnešu laikā	Diploma kopija, uzrādot oriģinālu, vai izziņa no mācību iestādes, ko iespējams saņemt konkrētajā mācību iestādē, kur atbalsta pretendents mācās. Izziņā jābūt norādītam, ka izziņa adresējama Lauku atbalsta dienestam
Gadījumos, kad jāpiemēro LR normatīvie akti par iepirkuma procedūrām, kas piemērojamas pasūtītāja finansētiem projektiem, iepirkuma procedūru apliecinājošie dokumenti <i>Arhitektu, inženieru, konsultantu u.c. honorāri ietilpst vispārējās izmaksās un iepirkuma dokumentus par tiem iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumā)</i>		Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā
9	Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>
10	Iepirkuma uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) publicēts uzaicinājums	Izdruka no IUB mājaslapas – kad IUB ir nopublicējis iesniegto sludinājumu, tas ir jāizdrukā tāds, kā tas parādās mājaslapā. <i>Sk. 3. pielikumu</i>
11	Saņemtie piedāvājumi no iespējamiem piegādātājiem	Iespējamo piegādātāju iesniegtie piedāvājumi
12	IUB publicētie grozījumi	Iesniedz tikai tādā gadījumā, ja tādi veikti
13	IUB publicētais gala lēmums	Izdruka no IUB mājaslapas, kad tas ir nopublicēts <i>Sk. 4. pielikumu</i>
14	Vērtēšanas ziņojums un apliecinājums par saistītām personām	<i>Sk. 5. un 6. pielikumu</i>
15	Atbalsta pretendenta apraksts, kādā veidā konkrētajai iegādei ir noteikta zemākā cena, pievienojot informāciju par aptaujājamiem uzņēmējiem	Brīvas formas apraksts, pievienojot, piemēram, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti. <i>Sk. 11. pielikumu</i>
Jaunas būvniecības un rekonstrukcijas projektiem <i>Jaunas būvniecības, rekonstrukcijas gadījumā – būvniecības (akceptētu būvprojektu, būvatļauju) un ar būvniecību saistītus iepirkuma dokumentus iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumā)</i>		
16	Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu, kurā paredzēts veikt būvniecību, vai ilgtermiņa nekustamā īpašuma nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā, ja ilgtermiņa nomas līgumā minētais nomas termiņš nav mazāks par septiņiem gadiem no projekta iesniegšanas dienas	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, nebūtu līgums jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>

17	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja iesniegšanas dienā nav apstiprināts tehniskais projekts)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībā, arhitektiem.
18	Vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā – Apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, kas izstrādāta atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem	Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi
19	Vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā – atbalsta pretendenta sastādīta tāme, ja paredzēts iegādāties būvmateriālus	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
20	Būvmateriālu iegādes gadījumā (jaunas būvniecības un rekonstrukcijas gadījumā) – akceptēts būvprojekts (tehniskā projekta stadijā) vai tā kopija	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
21	Akceptēts būvprojekts (tehniskā projekta stadijā) vai tā kopija	
22	Būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecinošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

3.2. LAUKU SAIMNIECĪBU MODERNIZĀCIJA

Pasākuma „Lauku saimniecību modernizācija” mērķis ir modernizēt lauksaimniecības uzņēmumus, lai uzlabotu to ekonomiskās darbības rādītājus un konkurētspēju. Ekonomiskās darbības rādītājus izvērtē saskaņā ar MK noteikumos noteiktajiem ekonomiskās dzīvotspējas kritērijiem.

MK 20.10.2009. noteikumi Nr. 1209 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Lauku saimniecību modernizācija”, kas stājas spēkā 2009. gada 28. oktobrī.

Projektu īsteno un publisko finansējumu pieprasa saskaņā ar MK 14.07.2009. noteikumiem MK 14.07.2009. noteikumiem Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

- investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai, tai skaitā iepakošanai (turpmāk tekstā – 1. aktivitāte);
- jaunu lauksaimniecības produktu ražošanas būvju būvniecība (govkopībā, ja dzīvnieku novietne paredzēta ne mazāk kā 50 slaucamām govīm), rekonstrukcija un nepieciešamo būvmateriālu iegāde (turpmāk tekstā – 2. aktivitāte).

Nosacījums par 50 slaucamām govīm neattiecas uz tiem saimniekiem, kas jau īstenojuši projektu Latvijas Lauku attīstības plāna 2004.-2006. gadam pasākumā „Standartu sasniegšana”.

Atbalsta pretendents vienā projekta iesniegumā var iekļaut vairākas aktivitātes – gan būvniecību, gan iekārtu un tehnikas iegādi.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalstu var saņemt

- juridiska vai fiziska persona, kas ražo nepārstrādātos lauksaimniecības produktus (izņemot tādu dzīvnieku audzēšanu, uz kuriem neattiecas Ciltsdarba likums) un zivsaimniecības produkciju;
- lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvā sabiedrība, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem atbilstības kritērijiem.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kur var īstenot projektus?

Šī pasākuma projektus var īstenot visā Latvijas teritorijā.

Cik liels ir pieejamais finansējums?

- Programmēšanas periodā (līdz 2013. gadam) vienam atbalsta pretendenta kopējā attiecināmo izmaksu summa aktivitātēm lauksaimniecības produktu ražošanai nepārsniedz Ls 421 000.

Attiecināmo izmaksu summu šī pasākuma aktivitātēm palielinās līdz Ls 1 400 000, ja tās neto apgrozījums no lauksaimnieciskās ražošanas pēdējā noslēgtajā gadā ir vismaz Ls 250 000.

Atbilstīgām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām, kuras darbojušās vismaz trīs gadus pēc kārtas jau pirms projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, attiecināmo izmaksu summa aktivitātēm nepārsniedz Ls 7 028 040.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta intensitāti nosaka katras aktivitātes izmaksām atsevišķi:

- vienam pretendenta visā 2007.–2013. gada periodā attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai (arī iepakošanai), un vispārējām izmaksām:
  - līdz Ls 35 000 – 40% no attiecināmajām izmaksām;
  - no Ls 35 000 projektiem, kas iesniegti līdz 2010. gada 31. decembrim – 35% no attiecināmajām izmaksām;
  - no Ls 35 000 projektiem, kas iesniegti pēc 2010. gada 31. decembra – 25% no attiecināmajām izmaksām;

☞ Atbalsta pretendenta, kas ir atbilstošas kooperatīvās sabiedrības biedrs, tehnikas un iekārtu iegādei no Ls 35 000 noteikto atbalsta intensitāti (35% līdz 2010. gada 31. decembrim vai 25% pēc 2010. gada 31. decembra) palielina par 5%.

Piemēram,

1. ja pirmā projekta attiecināmo izmaksu summa ir Ls 50 000 un projektu iesniedz līdz 2010. gada 31. decembrim atvērtajās projektu pieņemšanas kārtās, tad atbalsta intensitāte tiks aprēķināta šādi:
 $(Ls\ 35\ 000 \times 40\%) + (Ls\ 15\ 000 \times 35\%) = 14\ 000 + 5250 = 19\ 250\ Ls.$
Ja atbalsta pretendents ir atbilstošas kooperatīvās sabiedrības biedrs, tad atbalsta intensitāte tiks aprēķināta šādi:
 $(Ls\ 35\ 000 \times 40\%) + (Ls\ 15\ 000 \times 40\%) = 14\ 000 + 6000 = 20\ 000\ Ls.$
2. ja pirmo projektu iesniegs pēc 2010. gada 31. decembra, tad atbalsta intensitāte tiks aprēķināta šādi:
 $(Ls\ 35\ 000 \times 40\%) + (Ls\ 15\ 000 \times 25\%) = 14\ 000 + 3750 = 17\ 750\ Ls;$
Ja atbalsta pretendents ir atbilstošas kooperatīvās sabiedrības biedrs, tad atbalsta intensitāte tiks aprēķināta šādi:
 $(Ls\ 35\ 000 \times 40\%) + (Ls\ 15\ 000 \times 30\%) = 14\ 000 + 4500 = 18\ 500\ Ls.$

- attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmnodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai (arī iepakošanai), un vispārējām izmaksām, ja investīcijas veic bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājs, atbalsta intensitāte būs 40% no šīm izmaksām;

- ☞ *Bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājs ir tāds ražotājs, kas ir pieteicies atbalsta maksājumiem un nodarbojies ar bioloģisko lauksaimniecību ne mazāk kā divus iepriekšējos noslēgtos gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, kā arī ir uzņēmies jaunas saistības Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013. gadam pasākuma „Agrovīdes maksājumi” apakšpasākumā „Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība”.*
- attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām lauksaimniecības produktu ražošanas jaunu būvju būvniecībai, rekonstrukcijai, nepieciešamo būvmateriālu iegādei, kā arī šajās būvēs uzstādāmo stacionāro iekārtu un to aprīkojuma iegādei, kas ir uzrādīts tehniskajā projektā, un vispārējām izmaksām, atbalsta intensitāte būs 40% no šīm izmaksām;
- attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām laistīšanas iekārtu un sistēmu iegādei un uzstādīšanai augļkopībā, dārzenkopībā un dekoratīvo augu nozarē, un vispārējām izmaksām atbalsta intensitāte būs 40% no šīm izmaksām.

Atbalsta pretendents, kas investīcijas veic mazāk labvēlīgos apvidos (MLA), atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem atbalsta intensitāti palielina par 5%, ja:

- īstenojot būvniecības projektu (2. aktivitāte), pēc projekta pabeigšanas lauksaimniecības produktu ražošanas būve atrodas mazāk labvēlīgos apvidos;
- īstenojot tehnikas un iekārtu iegādes projektu (1. aktivitāte), mazāk labvēlīgos apvidos atrodas
  - vismaz 50% no lauksaimniecības produkcijas ražotāja (fiziskas vai juridiskas personas) iepriekšējā gadā vienotajam platību maksājumam apstiprinātajām platībām;
  - atbilstošā lauksaimniecības kooperatīvās sabiedrības juridiskā adrese (vismaz gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas).

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādi atbilstības nosacījumi ir jāievēro projekta iesniedzējam?

Piesakoties pasākumam „Lauku saimniecību modernizācija”, atbalsta saņēmējam ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- ieviešot projektu, jāasniedz šī pasākuma mērķi (jāmodernizē lauksaimniecības uzņēmums);
- nedrīkst aizvietot esošos pamatlīdzekļus;
- projekta iesniegumā jāparāda ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji;
- aprēķinātās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par pēdējo noslēgto gadu vidēji par vienu strādājošo ir vismaz Ls 700.

☞ *Šis nosacījums neattiecas uz atbalsta pretendentiem, kuriem pēdējā noslēgtajā gadā neto apgrozījums no lauksaimnieciskās ražošanas ir mazāks par Ls 20 000. Nosacījums neattiecas uz pašnodarbinātajām personām. Ja zemnieku saimniecībā nav nodarbināti darbinieki, tad sociālā nodokļa iemaksas netiks vērtētas. LAD sagatavotā veidlapa un metodika par šo nosacījumi atrodama mājaslapas saitē <http://www.lad.gov.lv/index.php?d=3732>.*

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Ko neuzskata par esošo pamatlīdzekļu aizvietošanu?

Lai projekts netiktu noraidīts, atbalsta saņēmējs nedrīkst veikt esošo pamatlīdzekļu aizvietošanu (piemēram, nopirkt traktoru, kas ir līdzīgs jau saimniecībā esošajam

traktoram un veco pārdot). Lai izpildītu šo nosacījumu, jāievēro, ka šajā pasākumā par pamatlīdzekļu aizvietošanu neuzskatīs

- traktortehnikas, piekabju vai lauksaimniecībā izmantojamo tehnoloģisko agregātu iegādes gadījumā, ja
  - projektā iegādātā traktortehnika, piekabes vai agregāti papildina saimniecībā esošo traktortehnikas, piekabju vai agregātu parku, saglabājot esošās traktortehnikas, piekabju vai agregātu vienības ne mazāk kā piecus gadus (piemēram, esošais traktors netiek pārdots);
    - ☞ *Nosacījums neattiecas uz saimniecībā jau esošajām traktortehnikas, piekabju un agregātu vienībām, kas ir vecākas par 10 gadiem (no to izlaides datuma).*
  - projektā iegādātā traktortehnikas jauda, agregātu ražība vai piekabju celjspēja ir vismaz par 25% lielāka nekā no saimniecības izejošās tehnikas jauda (šajā gadījumā veco traktoru var pārdot);
- iekārtu iegādes gadījumā, ja
  - projektā iegādātās iekārtas ražošanas jauda ir vismaz par 25% lielāka nekā no saimniecības izejošās iekārtas ražošanas jauda;
  - projektā iegādātā iekārta tiek iegādāta papildus esošām iekārtām (tātad esošās netiek pārdotas);
  - projektā iegādātā iekārta būtiski maina ražošanas vai tehnoloģiju raksturu;
  - jaunbūvi un rekonstrukciju, tai skaitā vienkāršotu rekonstrukciju.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādi ir ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji?

Ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji ir atkarīgi no iesniedzamā projekta attiecināmo izmaksu summas.

Attiecināmo izmaksu summa	Līdz Ls 150 000	Ls 150 000 – 500 000	Vairāk par Ls 500 000
Dzīvotspējas rādītāji	Pozitīva <u>naudas plūsma</u> projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos ieviešanas gados un gadā pēc projekta ieviešanas	<ol style="list-style-type: none"> 1. (Pašu kapitāls) : (aktīvu kopsumma) $\geq 0,20$; 2. (Apgrozāmie līdzekļi) : (īstermiņa kreditori) $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); 3. (Tīrā peļņa) + (nolietojums) $\times 50\% \geq 0$ 	
	Gadā pēc projekta īstenošanas ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas jāpalielinās vismaz par 3% vai izdevumiem jāsamazinās par 3%, salīdzinot ar projekta iesniegšanas gadu	<ul style="list-style-type: none"> • Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas uzņēmumam jāatbilst vismaz diviem no šiem rādītājiem • Gadā pēc projekta īstenošanas jāatbilst vismaz diviem rādītājiem (obligāti 2. kritērijam un 1. vai 3. kritērijam). Tāpat par 0,05 jāpalielina vai nu 1. vai 2. kritērijs, salīdzinot ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas 	

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

- Jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (tehnikas, iekārtu un aprīkojuma, t.sk. datoru programmatūru) iegāde – detalizēts pamatlīdzekļu uzskaitījums dots MK noteikumu Nr. 1209 29. punktā;

☞ *Svarīgs ir nosacījums, kas attiecas uz lauksaimniecībā izmantojamo traktoru iegādi. Pasākumā atļauts iegādāties jaunus traktorus, ja nepārsniedz saimniecībā esošo traktoru kopējo maksimālo jaudu, ko aprēķina, summējot maksimālās jaudas (zirgspēkos) attiecību, – viens zirgspēks pret vienu hektāru 2009. gadā vienotajam platību maksājumam deklarētās atbalsta pretendenta platības un viens zirgspēks pret vienu liellopu vienību (liellopu vienības nosaka saskaņā ar 2008. gada 15. aprīļa MK noteikumu Nr. 282 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai – vides un lauku ainavas uzlabošanai” 4. pielikuma tabulas datiem). Nosakot liellopu vienības, izmanto valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” informāciju par atbalsta pretendenta īpašumā esošajiem lauksaimniecības dzīvniekiem uz kārtējā gada 1. jūliju. Attiecībā uz traktoriem izmanto Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras informāciju uz kārtējā gada 1. jūliju par atbalsta pretendenta īpašumā esošajiem traktoriem, kas ir jaunāki par 10 gadiem (no to izlaides datuma), kā arī atbalsta pretendenta sniegtos datus un publiski pieejamos traktoru tehniskās dokumentācijas datus attiecībā uz traktoru maksimālo jaudu (zirgspēkos) un to izlaides datumu. Traktoru iegādi var ietvert attiecināmajās izmaksās arī tad, ja to maksimālā jauda ir ne vairāk kā par 50 zirgspēkiem lielāka kā aprēķinātā maksimālās jaudas summa. Maksimālās jaudas aprēķinus veic pēc šādas formulas:*

$$A+B=C-E=D+F=G,$$

- kur:*
- A – saimniecības VPM 2009. gadā deklarētā platība (ha);*
  - B – saimniecības īpašumā esošie dzīvnieki, pārrēķināti liellopu vienībās (LV);*
  - C – saimniecības VPM 2009. gadā deklarētās platības (ha) un īpašumā esošo dzīvnieku, pārrēķinātu liellopu vienībās (LV), summa;*
  - D – saimniecībā jau esošo lauksaimniecībā izmantojamo traktoru, kas ir jaunāki par 10 gadiem, kopējā nominālās jaudas summa zirgspēkos (ZS);*
  - E – kopējā iespējamā, projektā paredzēto iegādājamo traktoru nominālā jauda (ZS);*
  - F – MK noteikumu Nr. 1209 29.1.1. apakšpunktā paredzētā 50 ZS papildu nominālā jauda projektā iegādei paredzētajiem traktoriem;*
  - G – maksimāli pieļaujamā kopējā nominālā jauda projektā iegādei paredzētajiem traktoriem (ZS).*

LAD skaidrojums par šo nosacījumu atrodams mājaslapas saitē <http://www.lad.gov.lv/index.php?d=3732>.

- Jaunas būvniecības un rekonstrukcijas izmaksas, arī par dziļurbuma ierīkošanu, kā arī ūdens rezervuāra ierīkošanu, lai nodrošinātu laistīšanu augļkopībā, dārzenkopībā un dekoratīvo augu nozarē, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu.
- Būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz akceptētu būvprojektu, kas iesniegts kopā ar projekta iesniegumu, vai atbalsta pretendenta sastādītu tāmi vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā.
- Vispārējās izmaksas (tostarp arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi, patentu un licenču saņemšanas izmaksas), kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu. Ja vispārējās izmaksas veido tikai izmaksas, kas saistītas ar jaunu pamatlīdzekļu iegādi, tās nevar pārsniegt 2% no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas. Pārējos gadījumos vispārējās izmaksas nevar pārsniegt 8% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Aktivitātē „Investīcijas jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai, tai skaitā iepakšana” attiecināmās izmaksas ir arī vienreizējas izmaksas, kas saistītas ar iegādātās tehnikas un iekārtu uzstādīšanu, lai nodrošinātu to normālu darbību.

Aktivitātē „Lauksaimniecības produktu ražošanas būvju jauna būvniecība, rekonstrukcija un nepieciešamo būvmateriālu iegāde” ir noteiktas maksimālās attiecināmās izmaksas sabiedriskā finansējuma aprēķināšanai jaunas būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotās rekonstrukcijas projektiem galvenajiem būvju tipiem, kas apkopotas tabulā:

Nr. p. k.	Būvju tipi	Mērvienība	Jaunbūvei par kopējo būves platību, bez PVN	Rekonstrukcijai par kopējo rekonstruējamo platību, bez PVN	Vienkāršotai rekonstrukcijai par kopējo rekonstruējamo platību, bez PVN
1	Lauksaimniecības nojumes (bez sienas apšuvuma, vārtiem un logiem)	Ls/m ²	120	84	66
2	Lauksaimniecības noliktavas un glabātavas	Ls/m ³	50	31	25
3	Lauksaimniecības nozares uzņēmumu saldētavas	Ls/m ³	90	63	50
4	Dzīvnieku novietne	Ls/m ²			
4.1	Cūkkopība	Ls/m ²	450	315	248
4.2	Gaļas un piena liellopu un pārējās dzīvnieku novietnes	Ls/m ²	280	196	154
4.3	Piena māja	Ls/m ²	400	280	220
5	Siltumnīcas	Ls/m ²			
5.1	vasaras	Ls/m ²	70	49	38
5.2	ziemas	Ls/m ²	250	175	137
6	Graudu un sēkļu pirmapstrādes būves	Ls/m ³	65	35	27
7	Dārzeņu un augļu pirmapstrādes būves	Ls/m ²	360	252	198
8	Lauksaimniecības šķūņi, mašīnu un tehnikas novietnes	Ls/m ²	150	105	82
9	Zemes darbi ūdens rezervuāru un tiem piegulošās infrastruktūras izveidošanai (rakšana un zemes līdzināšana)	Ls/m ³	1,50	1,50	-

Maksimālo attiecināmo izmaksu sabiedriskā finansējuma aprēķinā iekļauj visas ar objekta būvniecību saistītās izmaksas, tai skaitā:

- iekšējie un ārējie ūdensvadi;
- iekšējā un ārējā kanalizācija;
- iekšējā un ārējā elektroapgāde, ventilācijas un apkures sistēmas,
- bet neiekļauj iekārtu izmaksas.

Attiecināmas ir tikai tās būvprojekta tāmes pozīcijas un būvmateriāli, kas tiešā veidā saistītas ar attiecīgā pasākuma mērķa sasniegšanu. Tomēr par attiecināmajām

izmaksām tiks uzskatītas arī šādas tieši ar ražošanu nesaistītas izmaksas, ja to summa nepārsniedz 30% no būvniecības attiecināmo izmaksu kopsummas:

- jaunu administratīvo telpu būvniecība vai esošo telpu rekonstrukcija;
- apsardzes un caurlaides telpas;
- apsardzes signalizācijas ierīkošana, ieskaitot video novērošanas sistēmas;
- palīgtelpas, ja ir izskaidrota to funkcionālā izmantošana;
- personāla atpūtas un citas telpas;
- teritorijas labiekārtošana, kas ietver teritorijas asfaltēšanu vai cita klājuma ieklāšanu, zāliena ierīkošanu, ārējo apgaismošanu un žoga izbūvi.

👉 Sabiedrisko finansējumu maksā tikai par iegādātajām precēm, kas ir atbalsta pretendenta īpašumā. Ja preces pērk uz nomaksu, par tām sabiedrisko finansējumu izmaksā tikai tad, kad tās ir kļuvušas par atbalsta pretendenta īpašumu.

Tehnikas un iekārtu iegādes gadījumā attiecināmajās izmaksās iekļautajai tehnikai un iekārtām ir jāatbilst Eiropas Kopienas standartiem.

☑ **Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Lauku saimniecību modernizācija”?**

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesnieguma pilns komplekts 2 eksemplāros	Atkarīgs no projekta lieluma. Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
1.1	Ja projekta iesnieguma kopējā attiecināmo izmaksu summa ir līdz Ls 150 000 - vienkāršots biznesa plāns saskaņā ar projekta iesnieguma F.1., F.2., un F 5. sadaļām	
1.2	Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa ir Ls 150 000 – 500 000 - standartizēts biznesa plāns (ir aizpildītas visas projekta iesnieguma sadaļas F1.–F6.)	
1.3	Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz Ls 500 000 - biznesa plāns atbilstoši projekta iesnieguma F 7. sadaļā norādītajai struktūrai	
2	Atbalsta pretendenta deklarācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai	Deklarācija atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
3	Valsts ieņēmumu dienesta (VID) izziņa par nodokļu nomaksu (izsniegta ne agrāk kā mēnesi pirms projekta iesnieguma iesniegšanas) 👉 Šo izziņu pats pretendents var arī neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas izziņu pieprasīt VID par atbalsta pretendentu. Tikai jāņem vērā, ka šajā gadījumā, ja tomēr būs kāds nodokļu nomaksas parāds (par kuru esat piemirsis vai neesat zinājis), jums nebūs iespēja to dzēst un saņemt izziņu, bet LAD uzskatīs, ka nav izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi un projektu var noraidīt	Lai saņemtu izziņu, ir jāvērsas VID nodaļā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. VID nodaļu adreses atrodamas VID mājaslapā www.vid.gov.lv sadaļā <i>Kontakti/Izziņas</i> 👉 Lai saņemtu izziņu, VID būs nepieciešama šāda informācija: <ul style="list-style-type: none"> • kāda veida izziņa ir vajadzīga (iesniedzamā dokumenta nosaukums 2. vai 2. un 3. punktā – izziņa par nodokļu nomaksu, izziņa par valsts sociālās apdrošināšanas veiktajām iemaksām); • personas datus, uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru; • kādēļ izziņa nepieciešama (projekta iesniegšanai pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija”); • kam adresējama izziņa (Lauku atbalsta dienestam)
4	VID izziņa par aprēķinātajām valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (atbalsta pretendentiem, kuriem pēdējā noslēgtajā gadā neto apgrozījums no lauksaimnieciskās ražošanas ir lielāks par 20 000 latu) 👉 Šī izziņa nepieciešama tikai tiem atbalsta pretendentiem, kuriem pēdējā noslēgtajā gadā neto apgrozījums no lauksaimnieciskās ražošanas ir lielāks par Ls 20 000. Arī šo izziņu pats pretendents var neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas izziņu pieprasīt VID par atbalsta pretendentu	

5	Kreditiestādes, lizinga sabiedrības vai krājaizdevu sabiedrības izziņa par kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiks ņemts kredīts (izziņā jābūt norādītiem kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizītiem un kredīta summai) <i>⚡ Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu, izziņu par kredīta piešķiršanu iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>	Izziņu izsniedz kredītiestāde, lizinga sabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība ar norādi, ka tā iesniedzama Lauku atbalsta dienestam. <i>Izziņai jābūt konkrēti par kredīta piešķiršana, ne vairs par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu. Sk. 10. pielikumu</i>
6	Ja projekta īstenošanā atbalsta pretendents plāno ieguldīt privātos vai kādus citus naudas līdzekļus, iesniedz dokumentus, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tur esošo nepieciešamo summu
7	Gada pārskats (pilns komplekts) par pēdējo noslēgto gadu ar VID atzīmi par saņemšanu saskaņā ar Gada pārskatu likumu	Atkarībā no grāmatvedības kārtošanas uzņēmumā pretendents jāiesniedz gada pārskata vai gada ienākumu deklarācijas par pēdējo noslēgto gadu kopija. Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāda deklarācija vai pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par saņemšanu)
8	Gada ienākumu deklarācija un tās pielikums „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” par pēdējo noslēgto gadu ar VID atzīmi par saņemšanu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju, ja atbalsta pretendents saskaņā ar Gada pārskatu likumu nesniedz gada pārskatus	
9	Stacionāru pamatlīdzekļu iegādes gadījumā – Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu, vai ilgtermiņa nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā vismaz uz 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, par nekustamo īpašumu, kurā, īstenojot projektu, paredzēts uzstādīt stacionāras iekārtas	Iespējama nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>
10	Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām – informāciju par pēdējā noslēgtā gadā biedru pārdotās produkcijas apjoma neto apgrozījumu	–
Gadījumos, kad jāpiemēro LR normatīvie akti par iepirkuma procedūrām, kas piemērojamas pasūtītāja finansētiem projektiem, iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti <i>⚡ Arhitektu, inženieru, konsultantu u.c. honorāri ietilpst vispārējās izmaksās un iepirkuma dokumentus par tiem iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumā)</i>		Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā
11	Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>
12	Iepirkuma uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) publicēts uzaicinājums	Izdruka no IUB mājaslapas – kad IUB ir nopublicējis iesniegto sludinājumu, tas ir jāizdrukā tāds, kā tas parādās mājaslapā <i>Sk. 3. pielikumu</i>
13	Saņemtie piedāvājumi no iespējamiem piegādātājiem	Iespējamo piegādātāju iesniegtie piedāvājumi
14	IUB publicētie grozījumi	Iesniedz tikai tādā gadījumā, ja tādi veikti
15	IUB publicētais gala lēmums	Izdruka no IUB mājaslapas, kad tas ir nopublicēts <i>Sk. 4. pielikumu</i>
16	Vērtēšanas ziņojums un apliecinājums par saistītām personām	<i>Sk. 5. un 6. pielikumu</i>

17	Atbalsta pretendenta apraksts, kādā veidā konkrētajai iegādei ir noteikta zemākā cena, pievienojot informāciju par aptaujātajiem uzņēmējiem	Brīvas formas apraksts, pievienojot, piemēram, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti. <i>Sk. 11. pielikumu</i>
Jaunas būvniecības un rekonstrukcijas projektiem <i>♣ Jaunas būvniecības, rekonstrukcijas gadījumā - būvniecības (akceptētu būvprojektu, būvatļauju) un iepirkuma dokumentus iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumā)</i>		
18	Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu, kurā paredzēts veikt būvniecību, vai ilgtermiņa nekustamā īpašuma nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā, ja ilgtermiņa nomas līgumā minētais nomas termiņš nav mazāks par septiņiem gadiem no projekta iesniegšanas dienas	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, nebūtu jāpārslēdz līgums no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>
19	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja iesniegšanas dienā nav apstiprināts tehniskais projekts)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem. Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas var uzsākt būvprojekta izstrādi
20	Vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā – Apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, kas izstrādāta atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem	
21	Par vienkāršotu rekonstrukciju – atbalsta pretendenta sastādīta tāme, ja paredzēts iegādāties būvmateriālus	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
22	Būvmateriālu iegādes gadījumā par jaunu būvniecību un rekonstrukciju – akceptēts būvprojekts (tehniskā projekta stadijā) vai tā kopija, uzrādot oriģinālu	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
23	Akceptēts būvprojekts (tehniskā projekta stadijā) vai tā kopija, uzrādot oriģinālu	
24	Būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts), uzrādot oriģinālu	Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecinošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

3.3. LAUKSAIMNIECĪBAS PRODUKTU PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS RADĪŠANA

Pasākuma „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana” mērķis ir paaugstināt lauksaimniecības produktu pārstrādes efektivitāti, veicināt lauksaimniecības produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, palielināt bioloģiskās lauksaimniecības, integrētās lauksaimniecības un Latvijas agroklimatiskajiem apstākļiem un tradicionālajām ražošanas metodēm raksturīgo pārstrādes produktu klāstu.

MK 08.04.2008. noteikumi Nr. 255 "Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai Latvijas lauku attīstības programmas pasākuma "Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana" ietvaros" ar grozījumiem (MK 07.04.2009. noteikumi Nr. 309 un MK 18.08.2009. noteikumi Nr. 932), kas stājas spēkā 2009. gada 16. aprīlī un 22. augustā

Vispārīgos nosacījumus par projektu pieņemšanas kārtību nosaka MK 14.07.2009. noteikumi Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

- investīcijas lauksaimniecības produktu pārstrādei (kā arī iepakošanai un pirmapstrādei), jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai;
- lauksaimniecības produktu pārstrādei (arī iepakošanai un pirmapstrādei) paredzētu jaunu būvju būvniecība un esošo būvju rekonstrukcija;
- investīcijas vides aizsardzības jomā pārstrādes uzņēmuma vispārējās darbības uzlabošanai.

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalstu var saņemt

- juridiska persona, kas vismaz divus gadus lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumā (turpmāk – pārstrādes uzņēmums) nodarbojas ar lauksaimniecības produktu pārstrādi;
- jauna komercsabiedrība, kuru piena vai gaļas pārstrādei nodibinājusi viena vai vairākas atbilstīgas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības (turpmāk – jauns pārstrādes uzņēmums).

Kur var īstenot projektus?

Šī pasākuma ietvaros pasākumu var īstenot visā Latvijas teritorijā.

Cik liels ir pieejamais finansējums?

Laikposmā līdz 2013. gadam projektu skaits vienam atbalsta pretendētājam nav ierobežots, taču kopējā attiecināmo izmaksu summa nevar pārsniegt šādas maksimāli noteiktās summas:

- Ls 4 919 000 – pasākuma ietvaros minēto aktivitāšu veikšanai gaļas, piena un graudu sektora pārstrādes uzņēmumā;

- Ls 2 130 000 – pasākuma ietvaros minēto aktivitāšu veikšanai piena un gaļas sektora jaunā pārstrādes uzņēmumā un augļu un dārzeņu sektora pārstrādes uzņēmumā;
- Ls 710 000 – pasākuma ietvaros minēto aktivitāšu veikšanai pārējo lauksaimniecības produktu pārstrādes uzņēmumā.

Attiecināmās izmaksas investīcijām vides aizsardzības jomā nepārsniedz 30% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☞ Ja atbalsta pretendenta visā periodā iesniegto projektu attiecināmo izmaksu kopsumma pārsniedz Ls 300 000, attiecināmo izmaksu summas katram uzņēmumam tiek aprēķinātas atkarībā no nozares, kurā tas darbojas (piena, gaļas, graudu, augļu vai dārzeņu pārstrādes sektorā), un uzņēmuma ražošanas jaudas. Aprēķinā iekļaujamie rādītāji un maksimālās attiecināmās izmaksas dotas MK noteikumu Nr. 255 1. un 2. pielikumā. Katram uzņēmumam attiecināmo izmaksu apjoms var būt atšķirīgs, tāpēc pirms pieteikšanās šim pasākumam ir rūpīgi jāizpēta minētie MK noteikumi.

Kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta apjomu nosaka atbilstoši uzņēmuma kategorijai:

- mikrouzņēmumiem, maziem un vidējiem uzņēmumiem – 40% no attiecināmajām izmaksām;
- mikrouzņēmumiem un maziem uzņēmumiem, kuros tiek veikta bioloģiskās lauksaimniecības produktu pārstrāde, ko apliecina akreditētas institūcijas izsniegts sertifikāts – 50% no attiecināmajām izmaksām;
- pārējiem uzņēmumiem – 25% no attiecināmajām izmaksām;
- uzņēmumiem, kuros strādā 750 darbinieku un vairāk un kuru neto apgrozījums ir Ls 140 560 800 un vairāk, atbalstu nepiešķir.

Kādi ir ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji?

Ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji ir atkarīgi no iesniedzamā projekta attiecināmo izmaksu summas.

Attiecināmo izmaksu summa	Līdz Ls 150 000	Ls 150 000 –300 000	Vairāk par Ls 300 000
Dzīvotspējas rādītāji	Pozitīva <u>naudas plūsma</u> projekta iesnieguma iesniegšanas gadā, visos ieviešanas gados un gadā pēc projekta ieviešanas	<ul style="list-style-type: none"> • (Pašu kapitāls) : (aktīvu kopsumma) $\geq 0,20$; • (Apgrozāmie līdzekļi) : (īstermiņa kreditori) $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu); • (Tīrā peļņa) + (nolietojums) $\times 50 \% \geq 0$ 	
	Gadā pēc projekta īstenošanas ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas jāpalielinās vismaz par 3% vai izdevumiem jāsamazinās par 3%, salīdzinot ar projekta iesniegšanas gadu	<ul style="list-style-type: none"> • Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas uzņēmumam jāatbilst vismaz diviem no šiem rādītājiem • Gadā pēc projekta īstenošanas jāatbilst visiem rādītājiem un par 0,05 jāpalielina vismaz viens no tiem, salīdzinot ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas 	

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesnieguma pilns komplekts un elektroniskā versija (neattiecas, ja veidlapu iesniedz saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma prasībām)	Atkarīgs no projekta lieluma. Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
1.1	Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa ir līdz Ls 150 000 – vienkāršots biznesa plāns saskaņā ar projekta iesnieguma 5. un 6. pielikumu	
1.2	Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz Ls 150 000, bet nav lielāka par Ls 300 000 – standartizēts biznesa plāns saskaņā ar projekta iesnieguma 1. – 7. pielikumu	
1.3	Ja projekta kopējā attiecināmo izmaksu summa pārsniedz Ls 300 000 - brīvas formas biznesa plāns atbilstoši projekta iesnieguma 8. pielikumā norādītajai struktūrai, bet kas iekļauj visu 1. – 7. pielikumā norādīto finanšu informāciju	
2	Parakstīta atbalsta pretendenta deklarācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtību lauku un zivsaimniecības attīstībai	Deklarācija atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
3	Izziņa no kredītiestādes, lizinga sabiedrības vai krājaizdevu sabiedrības par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai tiks ņemts kredīts - izziņā norādīti kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizīti un kredīta summa <i>👉 Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu</i>	Izziņu izsniedz kredītiestāde, lizinga sabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība uz sava uzņēmuma veidlapas ar norādi, ka tā adresējama Lauku atbalsta dienestam <i>Izziņas teksta paraugs rokasgrāmatas 1. pielikumā</i>
4	Ja projekta īstenošanā plāno ieguldīt privātos vai kādus citus naudas līdzekļus, atbalsta pretendents iesniedz dokumentus, kas apliecina naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tajā esošo nepieciešamo summu
5	Pilns gada pārskats par pēdējo noslēgto finanšu gadu, kas sagatavots saskaņā ar Gada pārskatu likumu un uz kura ir VID atzīme par pārskata saņemšanu (neattiecas, ja atbalsta pretendents ir jaundibināts uzņēmums, kuram līdz šim vēl nav bijis jāiesniedz gada pārskats)	Atkarībā no grāmatvedības kārtības uzņēmumā pretendentam jāiesniedz gada pārskata vai gada ienākumu deklarācijas par pēdējo noslēgto gadu kopija. Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāda deklarācija vai pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par saņemšanu)
6	Gada ienākumu deklarācija un tās pielikums „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” par pēdējo noslēgto gadu, kas sagatavota saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un uz kuras ir VID atzīme par saņemšanu – iesniedz atbalsta pretendents, kas saskaņā ar Gada pārskatu likumu nesniedz gada pārskatus	
7	Deklarācija par atbilstību sīkā (mikrouzņēmuma), mazā vai vidējā uzņēmuma kategorijai atbilstoši normatīvajiem aktiem par saimnieciskās darbības veicēju deklarēšanos atbilstoši sīko, mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai	Atbilstoši 2008. gada 25. novembra MK noteikumiem Nr. 964 „Noteikumi par komercsabiedrību deklarēšanas kārtību atbilstoši mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai (sk. MK noteikumu Nr. 964 1. un 2. pielikumu). Papildu informācija par uzņēmuma statusa noteikšanu LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie pasākuma noderīgajiem dokumentiem
8	Pārtikas un veterinārā dienesta izsniegta pārtikas uzņēmuma atzīšanas vai reģistrācijas apliecība, kas izsniegta vismaz 2 gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas (ja prasība attiecas uz atbalsta pretendentu)	PVD kontaktinformācija mājaslapā www.pvd.gov.lv . <i>👉 Atbalsta pretendents var pilnvarot Lauku atbalsta dienestu šo informāciju saņemt attiecīgajā PVD pārvaldes iestādē</i>

9	Zemesgrāmatu nodaļas izdots nostiprinājuma uzraksts vai zemesgrāmatas apliecība par ēku (būvi), vai ilgtermiņa nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā vismaz uz 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas - par ēku (būvi), kurā projekta ietvaros paredzēts uzstādīt pamatlīdzekļus	<p>Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>.</p> <p>Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, nebūtu jāpārslēdz līgums no jauna.</p> <p>Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
10	Valsts vides dienesta reģionālās vides pārvaldes izsniegta izziņa par to, kāda piesārņojoša darbība tiks veikta projekta ietvaros un kādu atļauju - A vai B kategorijas piesārņojošas darbības atļauju vai C kategorijas piesārņojošas darbības apliecinājumu - atbalsta pretendents ir nepieciešams saņemt (iekārtu iegādes projektiem)	Valsts vides dienesta kontaktinformācija mājaslapā www.vvd.gov.lv sadaļā <i>Struktūrvienības</i>
11	Iekārtu izvietojuma shēma (iekārtu iegādes projektiem)	
12	Saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bioloģiskās lauksaimniecības uzraudzību un sertifikāciju akreditētās institūcijas izsniegts bioloģiskās pārstrādes uzņēmuma atbilstības sertifikāts (ja atbalsta pretendents vēlas iegūt papildus projektu atlases kritērija punktus un ja prasība attiecas uz atbalsta pretendentu)	Sertifikātus izsniedz sertifikācijas institūcija „Vides kvalitāte” (mājaslapa www.videskvalitate.lv), kā arī valsts SIA „Sertifikācijas un testēšanas centrs”
13	Zvērināta revidenta apliecinājums par pārstrādes uzņēmumā pārstrādātās pamatizejvielas apjomu (t), kas ir ražota pēc integrētās ražošanas metodes (ja atbalsta pretendents vēlas iegūt papildus projektu atlases kritērija punktus)	Izsniedz zvērināts revidents
14	Uzņēmumu reģistra izsniegts dokuments, kas apliecina apvienošanās, nopirkšanas vai izveidošanas faktu atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 36.punktam (ja atbalsta pretendents vēlas iegūt papildus projektu atlases kritērija punktus)	Jāiesniedz gadījumā, ja uzņēmums ir integrējies (MK noteikumu Nr.255 4. pielikums)
15	Zvērināta revidenta apliecinājums par to, ka uzņēmums nav nonācis grūtībās atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 7.1.2. apakšpunktam. Apliecinājums ir izsniegts ne agrāk kā divus mēnešus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas	Izsniedz zvērināts revidents
Projektiem piena, gaļas un graudu pārstrādes sektorā		<i>Šie dokumenti nav jāiesniedz gadījumā, ja iesniegto projektu kopējo attiecināmo izmaksu summa nepārsniedz Ls 300 000</i>
16	Zvērināta revidenta apliecinājums par pārstrādāto pamatizejvielu apjomu (t) pārskata gadā un projekta ietvaros izmantoto pamatizejvielu veidu atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 15. punktam	Izsniedz zvērināts revidents
17	Zvērināta revidenta apliecinājums par pārstrādes produktu realizācijas apjomiem (Ls) atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 22.2., 22.3. 22.4. apakšpunktam (ja atbalsta pretendents pretendē uz attiecināmo izmaksu palielināšanu)	
18	Zvērināta revidenta apliecinājums par saražoto pamatizejvielas apjomu (t) atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 22.3. apakšpunktam (ja atbalsta pretendents pretendē uz attiecināmo izmaksu palielināšanu)	

19	Zvērināta revidenta apliecinājums par iepirktās vai saražotās pamatizejvielas apjomu (t) atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 22.4. apakšpunktam (ja atbalsta pretendents pretendē uz attiecināmo izmaksu palielināšanu)	Izsniedz zvērināts revidents
20	Uzņēmumu reģistra izsniegts dokuments, kas apliecina apvienošanās, nopirkšanas vai izveidošanas faktu atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 22.2., 22.3., 22.4. apakšpunktam (ja atbalsta pretendents pretendē uz attiecināmo izmaksu palielināšanu)	Iesniedz, ja atbalsta pretendents pretendē uz attiecināmo izmaksu palielināšanu kā uzņēmums, kas integrējies
21	Zvērināta revidenta apliecinājums par iepirkto pamatizejvielu apjomu (t) un veidu atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 20. punktam (jaunu uzņēmumu izveides gadījumā)	Izsniedz zvērināts revidents
22	Zvērināta revidenta apliecinājums par pārstrādes uzņēmuma pārstrādāto pamatizejvielas apjomu (t) un kooperatīva iepirkto pamatizejvielas apjomu (t) un veidu atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 21. punktam	
Projektiem augļu un dārzeņu pārstrādes sektorā		<i>Šie dokumenti nav jāiesniedz gadījumā, ja iesniegto projektu kopējo attiecināmo izmaksu summa nepārsniedz Ls 300 000</i>
23	Zvērināta revidenta apliecinājums par pamatizejvielas veidu un pārstrādes uzņēmuma realizācijas apjomiem (Ls) atbilstoši pasākuma atbalsta nosacījumus reglamentējošo noteikumu 23. un 25. punktam	Izsniedz zvērināts revidents
Gadījumos, kad jāpiemēro LR normatīvie akti par iepirkuma procedūrām, kas piemērojamas pasūtītāja finansētiem projektiem <i>Arhitektu, inženieru, konsultantu u.c. pakalpojumi, kas saistīti ar būvniecību, ietilpst vispārējās izmaksās un iepirkuma dokumentus par tiem iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>		Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā
24	Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>
25	Iepirkuma uzraudzības biroja (IUB) publicētais uzaicinājums iesniegt piedāvājumus	Izdruka no IUB mājaslapas – kad IUB ir nopublicējis iesniegto sludinājumu, tas ir jāizdrukā tads, kā tas parādās mājaslapā. <i>Sk. 3. pielikumu</i>
26	IUB publicētais paziņojums par grozījumiem iepirkuma procedūras dokumentos	Iesniedz tikai gadījumā, ja tādi veikti
27	Visi iesniegtie piedāvājumi no iespējamajiem piegādātājiem	Iespējamo piegādātāju iesniegtie piedāvājumi
28	IUB publicētais paziņojums par lēmuma pieņemšanu	Izdruka no IUB mājaslapas, kad tas ir nopublicēts <i>Sk. 4. pielikumu</i>
Gadījumos, kad netiek piemērota iepirkuma procedūra		
29	Apraksts brīvā formā, norādot, kādā veidā konkrētajai iegādei ir noteikta zemākā cena, un pievienojot informāciju par aptaujājamiem uzņēmējiem, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti	Brīvas formas apraksts, pievienojot, piemēram, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti. <i>Sk. 11. pielikumu</i>

<p>Jaunas būvniecības un rekonstrukcijas projektiem <i>☛ Jaunas būvniecības, rekonstrukcijas gadījumā būvniecības dokumentus var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i></p>		
30	<p>Zemesgrāmatu nodaļas izdots nostiprinājuma uzraksts vai zemesgrāmatu apliecība par zemi vai ēku (būvi), uz kuras vai kurā paredzēts veikt būvniecību vai arī ilgtermiņa zemes vai ēkas (būves) nomas līgums, kas reģistrēts Zemesgrāmatā - par ilgtermiņa nomas līgumu tiks uzskatīts tāds līgums, kura nomas termiņš nav mazāks par 7 gadiem no iesnieguma iesniegšanas</p>	<p>Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>. Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
31	<p>Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja projekta iesnieguma iesniegšanas laikā nav tehniskā projekta)</p>	<p>Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem. Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tās saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi. Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē</p>
32	<p>Apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, ja paredzēta vienkāršota rekonstrukcija</p>	
33	<p>Akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā (ja projekta iesnieguma iesniegšanas laikā ir tehniskais projekts)</p>	
34	<p>Būvatļauja (ja projekta iesnieguma iesniegšanas laikā ir tehniskais projekts)</p>	<p>Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecināošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kopiju noformēšana. Iesniedzot dokumenta kopiju, atbalsta pretendents apliecina tās atbilstību oriģinālam (uz dokumenta atzīme „KOPIJA PAREIZA”, apliecinātājas amatpersonas pilns amata nosaukums, paraksts, paraksta atšifrējums, apliecinājuma vietas nosaukums, apliecinājuma datums, zīmoga nospiedums), kā arī uzrāda oriģinālu.

3.4. ATBALSTS UZŅĒMUMU RADĪŠANAI UN ATTĪSTĪBAI (IETVEROT AR LAUKSAIMNIECĪBU NESAISTĪTU DARBĪBU DAŽĀDOŠANU)

Pasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” mērķis ir veicināt ar lauksaimniecību nesaistītu komercdarbību (uzņēmējdarbību) vai nodarbinātību lauku teritorijā, dažādojot aktivitātes, kas nav saistītas ar lauksaimniecību, lai attīstītu alternatīvus ienākumu avotus un ienākumu līmeņa palielināšanos lauku reģionos.

MK 21.04.2008. noteikumi Nr. 300 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam “Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)””, ar grozījumiem (MK 17.06.2009. noteikumi Nr. 576), kas stājas spēkā 2009. gada 30. jūnijā

Pieteikšanās vispārīgie nosacījumi ietverti MK 14.07.2009. noteikumos Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

- jaunu mikrouzņēmumu radīšana;
- esošo uzņēmumu attīstība;
- kurināmā ražošana no lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem esošā uzņēmumā (izņemot biogāzes iegūšanu un tās transformēšanu siltumenerģijā).

Šajā pasākumā vienā projekta iesniegumā varēs iekļaut tikai vienu aktivitāti.

Kas var saņemt atbalstu?

Apakšpasākuma „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai” ietvaros – **fiziska persona**, kura vēlas dibināt jaunu mikrouzņēmumu, vai **juridiska persona**, kuras pamatkapitālā ir vairāk nekā 75% privāta kapitāla daļu un kas atbilst mikrouzņēmuma definīcijai:

- uzņēmumā ir mazāk nekā 10 darbinieku;
- uzņēmuma gada apgrozījums un/vai kopējā gada bilance nepārsniedz 2 mlj. EUR.

Šos rādītājus aprēķina, skaitot kopā datus par visiem saistītajiem uzņēmumiem.

Apakšpasākuma „Ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošana” ietvaros – **fiziska vai juridiska persona, kas ražo lauksaimniecības produktus.**

Kur var īstenot projektus?

Šī pasākuma ietvaros projektus var īstenot visā Latvijas teritorijā, izņemot republikas nozīmes pilsētas (Rīgu, Daugavpili, Jelgavu, Jūrmalu, Liepāju, Rēzekni un Ventspili) un novadu teritoriālās vienības – pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju..

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

👉 Projekta uzraudzības laikā – piecus gadus pēc pēdējā maksājuma veikšanas – atbalsta saņēmējs nedrīkst mainīt projekta īstenošanas vietu.

☑ **Cik liels ir pieejamais finansējums?**

Visā periodā līdz 2013. gadam vienam atbalsta pretendenta kopējā attiecināmo izmaksu summa nepārsniedz

- jauna mikrouzņēmuma radīšanai – Ls 35 000;
- esošo uzņēmumu attīstībai – Ls 70 000;
- kurināmā ražošanai no lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem esošā uzņēmumā – Ls 245 000.

☑ **Kāda ir atbalsta intensitāte?**

Atbalsta intensitāte šajā pasākumā visām aktivitātēm ir 40% no kopējās attiecināmo izmaksu summas.

☑ **Kādās jomās projektus var īstenot?**

- Citu dzīvnieku audzēšana (NACE 2-01.49), izņemot lauksaimniecības produkcijas ražošanu, mājdzīvnieku audzēšanu.
- Pārtikas produktu ražošana (NACE 2-10) un dzērienu ražošana (NACE 2-11), ja galaprodukti nav lauksaimniecības produkcija.
- Tekstilizstrādājumu ražošana (NACE 2-13).
- Apģērbu ražošana (NACE 2-14).
- Ādas un ādas izstrādājumu ražošana (NACE 2-15).
- Koksnes, koka un korķa izstrādājumu ražošana, izņemot mēbeles; salmu un pīto izstrādājumu ražošana (NACE 2-16).
- Papīra un papīra izstrādājumu ražošana (NACE 2-17).
- Poligrāfija un ierakstu reproducēšana (NACE 2-18).
- Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu ražošana (NACE 2-20), izņemot sprāgstvielu ražošanu (NACE 2-20.51) (izņēmums neattiecas uz sērskociņu ražošanu).
- Farmaceutisko pamatvielu un farmaceutisko preparātu ražošana (NACE 2-21).
- Gumijas un plastmasas izstrādājumu ražošana (NACE 2-22).
- Nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošana (NACE 2-23), izņemot gatavo betona maisījumu ražošanu (NACE 2-23.63).
- Gatavo metālizstrādājumu ražošana, izņemot mašīnu un iekārtu (NACE 2-25), kā arī ieroču un municijas ražošanu (NACE 2-25.40).
- Datoru, elektronisko un optisko iekārtu ražošana (NACE 2-26).
- Elektrisko iekārtu ražošana (NACE 2-27).
- Citur neklasificētu iekārtu, mehānismu un darba mašīnu ražošana (NACE 2-28).
- Mēbeļu ražošana (NACE 2-31).
- Cita veida ražošana (NACE 2-32).
- Metāla izstrādājumu remonts (NACE 2-33.11), iekārtu remonts (NACE 2-33.12), elektronisko iekārtu un optisko ierīču remonts (NACE 2-33.13), elektroierīču remonts (NACE 2-33.14), citu ierīču remonts (NACE 2-33.19), ražošanas iekārtu un ierīču uzstādīšana (NACE 2-33.20).
- Elektroenerģija, gāzes apgāde, siltumapgāde un gaisa kondicionēšana (NACE 2-35).
- Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde (NACE 2-36).
- Notekūdeņu savākšana un attīrīšana (NACE 2-37).

- Atkritumu savākšana, apstrāde un izvietošana; materiālu pārstrāde (NACE 2-38), izņemot nemetāla atkritumu un lūžņu pārstrādi.
- Sanitārija un citi atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumi (NACE 2-39).
- Izdevējdarbība (NACE 2-58), izņemot ar to saistīto datu bāžu, mājaslapu uzturēšanu.
- Skaņu ierakstu producēšana (NACE 2-59.20), izņemot ar to saistīto datu bāžu, mājaslapu uzturēšanu.
- Veterinārie pakalpojumi (NACE 2-75).
- Būvniecības un ainavu arhitektu pakalpojumi (NACE 2-81).
- Datoru, individuālās lietošanas priekšmetu un mājsaimniecības piederumu remonts (NACE 2-95).
- Pārējo individuālo pakalpojumu sniegšana (NACE 2-96), izņemot fiziskās labsajūtas uzlabošanas pakalpojumus (NACE 2-96.04) un citur neklasificētus individuālos pakalpojumus (NACE 2-96.09).

Nozaru saraksts, kuras varēs saņemt šī pasākuma atbalstu, veidots pēc Vispārējās ekonomiskās darbības klasifikācijas (NACE klasifikatoriem). LAD mājaslapā ievietots konkrēto nozaru saraksts, kurās var īstenot projektus šajā pasākumā.

Kādi atbilstības nosacījumi ir jāievēro projekta iesniedzējam?

Piesakoties pasākumam „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”, atbalsta pretendents

- ieviešot projektu, jāsasniedz attiecīgā pasākuma mērķi;
- jaundibinātajā uzņēmumā jāpieder vismaz 51% no uzņēmuma kapitāldaļām;
- jānodrošina vismaz viens no šādiem nosacījumiem:
  - jaunu darba vietu radīšana;
  - esošo darba vietu saglabāšana;
  - uzņēmuma saimnieciskās darbības attīstība un paplašināšana;
- projekta iesniegumā ir jāatspoguļo ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji.

Kādi ir ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji?

Ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji ir atkarīgi no pasākuma aktivitātes, kurā projektu iesniedz:

Aktivitāte	Jaunu mikrouzņēmumu radīšana	Esošo uzņēmumu attīstība	Kurināmā ražošana
Dzīvotspējas rādītāji	Pozitīva naudas plūsma		<ul style="list-style-type: none"> • (Pašu kapitāls) : (aktīvu kopsumma) $\geq 0,20$ • (Apgrozāmie līdzekļi) : (īstermiņa kreditori) $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu) • (Tīrā peļņa) + (nolietojums) $\times 50 \% \geq 0$
	Gadā pēc projekta īstenošanas ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas jāpalielinās vismaz par 3% vai izdevumiem jāsamazinās par 3%, salīdzinot ar projekta iesniegšanas gadu		<ul style="list-style-type: none"> • Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas uzņēmumam jāatbilst vismaz diviem no šiem rādītājiem • Gadā pēc projekta īstenošanas uzņēmumam jāatbilst visiem rādītājiem un par 0,05 jāpalielina vismaz viens no tiem, salīdzinot ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas

Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

Pasākuma ietvaros ir noteiktas šādas attiecināmo izmaksu kategorijas:

- jaunu ražošanas pamatlīdzekļu (tehnikas, iekārtu un aprīkojuma, t.sk. datoru programmatūru) iegāde, kā arī vienreizējas izmaksas, kas saistītas ar tehnikas un iekārtu uzstādīšanu, lai nodrošinātu to normālu darbību;
- jaunas būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotās rekonstrukcijas izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu, bet nepārsniedzot kopējās būvniecības attiecināmās izmaksas;
- būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz akceptētu būvprojektu, kas iesniegts kopā ar projekta iesniegumu, vai vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā – pamatojoties uz atbalsta pretendenta sastādītu tāmi, bet nepārsniedzot kopējās būvniecības attiecināmās izmaksas;
- vispārējās izmaksas, to skaitā arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi, patentu un licenču saņemšanas izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai ieviešanu un nepārsniedz 8% no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Jaunas būvniecības, rekonstrukcijas un būvmateriālu iegādes gadījumā ir noteiktas maksimālās attiecināmās izmaksas attiecīgajiem būvju tiptiem, no kurām aprēķina sabiedrisko finansējumu, Ls/m².

Nr. p. k.	Būvju tipi	Jaunbūvei par kopējo būves platību, bez PVN	Rekonstrukcijai par kopējo rekonstruējamo platību, bez PVN	Vienkāršotai rekonstrukcijai par kopējo rekonstruējamo platību, bez PVN
1.	<i>Ražošanas ēka</i>	400	280	220
2.	<i>Palīgbūve, noliktava</i>	250	175	140
3.	<i>Nojume (bez sienas apšuvuma, vārtiem un logiem)</i>	120	85	65

Maksimālo attiecināmo izmaksu sabiedriskā finansējuma aprēķinā iekļauj visas ar objekta būvniecību saistītās izmaksas, to skaitā:

- iekšējie un ārējie ūdensvadi;
- iekšējā un ārējā kanalizācija;
- iekšējā un ārējā elektroapgāde, ventilācijas un apkures sistēmas,
- bet neiekļauj iekārtu izmaksas.

Attiecināmas ir tikai tās būvprojekta tāmes pozīcijas un būvmateriāli, kas tiešā veidā ir saistītas ar pasākuma mērķa sasniegšanu. Tomēr par attiecināmajām izmaksām, ja to summa nepārsniedz 30% no būvniecības attiecināmo izmaksu kopsummas, uzskata arī šādas tieši ar ražošanu nesaistītas izmaksas:

- administratīvo telpu jauna būvniecība, rekonstrukcija;
- apsardzes un caurlaides telpas;
- apsardzes signalizācijas ierīkošana, ieskaitot video novērošanas sistēmas;
- palīgtelpas, ja ir izskaidrota to funkcionālā izmantošana;
- personāla atpūtas un citas telpas;
- teritorijas labiekārtošana, kas ietver teritorijas asfaltēšanu vai cita klājuma ieklāšanu, zāliena ierīkošanu, ārējās apgaismošanas ierīkošanu un žoga izbūvi.

Sabiedrisko finansējumu maksā tikai par iegādātajām precēm, kas ir atbalsta pretendenta īpašumā. Ja preces pērk uz nomaksu, par tām sabiedrisko finansējumu izmaksā tikai tad, kad tās ir nonākušas atbalsta pretendenta īpašumā.

👉 Attiecināmajās izmaksās nedrīkst iekļaut neattaisnotos izdevumus (piemēram, vispārējas nozīmes transporta līdzekļu iegādi).

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesnieguma pilns komplekts (t.sk. Biznesa plāns atbilstoši projekta iesnieguma 8. pielikumā norādītajai struktūrai) divos eksemplāros un elektroniskā versija (neattiecas, ja veidlapu iesniedz saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma prasībām)	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Deklarācija par saimnieciskās darbības veicēja atbilstību sīkā uzņēmuma kategorijai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par saimnieciskās darbības veicēju deklarēšanos atbilstoši sīko, mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai	Atbilstoši 2008. gada 25. novembra MK noteikumiem Nr. 964 „Noteikumi par komercsabiedrību deklarēšanas kārtību atbilstoši mazajai (sīkajai) vai vidējai komercsabiedrībai” (1. un 2. pielikums). Papildu informācija par uzņēmuma statusa noteikšanu LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie pasākuma noderīgajiem dokumentiem
3	Izziņa no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) par nodokļu nomaksu un vidējo uzņēmumā strādājošo darbinieku skaitu pēdējos divos pārskata gados (atsevišķi pa gadiem) – izsniegta ne agrāk kā 1 mēnesi pirms projekta iesnieguma iesniegšanas 👉 Šo izziņu pats pretendents var arī neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas VID pieprasīt izziņu par atbalsta pretendentu. Tikai jāņem vērā, ka šajā gadījumā, ja tomēr būs kāds nodokļu nomaksas parāds (par kuru esat piemirsis vai neesat zinājis), jums nebūs iespēja to dzēst un saņemt izziņu, bet LAD uzskatīs, ka nav izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi un projektu var noraidīt	Lai saņemtu izziņu, ir jāvēršas VID nodaļā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. VID nodaļu adreses atrodamas VID mājaslapā www.vid.gov.lv sadaļā <i>Kontakti/Izziņas</i> 👉 Lai saņemtu izziņu, VID būs nepieciešama šāda informācija: <ul style="list-style-type: none"> • kāda veida izziņa ir vajadzīga (iesniedzamā dokumenta nosaukums 2. vai 2. un 3. punktā – izziņa par nodokļu nomaksu, izziņa par veiktajām valsts sociālās apdrošināšanas iemaksām; • personas datus, uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru; • kādēļ izziņa nepieciešama (projekta iesniegšanai pasākumā „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”); • kam adresējama izziņa (Lauku atbalsta dienestam)
4	Izziņa no kredītiestādes vai krājaizdevu sabiedrības par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai paredzēts ņemt kredītu – <u>izziņā jābūt norādītiem kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizītiem un kredīta summai</u> 👉 Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu	Izziņu izsniedz kredītiestāde, līzinga sabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība uz sava uzņēmuma veidlapas ar norādi, ka tā adresējama Lauku atbalsta dienestam <i>Izziņas teksta paraugs rokasgrāmatas 1. pielikumā</i>

5	Ja projekta īstenošanā plānots ieguldīt privātos vai citus līdzekļus, tad pamatojoši dokumenti, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tajā esošo nepieciešamo summu
6	Pēdējā noslēgtā Gada pārskats (pilns komplekts) atbalsta pretendentiem, kuriem tas jāiesniedz saskaņā ar likuma „Gada pārskatu likums” nosacījumiem ar VID atzīmi par saņemšanu	Atkarībā no grāmatvedības kārtošanas uzņēmumā pretendents jāiesniedz gada pārskata vai gada ienākumu deklarācijas par pēdējo noslēgto gadu kopija. Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāda deklarācija vai pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par saņemšanu).
7	Pēdējā noslēgtā gada Gada ienākumu deklarācija „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” saskaņā ar normatīvajiem aktiem par noteikumiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību ar VID atzīmi par saņemšanu – atbalsta pretendentiem, kuri saskaņā ar likuma “Gada pārskatu likums” nosacījumiem neiesniedz Gada pārskatus	☛ <i>Neattiecas, ja atbalsta pretendents ir fiziska persona ar mērķi dibināt jaunu mikrouzņēmumu</i>
8	Izglītību apliecinošs dokuments (juridiskas personas gadījumā – izsniegta uzņēmuma īpašniekam vai paraksttiesīgai personai, kas reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā)	Iesniedz izglītību apliecināša dokumenta (diploma) kopiju
9	Zemesgrāmatas nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par ēku (būvi) vai ilgtermiņa nomas līgums (reģistrēts Zemesgrāmatā) vismaz uz 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža – par nekustamo īpašumu, kurā paredzēts projektu īstenot	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>
Gadījumos, kad jāpiemēro spēkā esoši Latvijas Republikas normatīvie akti par iepirkuma procedūrām, kas piemērojamas pasūtītāja finansētiem projektiem ☛ <i>Neattiecas, ja atbalsta pretendents ir fiziska persona ar mērķi dibināt jaunu mikrouzņēmumu</i>		Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā
10	Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>
11	IUB publicētā uzaicinājuma izdrukā	Izdruka no IUB mājaslapas – kad IUB ir nopublicējis iesniegto sludinājumu, tas ir jāizdrukā tāds, kā tas parādās mājaslapā <i>Sk. 3. pielikumu</i>
12	Derīgi piedāvājumi no uzaicinātajiem piegādātājiem	Iespējamo piegādātāju iesniegtie piedāvājumi
13	IUB publicēto grozījumu izdrukā	Iesniedz tikai tādā gadījumā, ja tādi veikti
14	IUB publicētā gala lēmuma izdrukā	Izdruka no IUB mājaslapas, kad tas ir nopublicēts <i>Sk. 4. pielikumu</i>
15	Vērtēšanas ziņojums un apliecinājums par saistītām personām	<i>Sk. 5. un 6. pielikumu</i>
Jaunas būvniecības un rekonstrukcijas projektiem ☛ <i>Jaunas būvniecība un rekonstrukcijas gadījumā būvniecības un iepirkuma dokumentus var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumu)</i>		

16	<p>Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatu apliecība par zemi vai ēku, uz kuras vai kurā paredzēts veikt būvniecību, vai arī ilgtermiņa zemes nomas līgums (reģistrēts Zemesgrāmatā) - par ilgtermiņa zemes vai ēku (būvju) nomas līgumu uzskatāms tāds, kuras nomas termiņš nav mazāks par 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža.</p> <p><i>Gadījumā, ja atbalsta pretendents ir fiziska persona ilgtermiņa zemes nomas līgums jāpiereģistrē Zemesgrāmatā uz Līguma slēgšanas brīdi ar LAD</i></p>	<p>Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>.</p> <p>Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna.</p> <p>Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
17	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja uz iesniegšanas brīdi nav tehniskā projekta), uzrādot oriģinālu	<p>Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībā, arhitektiem.</p> <p>Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi.</p> <p>Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē</p>
18	Vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, kas izstrādāta atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem	
19	Būvmateriālu iegādes gadījumā (jaunas būvniecības un rekonstrukcijas gadījumā) - akceptētu būvprojektu tehniskā projekta stadijā	
20	Atbalsta pretendenta sastādīta būvniecības tāme, ja paredzēts iegādāties būvmateriālus (vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā)	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
21	Akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
22	Būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	<p>Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecinošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

3.5. TŪRISMA AKTIVITĀŠU VEICINĀŠANA

Pasākuma mērķis ir veicināt nelauksaimnieciskās aktivitātes lauku teritorijā, attīstot un pilnveidojot lauku tūrismu un ar tūrismu saistītos pakalpojumus un infrastruktūru.

MK 15.09.2008. noteikumi Nr. 754 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”, ar grozījumiem (MK 13.10.2009. noteikumi Nr. 1189), kas stājas spēkā 2009. gada 22. oktobrī

Pretendējot uz šo atbalstu, jāievēro arī MK 14.07.2009. noteikumi Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiks atbalstītas šādas aktivitātes:

- esošo tūristu mītņu (līdz 20 gultasvietām) rekonstrukcija vai vienkāršota rekonstrukcija (turpmāk – 1. aktivitāte);
- esošo tūristu mītņu ēdināšanas bloka būvniecība vai rekonstrukcija, vai vienkāršota rekonstrukcija un nepieciešamā aprīkojuma iegāde (turpmāk – 2. aktivitāte);
- ***Netiek atbalstīta sabiedriskā ēdināšana, ēdināšanas bloks ir paredzēts pamatā tūrisma mītnes iemītnieku ēdināšanai***
- esošo kempingu un jaunatnes tūrisma mītņu koplietošanas virtuves, ēdamtelpas, tualetes un dušas būvniecība vai rekonstrukcija, vai vienkāršota rekonstrukcija (neietverot pirts vai saunas būvniecību vai rekonstrukciju, vai vienkāršotu rekonstrukciju) (turpmāk – 3. aktivitāte);
- tūrisma pakalpojumu sniegšanas dažādošana (turpmāk – 4. aktivitāte):
  - peldvietu izveide;
  - aktīvo atpūtas taku izveide vai pilnveidošana;
  - dabas atpūtas parku izveide vai pilnveidošana;
  - atrakciju, zirgu izjāžu laukumu, distanču slēpošanas trašu, veloceliņu izveide vai pilnveidošana;
  - ūdenstūrisma apmetņu vietu izveide vai labiekārtošana;
  - infrastruktūras pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem;
  - inventārs tūrisma pakalpojuma nodrošināšanai;
  - sporta laukumu un sporta un atpūtas būvju celtniecība, kas ietilpst esošajā vai plānotajā tūrisma pakalpojumā;
  - nojumes vai slēgtu telpu izveide vai paplašināšana inventāra glabāšanai, kas nepieciešams tūrisma pakalpojuma nodrošināšanai;
- vides aizsardzības investīcijas tūristu mītnē – notekūdeņu attīrīšanas sistēmas un nosēdaku izbūve vai rekonstrukcija, azbestu saturošo jumta seguma materiālu nomaiņa ar videi draudzīgu materiālu (turpmāk – 5. aktivitāte).

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalsta pretendents var būt

- zemnieku saimniecība;
- fiziska persona, kura veic saimniecisko darbību;
- komersants.

 Jāņem vērā, ka atbalstu var saņemt jau esošs tūrisma uzņēmums.

Kur var īstenot projektus?

Pasākuma īstenošanas vieta ir visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās vienības – pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju. Pilsētās ar lauku teritoriju pasākumu īsteno tikai lauku teritorijā.

 Pasākuma īstenošanas vieta nav Babītes novada, Mārupes novada, Olaines novada, Ķekavas novada, Salaspils novada, Garkalnes novada, Ropažu novada, Mālpils novada, Siguldas novada, Inčukalna novada, Carnikavas novada, Ādažu novada, Saulkrastu novada, Baldones novada, Stopiņu novada, Sējas novada un Krimuldas novada Krimuldas pagasta teritorijas.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Cik liels ir pieejamais finansējums, un kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta intensitāti nosaka atbilstoši tās teritorijas attīstības indeksu grupai, kurā īsteno aktivitāti.

Atbalsta intensitātes grupu sadalījums novadiem, kuru sastāvā ir pilsētas

Grupa	Teritorijas attīstības indekss (intervāls)	Atbalsta intensitāte (%)
V	zemāks par -1,914	50
IV	no -1,914 līdz -1,087	40
III	no -1,086 līdz -0,579	40
II	no -0,578 līdz 0,261	30
I	augstāks par 0,261	30

Atbalsta intensitātes grupu sadalījums novadiem, kuru sastāvā ir tikai pagasti

Grupa	Teritorijas attīstības indekss (intervāls)	Atbalsta intensitāte (%)
V	zemāks par -0,701	50
IV	no -0,701 līdz -0,349	40
III	no -0,348 līdz -0,105	40
II	no -0,104 līdz 0,141	30
I	augstāks par 0,141	30

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Visā plānošanas periodā vienam atbalsta saņēmējam maksimālā attiecināmo izmaksu summa nedrīkst pārsniegt EUR 375 000 ekvivalentu latos.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Atbalstāmā aktivitāte	Atbalsta intensitāte, %, attiecināmo izmaksu apjoms, Ls
Esošo tūrisma mītņu (līdz 20 gultasvietām) rekonstrukcija	(1. reģionā* – 30%, 2. reģionā* – 40%, 3. reģionā* – 50%)
Esošo tūrisma mītņu ēdināšanas bloka būvniecība un rekonstrukcija, nepieciešamā aprīkojuma iegāde	(1. reģionā* – 30%, 2. reģionā* – 40%, 3. reģionā* – 50%). Aprīkojumam – līdz 30%
Esošo kempingu un hosteļu koplietošanas virtuves, ēdamtelpas, tualetes un dušas jauna būvniecība vai rekonstrukcija, neietverot pirts, saunas būvniecību	(1. reģionā* – 30%, 2. reģionā* – 40%, 3. reģionā* – 50%)
Tūrisma pakalpojumu sniegšanas dažādošana	(1. reģionā* – 30%, 2. reģionā* – 40%, 3. reģionā* – 50%), aprīkojumam – līdz 30%
Vides aizsardzības investīcijas lauku tūrisma mītņē – notekūdeņu attīrīšanas sistēmas un nosēdaku izveide, šīfera jumta seguma nomaiņa ar videi draudzīga materiāla segumu	(1. reģionā* – 30%, 2. reģionā* – 40%, 3. reģionā* – 50%)

* reģionu sadalījums atbalsta intensitātes tabulā dots pēc šāda pašvaldību grupu iedalījuma:

Reģions	Ietilpstošā pašvaldību grupa
1. reģions	I un II pašvaldību grupa
2. reģions	III un IV pašvaldību grupa
3. reģions	V pašvaldību grupa

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādi atbilstības nosacījumi ir jāievēro projekta iesniedzējam?

Atbalsta pretendents atbilst publiskā finansējuma saņemšanas nosacījumiem, ja viņš:

- īstenojot projektu, jāsniedz attiecīgā pasākuma mērķis;
- kā tūrisma pakalpojumu sniedzējam jābūt iekļautam tūrisma bukletā vai interneta mājaslapā, kuru izveido ar tūrisma jomas popularizēšanu saistīta institūcija;
- jāattīsta un jāpaplašina saimnieciskā darbība, izpildot vismaz vienu no šādiem nosacījumiem:
  - jaunu darba vietu radīšana;
  - esošo darba vietu saglabāšana;
- projekta iesniegumā jāpierāda ekonomiskā dzīvotspēja.

1. aktivitātes ietvaros uz atbalstu var pretendēt tikai tādi atbalsta pretendenti, kuru esošās tūristu mītnes apmērs nepārsniedz 20 gultasvietas.

☑ Kādi ir ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji?

Ekonomiskās dzīvotspējas kritēriji ir atkarīgi no projekta iesnieguma attiecināmo izmaksu summas.

Attiecināmo izmaksu summa	Līdz Ls 70 280	Vairāk par Ls 70 280
Dzīvotspējas rādītāji	Pozitīva naudas plūsma	<ol style="list-style-type: none"> (Pašu kapitāls) : (aktīvu kopsumma) $\geq 0,20$ (Apgrozāmie līdzekļi) : (īstermiņa kreditori) $\geq 1,00$ (no īstermiņa kreditoriem izslēdz īstermiņa nākamo periodu ieņēmumu sastāvā iekļauto valsts un ES finansiālo atbalstu) (Tīrā peļņa) + (nolietojums) $\times 50 \% \geq 0$
	Gadā pēc projekta īstenošanas ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas jāpalielinās vismaz par 3% vai izdevumiem jāsamazinās par 3%, salīdzinot ar pēdējo noslēgto gadu	<ul style="list-style-type: none"> Pēdējā noslēgtajā gadā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas uzņēmumam jāatbilst vismaz diviem no šiem rādītājiem; Gadā pēc projekta īstenošanas jāatbilst vismaz diviem rādītājiem (obligāti 2. kritērijam un 1. vai 3. kritērijam). Tāpat par 0,05 jāpalielina vai nu 1. vai 2. kritērijs, salīdzinot ar pēdējo noslēgto gadu pirms projekta iesnieguma iesniegšanas

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

Pasākuma ietvaros attiecināmās izmaksas tiek dalītas pa atbalstāmajām aktivitātēm.

	1. aktivitāte	2. aktivitāte	3. aktivitāte	4. aktivitāte	5. aktivitāte
Attiecināmās izmaksas	rekonstrukcijas vai vienkāršotas rekonstrukcijas izmaksas *	aprikojuma iegādes izmaksas būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotas rekonstrukcijas izmaksas *	būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotas rekonstrukcijas izmaksas *	iekārtu un aprikojuma iegādes izmaksas, lai nodrošinātu minētās aktivitātes būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotas rekonstrukcijas izmaksas *	būvniecības, rekonstrukcijas, vienkāršotas rekonstrukcijas izmaksas *
	būvmateriālu iegādes izmaksas, pamatojoties uz akceptētu būvprojektu tehniskā projekta stadijā vai uz atbalsta pretendenta sagatavotu tām, bet nepārsniedzot maksimālās būvju tipu attiecināmās izmaksas				
	vispārīgās izmaksas, kas attiecas uz arhitektu, inženieru un konsultantu honorāriem, juridiskiem pakalpojumiem, tehniski ekonomiskiem pamatojumiem, patentu un licenču saņemšanas izmaksām, kuras tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai īstenošanu, bet nepārsniedz 8% no kopējām attiecināmām izmaksām **				

* pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu, bet nepārsniedzot maksimālās būvju tipu attiecināmās izmaksas (MK noteikumu 4. pielikums)

** ja 4. aktivitātes ietvaros projektā tiek iegādātas tikai iekārtas un aprikojums, vispērējās izmaksas nevar pārsniegt 2% no to kopējām attiecināmām izmaksām.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesnieguma pilns komplekts (t.sk. darbības plāns) divos eksemplāros un elektroniskā versija (neattiecas, ja veidlapu iesniedz elektroniska dokumenta formā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu)	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Izziņa no kredītiestādes vai krājaizdevumu sabiedrības par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu <i>☞ Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu, izziņu par kredīta piešķiršanu iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>	Izziņu izsniedz kredītiestāde, līzingsabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība ar norādi, ka tā iesniedzama Lauku atbalsta dienestam. <i>Izziņai jābūt konkrēti par kredīta piešķiršanu, ne vairs par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu. Sk. 10. pielikumu</i>
3	Dokumenti, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību, ja projekta īstenošanā plānots ieguldīt privātos vai citus līdzekļus	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tajā esošo nepieciešamo summu
4	Gada pārskats (pilns komplekts) par pēdējo noslēgto gadu saskaņā ar Gada pārskatu likumu	Atkarībā no grāmatvedības kārtības uzņēmumā pretendentam jāiesniedz gada pārskata vai gada ienākumu deklarācijas par pēdējo noslēgto gadu kopija. Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāda deklarācija vai pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par saņemšanu)
5	Gada ienākumu deklarācija „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” par pēdējo noslēgto gadu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par noteikumiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju	
6	Reģionālās vides pārvaldes apliecinājums, ka projektā iekļautās darbības ir atļautas un netiks nodarīts kaitējums videi, ja tūrisma pakalpojumu dažādošanas aktivitātes īsteno Eiropas Savienības nozīmes aizsargājamā teritorijā <i>Natura 2000</i>	Valsts vides dienesta (reģionālo pārvalžu) kontaktinformācija mājaslapā www.vvd.gov.lv sadaļā <i>Struktūrvienības</i>
7	Zemesgrāmatu nodaļas izdots nostiprinājuma uzraksts vai zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu (ja nekustamais īpašums ir atbalsta pretendenta īpašumā)	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> .
8	Ilgtērmiņa nomas līgums, kas reģistrēts zemesgrāmatā vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, iesniedzot zemesgrāmatu nodaļas izdotu nostiprinājuma uzrakstu vai zemesgrāmatas apliecību par nekustamo īpašumu (ja nekustamo īpašumu atbalsta pretendents nomā)	Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>
9	Tūrisma buklets, kurā iekļauts kā tūrisma pakalpojumu sniedzējs un kuru izveido ar tūrisma jomas popularizēšanu saistīta institūcija	Piemēram, asociācijas „Lauku ceļotājs” vai Tūrisma valsts aģentūras izdots buklets
10	Izdruka no mājas lapas, kurā iekļauts kā tūrisma pakalpojumu sniedzējs un kura pieder ar tūrisma jomas popularizēšanu saistītai institūcijai	Piemēram, asociācijas „Lauku ceļotājs” mājaslapa www.celotajs.lv LAD norāda, ka nederēs tādas mājaslapas kā www.viss.lv u.tml.

11	Uzskaites veidlapa par saņemto <i>de minimis</i> atbalstu saskaņā ar normatīvjaime aktiem, kas nosaka minimālās atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un minimālā atbalsta uzskaites veidlapas formu	<i>Sk. 8. pielikumu</i> MK noteikumi Nr. 58 „Noteikumi par <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem”. Sīkāka informācija par veidlapas aizpildīšanu LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie pasākuma noderīgās informācijas
Gadījumos, kad jāpiemēro spēkā esoši Latvijas Republikas normatīvie akti par iepirkuma procedūrām, kas piemērojamas pasūtītāja finansētiem projektiem <i>☛ Būvniecībai, rekonstrukcijai paredzētos dokumentus un iepirkuma dokumentus iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>		Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā
12	Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>
13	IUB publicētais uzaicinājums	Izdruka no IUB mājaslapas – kad IUB ir nopublicējis iesniegto sludinājumu, tas ir jāizdrukā tāds, kā tas parādās mājaslapā <i>Sk. 3. pielikumu</i>
14	Derīgi piedāvājumi no uzaicinātajiem piegādātājiem	Iespējamo piegādātāju iesniegtie piedāvājumi
15	IUB publicētie grozījumi	Iesniedz tikai tādā gadījumā, ja tādi veikti
16	IUB publicētais gala lēmums	Izdruka no IUB mājaslapas, kad tas ir nopublicēts <i>Sk. 4. pielikumu</i>
17	Apliecinājums par to, ka atbalsta pretendents nav ar iespējamo piegādātāju saistīta persona likuma „Par nodokļiem un nodevām” izpratnē	<i>Sk. 6. pielikumu</i>
Būvniecības un rekonstrukcijas projektiem		
18	Zemesgrāmatu nodaļas izdots nostiprinājuma uzraksts vai zemesgrāmatas apliecība par nekustamo īpašumu (ja nekustamais īpašums ir atbalsta pretendenta īpašumā)	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> .
19	Ilgtermiņa nomas līgums, kas reģistrēts zemesgrāmatā vismaz uz septiņiem gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, iesniedzot zemesgrāmatu nodaļas izdotu nostiprinājuma uzrakstu vai zemesgrāmatas apliecību par nekustamo īpašumu (ja nekustamo īpašumu atbalsta pretendents nomā)	Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>

20	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (būvniecībai vai rekonstrukcijai, ja uz iesniegšanas brīdi nav tehniskā projekta)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem.
21	Akceptētu būvprojektu tehniskā projekta stadijā (būvmateriālu iegādei)	Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi.
22	Akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā (būvniecībai vai rekonstrukcijai, ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts) <i>👉 Iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
23	Būvatļauja (būvniecībai vai rekonstrukcijai, ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts) <i>👉 Iesniedz kopā ar projekta iesniegumu vai sešu mēnešu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu spēkā stāšanās</i>	Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecināošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija
24	Apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija (vienkāršotai rekonstrukcijai)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem
25	Atbalsta pretendenta sagatavota tāme (vienkāršotai rekonstrukcijai būvmateriālu iegādei)	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
26	Tehniskās inventarizācijas lieta (rekonstrukcijai vai vienkāršotai rekonstrukcijai)	Inventarizāciju veic Valsts zemes dienests (kontaktainformācija atrodama mājaslapā www.vzd.gov.lv sadaļā <i>Kontakti</i>)

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

3.6. PAMATPAKALPOJUMI EKONOMIKAI UN IEDZĪVOTĀJIEM

Pasākuma „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” mērķis ir atbalstīt investīcijas publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai lauku teritorijās, lai veicinātu apdzīvotības saglabāšanos.

MK 07.07.2008. noteikumi Nr. 525 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”, ar grozījumiem (MK 17.06.2009. noteikumi Nr. 577 un MK 27.10.2009. noteikumi Nr. 1246), kas stājās spēkā 2009. gada 7. novembrī.

Pretendējot uz šo atbalstu, jāievēro arī MK 14.07.2009. noteikumi Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”, kuros ietverti vispārējie atbalsta saņemšanas nosacījumi.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiks atbalstītas šādas aktivitātes:

- pašvaldību ceļu būvniecība vai rekonstrukcija, neietverot uzturēšanu;
- vietējas nozīmes saieta namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu (šo noteikumu izpratnē tie ir objekti, kuri pieder vai ir nodoti ilgtermiņa nomā vietējai pašvaldībai un atrodas tās teritorijā) būvniecība vai rekonstrukcija;
- publiski pieejamas teritorijas labiekārtošana, kas tiek veikta, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumus pašvaldību teritorijās;
- atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecība vai rekonstrukcija.

Atbalsta pretendents vienā projekta iesniegumā var iekļaut vairākas aktivitātes.

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalsta pretendents ir vietējā pašvaldība, kuras administratīvās teritorijas daļa atbilst nosacījumiem par teritoriju, kurā var īstenot projektu.

Kur var īstenot projektus?

Pasākuma īstenošanas vieta ir Latvijas lauku teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju, kā arī šādas teritoriālās vienības – Ādažu novads, Babītes novada Babītes pagasts, Baldones novads, Carnikavas novads, Garkalnes novads, Ķekavas novada Ķekavas pagasts, Mārupes novads, Olaines novada Olaines pagasts, Ropažu novads, Salaspils novads, Saulkrastu novads, Siguldas novada Siguldas pagasts un Mores pagasts, Stopiņu novads.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Cik liels ir pieejamais finansējums?

- Vietējai pašvaldībai, kas izveidojusies līdz 2006. gada 1. jūlijam, maksimālā attiecināmo izmaksu summa būs Ls 140 000 laikposmā no 2008. gada līdz 2013. gadam.

- Vietējai pašvaldībai, kas izveidojusies pēc 2006. gada 1. jūlija, kopējā maksimālā attiecināmo izmaksu summa arī būs Ls 140 000, bet, saskaitot kopā apvienoto teritoriju attiecināmo izmaksu neizlietotās summas laikposmā no 2008. gada līdz 2013. gadam.

☑ Kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta intensitāte ir 75% apmērā no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas.

☑ Kādiem atbilstības kritērijiem atbalsta pretendents ir jāatbilst?

Lai saņemtu atbalstu, atbalsta pretendents

- īstenojot projektu, jāpasniedz attiecīgā pasākuma mērķi;
- jāievēro, lai netiktu aizvietoti esošie pamatlīdzekļi.

☑ Ko neuzskata par pamatlīdzekļu aizvietošanu?

Par esošo pamatlīdzekļu aizvietošanu neuzskata pamatlīdzekļu iegādi, ja ievērots viens no šādiem nosacījumiem:

- projektā iegādātais pamatlīdzeklis tiek iegādāts papildus esošajam pamatlīdzeklim;
- projektā iegādātais pamatlīdzeklis būtiski maina ražošanas vai tehnoloģiju raksturu;
- būvniecību vai rekonstrukciju, tai skaitā vienkāršotu rekonstrukciju.

☑ Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

Attiecināmo izmaksu skaidrojums sadalīts pa īstenojamām aktivitātēm.

Aktivitātē „Pašvaldību ceļu būvniecība vai rekonstrukcija, neietverot uzturēšanu” attiecināmajās izmaksās ietilps:

- būvniecības vai rekonstrukcijas izmaksas, kas saistītas ar autoceļu kompleksu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par autoceļiem.

Aktivitātē „Vietējas nozīmes saieta namu, brīvā laika pavadīšanas, sporta un kultūras objektu būvniecība vai rekonstrukcija” attiecināmajās izmaksās ietilps:

- būvniecības vai rekonstrukcijas izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas atbildīgas par darbu veikšanu;
- būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz akceptētu tehnisko būvprojektu un uz atbalsta pretendenta sagatavotu tāmi vai paredzamo līgumcenu;
- būvniecības vai rekonstrukcijas izmaksas iekšējo un ārējo ūdensvadu, iekšējās un ārējās kanalizācijas, iekšējās un ārējās elektroapgādes, ventilācijas un apkures sistēmu būvniecībai vai rekonstrukcijai un to iekārtu iegādei.

Aktivitātes „Publiski pieejamas teritorijas labiekārtošana, kas tiek veikta, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumus pašvaldību teritorijās” attiecināmajās izmaksās ietilps:

- būvniecības vai rekonstrukcijas izmaksas, piemēram, veloceliņu un ietvju būvniecība vai rekonstrukcija;
- pamatlīdzekļu iegāde un uzstādīšana, lai nodrošinātu rekreācijas pamatpakalpojumu veikšanu (piemēram, apgaismošanas iekārtas, atkritumu urnas, tualetes konteineri, soli).

Aktivitātes „Atjaunojamo energoresursu energoapgādes sistēmas būvniecība vai rekonstrukcija” attiecināmajās izmaksās ietilps:

- būvniecības vai rekonstrukcijas izmaksas, pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu;
- būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz akceptētu tehnisko būvprojektu un uz atbalsta pretendenta sagatavotu tāmi vai paredzamo līgumcenu;
- tehnikas un iekārtu izmaksas, lai nodrošinātu energoapgādes sistēmas darbību.

Visās aktivitātēs attiecināmajās izmaksās ietilps arī vispārīgās izmaksas, piemēram, arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi, patentu un licenču izmaksas, kas tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai ieviešanu un nepārsniedz 8% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas.

Atbalstu maksās tikai par iegādātajām precēm, kas ir atbalsta pretendenta īpašumā. Ja preces pērk uz nomaksu, par tām atbalstu izmaksā tikai tad, kad tās ir kļuvušas par atbalsta pretendenta īpašumu.

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesniegums 2 eksemplāros (neattiecas, ja veidlapu iesniedz saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu):	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Atbalsta pretendenta deklarāciju saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauku un zivsaimniecības attīstībai	Deklarācija atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
3	Vietējās pašvaldības lēmums par piedalīšanos projektā un projekta īstenošanai nepieciešamo finansējuma apmēru, kā arī norāda finansēšanas avotus (ja plānots ņemt aizņēmumu, norāda finanšu līdzekļu izņemšanas un atmaksas grafiku)	Izniedz pašvaldība
4	Vietējās pašvaldības pārskata kopija par dokumentu iesniegšanas mēneša pirmajā datumā esošajiem pašvaldības aizņēmumiem, galvojumiem un ilgtermiņa saistībām, iekļaujot tajā arī jauno, plānoto aizņēmumu	
5	Vietējās pašvaldības lēmums, ar kuru apstiprināts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums	
6	Zemesgrāmatu nodaļas izsniegts nostiprinājuma uzraksts vai zemesgrāmatas apliecības kopija par nekustamo īpašumu, kurā paredzēta būvniecība, pamatlīdzekļu uzstādīšana vai izvietošana, vai zemesgrāmatā reģistrēta ilgtermiņa nekustamā īpašuma nomas līguma kopija	Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i> . Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna. Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i>

7	Ceļu būvniecībai vai rekonstrukcijai – būvatļauja	2001. gada 23. oktobra MK noteikumi Nr. 446 „Būvnoteikumi darbiem autoceļu tīklā”
8	Akceptēts autoceļa būvprojekts	
9	Izziņa no valsts akciju sabiedrības „Latvijas Valsts ceļi”, ka attiecīgā iela vai ceļš iekļauta pašvaldības ielu un ceļu reģistrā	Izziņu izsniedz a/s „Latvijas valsts ceļi”. Jābūt norādei, ka tā adresējama Lauku atbalsta dienestam
10	Būvniecībai vai rekonstrukcijai – plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja uz iesniegšanas brīdi nav tehniskā projekta)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem.
11	Būvniecībai vai rekonstrukcijai – akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi.
12	Vienkāršotai rekonstrukcijai – apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
13	Būvmateriālu iegādei (būvniecībai un rekonstrukcijai) – akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā	
14	Būvmateriālu iegādei (vienkāršotai rekonstrukcijai) – atbalsta pretendenta sastādītu tāmi vai paredzamo līgumcenu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu	
15	Būvniecībai vai rekonstrukcijai – būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti: <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecinošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija
16	Iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu <i>Iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti – informatīvais paziņojums par cenu aptauju vai paziņojums par līgumu, tehniskā specifikācija, IUB publicētais gala lēmums, paziņojums par uzvarētāju un uzvarētāja piedāvājums</i>	Sīkāka informācija par iepirkumu veikšanu IUB mājaslapā www.iub.gov.lv sadaļā <i>Palīdzība/Iepirkumu vadlīnijas</i>

Jaunas būvniecības, rekonstrukcijas gadījumā būvniecības un iepirkuma dokumentus var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu pieņemšanas (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumā).

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

3.7. LAUKU MANTOJUMA SAGLABĀŠANA UN ATJAUNOŠANA

Pasākuma „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana” mērķis ir veicināt ar lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas un apstrādes nozari saistītā kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un uzlabošanu, padarot to pieejamu sabiedrībai.

MK 15.09.2008. noteikumi Nr. 755 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu pasākumam „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana””, kas stājas spēkā 2008. gada 1. oktobrī

Pretendējot uz šo atbalstu, jāievēro arī MK 14.07.2009. noteikumi Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”, kuros ietverti vispārīgie nosacījumi atbalsta saņemšanai.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

- muzeju darbības attīstība:
  - ēku renovācija, tai skaitā arī vienkāršota renovācija vai piemērošana muzeja funkciju veikšanai;
  - ar lauksaimniecības un mežsaimniecības, pārtikas ražošanas vai apstrādes nozari saistītu iekārtu, tehnikas, darbarīku restaurācija vai izgatavošana ekspozīcijas izveidei un demonstrēšanai darbībā;
  - muzeja norāžu un informācijas stendu izveide, interneta nodrošināšana muzeja telpās;
  - muzeja īpašumā vai valdījumā esošās teritorijas sakopšana un labiekārtošana;
- profesionālās izglītības iestādes īpašumā vai valdījumā esošās teritorijas sakopšana un labiekārtošana, lai nodrošinātu publisku pieejamību un kultūras mantojuma saglabāšanu.

Kas var saņemt atbalstu?

Atbalsta pretendenti var būt

- ar lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas un apstrādes nozari saistīts akreditēts muzejs; institūcija, kuras struktūrvienība ir akreditēts muzejs; pašvaldība, kuras iestāde ir akreditēts muzejs;
- profesionālās izglītības iestāde, kas īsteno akreditētu lauksaimniecības, mežsaimniecības, pārtikas ražošanas vai apstrādes nozares profesionālās izglītības programmu un ir izvietota valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļautā objektā, kura teritorija ir pieejama sabiedrības apskatei.

MK noteikumu Nr. 755 izpratnē ar apstrādes nozari ir saistīti muzeji, kas eksponē vai demonstrē šādus nodarbošanās veidus:

- keramikas un ādas priekšmetu izgatavošanu;
- kokamatniecību;
- metāla izstrādājumu amatniecību;
- apģērbu un tekstiliju amatniecību.

☑ Kur var īstenot projektus?

Pasākuma īstenošanas vieta ir visa Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas.

☑ Cik liels ir pieejamais finansējums?

Visā plānošanas periodā (līdz 2013. gadam) vienam atbalsta pretendenta maksimālā attiecināmo izmaksu summa ir Ls 140 000.

☑ Kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta intensitāte ir noteikta šādi:

- valsts un pašvaldību iestādēm, kuras var būt atbalsta pretendenti, atbalsta apmērs ir 100% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas;
- pārējiem atbalsta pretendentiem atbalsta apmērs ir 75% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas.

☑ Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

Pasākuma ietvaros attiecināmās izmaksas tiek dalītas pa atbalstāmajām aktivitātēm.

Aktivitātes	
Muzeju darbības attīstība	
Ēku renovācija, tai skaitā arī vienkāršota renovācija vai piemērošana muzeja funkciju veikšanai	Ar lauksaimniecības un mezsaimniecības, pārtikas ražošanas vai apstrādes nozari saistītu iekārtu, tehnikas, darbarīku restaurācija vai izgatavošana ekspozīcijas izveidei un demonstrēšanai darbībā
	Muzeja norāžu un informācijas stendu izveide, interneta nodrošināšana muzeja telpās
	Muzeja īpašumā vai valdījumā esošās teritorijas sakopšana un labiekārtošana
	Profesionālās izglītības iestādes īpašumā vai valdījumā esošās teritorijas sakopšana un labiekārtošana, lai nodrošinātu publisku pieejamību un kultūras mantojuma saglabāšanu
Attiecināmās izmaksas	ēku renovācijas, tai skaitā vienkāršotās renovācijas izmaksas * pamatlīdzekļu iegāde muzeja funkciju nodrošināšanai
	būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz atbalsta pretendenta sagatavotu tēmi, ja paredzēta vienkāršota renovācija, vai pamatojoties uz akceptētu renovācijas projektu tehniskā projekta stadijā **
	iekārtu, tehnikas, darbarīku restaurācijas vai to izgatavošanas izmaksas *
	materiālu iegādes, iekārtu, tehnikas, darbarīku restaurācijas vai to izgatavošanas izmaksas **
	norāžu un informācijas stendu izgatavošanas, noformēšanas un uzstādīšanas izmaksas *
	norāžu un informācijas stendu izgatavošanai nepieciešamo materiālu iegādes izmaksas **
	interneta ierīkošanas izmaksas muzeja telpās *
	teritorijas sakopšanas un labiekārtošanas izmaksas *
	teritorijas sakopšanai un labiekārtošanai nepieciešamo materiālu izmaksas **
	teritorijas sakopšanai un labiekārtošanai nepieciešamo pamatlīdzekļu iegādes izmaksas
ar projekta sagatavošanu un ieviešanu tieši saistītas vispārējās izmaksas, tai skaitā samaksa par arhitektu, inženieru un konsultantu darbu, juridiskiem pakalpojumiem, tehniski ekonomisko pamatojumu izstrādi, patentu un licenču iegādi, ja tās nepārsniedz astoņus procentus no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas	

* pamatojoties uz līgumiem ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darbu veikšanu,

** ja netiek slēgti līgumi ar trešajām personām par šo darbu izpildi.

☑ Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Lauku mantojuma saglabāšana un atjaunošana”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesniegums divos eksemplāros un elektroniskā versija (neattiecas, ja veidlapu iesniedz saskaņā ar Elektronisko dokumentu likuma prasībām)	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Muzeja nolikums	Muzeju vai mācību iestāžu dokumentācija. Izziņu iesniegšanas gadījumā jābūt norādei, ka tās adresējamas Lauku atbalsta dienestam
3	Muzeja akreditācijas apliecība	
4	Izziņa par muzejā krājumos esošo muzeja priekšmetu skaitu	

5	Izziņa par muzeja pieejamību apmeklētājiem kalendārajā gadā	Muzeju vai mācību iestāžu dokumentācija. Izziņu iesniegšanas gadījumā jābūt norādei, ka tā adresējama Lauku atbalsta dienestam
6	Izziņa par muzeja apmeklētāju skaitu iepriekšējā kalendārajā gadā	
7	Izziņa par muzeja (profesionālās izglītības iestādes) ēku un teritorijas statusu	
8	Izglītības programmu akreditācijas apliecības	
9	Izziņa par izglītības iestādē īstenojamo lauksaimniecības, mežkopības, pārtikas ražošanas vai apstrādes nozares izglītības programmu skaitu	
10	Izziņa par izglītības iestādē izglītojamo skaitu uz mācību gada sākumu	
11	<p>Izziņa no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) par nodokļu nomaksu, izsniegta ne agrāk kā 1 mēnesi pirms projekta iesnieguma iesniegšanas</p> <p><i>☛ Šo izziņu pats pretendents var arī neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas VID pieprasīt izziņu par atbalsta pretendentu. Tikai jāņem vērā, ka šajā gadījumā, ja tomēr būs kāds nodokļu nomaksas parāds (par kuru esat piemirsis vai neesat zinājis), jums nebūs iespēja to dzēst un saņemt izziņu, bet LAD uzskatīs, ka nav izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi un projektu var noraidīt</i></p>	<p>Lai saņemtu izziņu, ir jāvēršas VID nodaļā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. VID nodaļu adreses atrodamas VID mājaslapā www.vid.gov.lv sadaļā <i>Kontakti/Izziņas</i></p> <p>☛ Lai saņemtu izziņu, VID būs nepieciešama šāda informācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kāda veida izziņa ir nepieciešama (iesniedzamā dokumenta nosaukums 2. vai 2. un 3. punktā – izziņa par nodokļu nomaksu, izziņa par valsts sociālās apdrošināšanas veiktajām iemaksām; • personas datus, uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru; • kādēļ izziņa nepieciešama (projekta iesniegšanai pasākumā „Lauku mantojuma saglabāšana”); • kam adresējama izziņa (Lauku atbalsta dienestam)
12	<p>Izziņa no kredītiestādes vai krājaizdevumu sabiedrības par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai paredzēts ņemt kredītu – <u>izziņā jābūt norādītiem kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizītiem un kredīta summai</u></p> <p><i>☛ Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu</i></p>	<p>Izziņu izsniedz kredītiestāde, līzingsabiedrība vai krājaizdevu sabiedrība uz sava uzņēmuma veidlapas ar norādi, ka tā iesniedzama Lauku atbalsta dienestam</p> <p><i>Izziņas teksta paraugs rokasgrāmatas 1. pielikumā</i></p>
13	Ja projekta īstenošanā plānots ieguldīt privātos vai citus līdzekļus, tad pamatojoši dokumenti, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tur esošo nepieciešamo summu
14	Pēdējā noslēgtā Gada pārskats (pilns komplekts) atbalsta pretendentiem, kuriem tas jāiesniedz saskaņā ar likuma „Gada pārskatu likums” nosacījumiem ar VID atzīmi par saņemšanu	Lauku atbalsta dienestā ir jāiesniedz tāds pārskats, kas jau ir iesniegts VID (ir atzīme par tā saņemšanu)

15	Zemesgrāmatas nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatas apliecība par ēku (būvi) vai ilgtermiņa nomas līgums (reģistrēts Zemesgrāmatā) vismaz uz 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža – par nekustamo īpašumu, kurā paredzēts projektu īstenot	<p>Iespējama nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>.</p> <p>Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna.</p> <p>Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
16	<p>Iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu</p> <p><i>Iepirkuma procedūru apliecināšie dokumenti – iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija, iepirkuma uzraudzības biroja publicēta uzaicinājuma, grozījumu un gala lēmuma izdruka, derīgie piedāvājumi no uzaicinātajiem piegādātājiem, vērtēšanas ziņojums un apliecinājums par saistītam personām.</i></p> <p><i>Ja pasūtītājs ir valsts vai pašvaldību iestāde – informatīvais paziņojums par cenu aptauju vai paziņojums par līgumu, tehniskā specifikācija, iepirkuma uzraudzības biroja publicētais gala lēmums, paziņojums par uzvarētāju un uzvarētāja piedāvājums.</i></p> <p><i>Ja iepirkuma procedūra nav jāpiemēro saskaņā ar normatīvajiem aktiem, atbalsta pretendents iesniedz aprakstu brīvā formā, norādot, kādā veidā konkrētajai iegādei ir noteikta zemākā cena, un pievienojot informāciju par aptaujātajiem uzņēmējiem, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti</i></p>	<p><i>Sk. 4. nodaļu un 2.–6. pielikumu</i></p> <p>Ja pasūtītājs ir valsts vai pašvaldību iestāde, tad sīkāka informācija par iepirkumu veikšanu IUB mājaslapā www.iub.gov.lv sadaļā <i>Palīdzība/Iepirkumu vadlīnijas</i></p>
17	Uzskaites veidlapa par saņemto <i>de minimis</i> atbalstu saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka minimālā atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un minimālā atbalsta uzskaites veidlapas formu	<p><i>Sk. 8. pielikumu</i></p> <p>MK noteikumi Nr. 58 „Noteikumi par <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem”.</p> <p>Sīkāka informācija par veidlapas aizpildīšanu LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie pasākuma noderīgās informācijas</p>
18	Ja atbalsta pretendents ir pašvaldība -- pašvaldības lēmums par piedalīšanos projektā un projekta īstenošanai nepieciešamā finansējuma apmēru, norādot finansēšanas avotus (ja plānots ņemt aizņēmumu, norāda finanšu līdzekļu izņemšanas un atmaksas grafiku)	Izsniedz pašvaldība
19	Ja atbalsta pretendents ir pašvaldība – pašvaldības pārskats par dokumentu iesniegšanas mēneša pirmajā datumā esošajiem pašvaldības aizņēmumiem, galvojumiem un ilgtermiņa saistībām, iekļaujot tajā arī jauno, plānoto aizņēmumu	
20	Ja atbalsta pretendents ir valsts iestāde – tās ministrijas vai citas centrālās valsts iestādes, kuras padotībā atrodas atbalsta pretendents, apliecinājums par finansējuma nodrošināšanu	

<p>Renovācijas un labiekārtošanas projektiem</p> <p><i>📌 Teritorijas labiekārtošanas, renovācijas gadījumā būvniecības un iepirkuma dokumentus var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc projekta iesnieguma apstiprināšanas un līguma noslēgšanas starp Lauku atbalsta dienestu un atbalsta pretendentu (izņemot būvmateriālu iegādes gadījumu)</i></p>		
21	Zemesgrāmatu nodaļas izdots Nostiprinājuma uzraksts vai Zemesgrāmatu apliecība par zemi vai ēku, uz kuras vai kurā paredzēts veikt būvniecību, vai arī ilgtermiņa zemes nomas līgums (reģistrēts Zemesgrāmatā) – par ilgtermiņa zemes vai ēku (būvju) nomas līgumu uzskatāms tāds, kuras nomas termiņš nav mazāks par 7 gadiem no projekta iesnieguma iesniegšanas brīža	<p>Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>.</p> <p>Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna.</p> <p>Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
22	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja uz iesniegšanas brīdi nav tehniskā projekta)	<p>Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem.</p> <p>Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi.</p> <p>Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē</p>
23	Vienkāršotas renovācijas gadījumā apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, kas izstrādāta atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem	
24	Būvmateriālu iegādes gadījumā (renovācijas gadījumā) – akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā	
25	Atbalsta pretendenta sastādīta būvniecības tāme, ja paredzēts iegādāties būvmateriālus (vienkāršotas renovācijas gadījumā)	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
26	Akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
27	Būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdi ir tehniskais projekts)	<p>Būvatļaujas izsniedz pašvaldību būvvaldes. Atļaujas saņemšanai nepieciešamie dokumenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • akceptēts būves projekts, • būvatļaujas pieprasījums, • zemes gabala īpašuma tiesības vai lietošanas tiesības un apbūves tiesības apliecinošs dokuments, • sertificēta atbildīgā būvdarbu vadītāja un sertificēta būvuzrauga, ja tāds ir pieaicināts, saistību raksts, • līguma par autoruzraudzību kopija un autoruzraudzības žurnāls, ja paredzēta būvdarbu autoruzraudzība, • būvdarbu žurnāls, • apdrošinātāju izsniegta būvuzņēmēja vai būvētāja civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas polises kopija

Muzeja iekārtu, tehnikas, darba rīku restaurācijas vai izgatavošanas ekspozīcijas izveidei un demonstrēšanai darbībā projektiem		
28	Atbalsta pretendenta apstiprināts muzeja krājumu komisijas lēmums par darba izpildes nepieciešamību	Tāmi var sastādīt līdzīgi kā 7. pielikumā, tikai jāievēro, kam tā ir jāatstiprina
29	Sertificēta restauratora saskaņota darba izmaksu tāme restaurācijas vai izgatavošanas gadījumā	
30	Atbalsta pretendenta apstiprināta darbu izmaksu tāme ekspozīcijas izveides un sagatavošanas demonstrēšanai gadījumā	
Muzeja norāžu, informācijas stendu izveides un interneta pieejamības nodrošināšanas muzeja telpās projektiem		
31	Muzeja vadītāja apstiprināta darbu izmaksu tāme	Tāmi var sastādīt līdzīgi kā 7. pielikumā
32	Tehniskā specifikācija	<i>Sk. 2. pielikumu</i>

3.8. LAUKU EKONOMIKAS DAŽĀDOŠANA UN DZĪVES KVALITĀTES VEICINĀŠANA VIETĒJO ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJU ĪSTENOŠANAS TERITORIJĀ

Pasākuma „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana” mērķis ir veicināt lauku ekonomikas dažādošanu un dzīves kvalitātes uzlabošanu vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā, nodrošinot iedzīvotājiem nepieciešamo pakalpojumu pieejamību un sabiedrisko aktivitāšu dažādošanu.

MK 13.01.2009. noteikumi Nr. 33 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku attīstībai pasākumam “Konkurētspējas veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā” un pasākumam „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”” ar grozījumiem (MK 10.11.2009. noteikumi Nr. 1310), kas stājās spēkā 2009. gada 14. novembrī

Pretendējot uz šo atbalstu, jāievēro arī MK 14.07.2009. noteikumi Nr. 783 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai”, kuros ietverti vispārīgie nosacījumi atbalsta saņemšanai.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Kādas aktivitātes tiek atbalstītas?

Pasākuma ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes:

- iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide pakalpojumu pieejamībai, kvalitātei un sasniedzamībai vietējiem iedzīvotājiem;

Minētā aktivitāte ir vērsta uz vietējiem iedzīvotājiem paredzamo jaunu pakalpojumu izveidi, esošo pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu un pakalpojumu sasniedzamību, ar to saprotot infrastruktūras izveidi pie pakalpojuma sniegšanas objekta. Noteikumu izpratnē termins „pakalpojums” ir atbilstoši personas saimnieciskajai vai profesionālajai darbībai par atlīdzību vai bez tās veikta pasūtījuma izpilde vai noslēgta līguma pildīšana, ar kuru saskaņā iznomā kādu lietu, izgatavo jaunu lietu, uzlabo vai pārveido esošu lietu vai tās īpašības, veic darbu, gūst nematerializētu darba rezultātu vai arī tirgo preces.

- iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem.

Šī aktivitāte ir vērsta uz sabiedrisko aktivitāšu (tajā skaitā apmācību un interešu klubu, kultūras, vides aizsardzības, sporta un cita brīvā laika pavadīšanas aktivitāšu) dažādošanu vietējiem iedzīvotājiem. Vietējās rīcības grupas kompetencē ir, atkarībā no vietējām vajadzībām noteikt vietējā attīstības stratēģijā plānotās darbības, kas tiek atbalstītas šo aktivitāšu ietvaros.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kas var saņemt atbalstu?

Atbalsta pretendenti var būt

- biedrības vai nodibinājumi;
- vietējās pašvaldības;
- citas juridiskas vai fiziskas personas, kuras īsteno projektu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorijā.

☑ Kur var īstenot projektus?

Pasākuma īstenošanas vieta ir vietējās attīstības stratēģijas īstenošanas teritorija.

☑ Cik liels ir pieejamais finansējums?

Viena atbalstāmā projekta atbalsta apjoms (attiecināmo izmaksu summa) nepārsniedz Ls 20 000. Tomēr vietējā rīcības grupa vietējā attīstības stratēģijā var samazināt atbalsta apjomu un intensitāti, tāpēc pirms projektu rakstīšanas jāizpēta konkrētā attīstības stratēģija.

☑ Kāda ir atbalsta intensitāte?

Atbalsta intensitāte no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas ir šāda:

- līdz 90% – biedrībām un nodibinājumiem;
- līdz 75% – vietējām pašvaldībām;
- līdz 50% – citām juridiskām un fiziskām personām.

☑ Kādi atbalsta saņemšanas nosacījumiem atbalsta pretendents ir jāatbilst?

- Projekts atbilst vietējai attīstības stratēģijai.
- Atbalsta pretendents un projektā paredzētās aktivitātes neatbilst LAP 2007.-2013. 1. un 3. ass pasākumu, kurus var īstenot ar LEADER pieeju, atbalsta saņemšanas nosacījumiem.

☞ Tas nozīmē, ka atbalsta pretendenta paredzētās aktivitātes nevar būt tādas, kuras varētu īstenot arī tādos pasākumos kā „Lauku saimniecību modernizācija”, „Lauksaimniecības produktu pievienotās vērtības radīšana”, „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietveros ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu”, „Tūrisma aktivitāšu veicināšana”, „Pamatpakalpojumi ekonomikai un iedzīvotājiem” un „Lauku mantojuma saglabāšana”. Ja plānotās aktivitātes iespējams īstenot kādā no minētajiem pasākumiem, tad to nevar darīt šajā pasākumā „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana”;

- Naudas plūsmas pārskatā naudas atlikumam projekta iesniegšanas gadā, visos projekta īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas katra gada beigās ir jābūt pozitīvam, ja atbalsta pretendents ir juridiska persona (izņemot biedrības, nodibinājumus un pašvaldības) vai fiziska persona, kas veic saimniecisku darbību (naudas plūsma pierāda iespēju īstenot projektu un sasniegt mērķi);
- Īstenojot projektu, ir jāasniedz minēto aktivitāšu mērķis.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

☑ Kas ietilpst attiecināmajās izmaksās?

Attiecināmās izmaksas ir šādas:

- jaunu pamatlīdzekļu un iekārtu iegāde un uzstādīšana;

- ēku un būvju celtniecība, rekonstrukcija, vienkāršota rekonstrukcija, renovācija, vienkāršota renovācija un visas ar to saistītās izmaksas (tai skaitā iekšējie un ārējie ūdensvadi, iekšējā un ārējā kanalizācija, iekšējā un ārējā elektroapgāde, ventilācijas un apkures sistēmas), pamatojoties uz līgumu ar trešajām personām, kas ir atbildīgas par darba izpildi;
- būvmateriālu iegāde, pamatojoties uz būvprojektu, kas iesniegts kopā ar projekta iesniegumu, vai atbalsta pretendenta sastādītu tāmi vienkāršotai rekonstrukcijai;
- teritorijas labiekārtošana (piemēram, teritorijas asfaltēšana vai cita klājuma ieklāšana, žoga izbūve, zāliena, ilggadīgo stādījumu un ārējā apgaismojuma ierīkošana);
- vispārīgās izmaksas (piemēram, arhitektu, inženieru un konsultantu honorāri, juridiskie pakalpojumi, tehniski ekonomiskie pamatojumi, patentu un licenču izmaksas, nomas līguma reģistrācija zemesgrāmatā), kas ir tieši saistītas ar projekta sagatavošanu vai ieviešanu un nepārsniedz 8% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas;
- ja atbalsta pretendents ir biedrība vai nodibinājums, kas nav pievienotās vērtības nodokļa maksātājs, tad attiecināmas izmaksas tai ir arī pievienotās vērtības nodoklis.

Aktivitātē „Iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegāde un uzstādīšana un infrastruktūras izveide sabiedrisko aktivitāšu dažādošanai vietējiem iedzīvotājiem” gadu pēc projekta pabeigšanas attiecināmas ir arī ar projektu saistītā personāla atalgojuma izmaksas, kas nepārsniedz 10% no projekta kopējās attiecināmo izmaksu summas. Ar projektu saistītajam personālam atalgojumu izmaksā ne mazāk kā sešus mēnešus.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Pamatlīdzekļi atbilstoši Latvijas grāmatvedības standartam Nr. 7 „Pamatlīdzekļi” ir materiāli aktīvi (uzņēmuma resursi, kuri iegūti savā rīcībā pagātnes notikumu rezultātā un no kuriem nākotnē uzņēmumam ir sagaidāms ekonomisks izdevīgums), kurus uzņēmums tur, lai izmantotu preču ražošanai vai pakalpojumu sniegšanai, iznomāšanai vai administratīvajām vajadzībām, un kurus tas plāno izmantot ilgāk nekā vienu gadu, un kuri nav iegādāti pārdošanai. Tātad tie ir pašvaldības, biedrības, nodibinājuma vai komersanta materiāli lietiski ilgtermiņa ieguldījumi, kuru lietošanas termiņš ir ilgāks par vienu gadu un kuru iegādes mērķis nav to pārdošana. Informējam, ka Valsts ieņēmuma dienesta mājaslapā www.vid.gov.lv ir atrodams metodiskais materiāls par pamatlīdzekļu uzskaiti un nolietojuma aprēķināšanas kārtību.

Kādi dokumenti jāiesniedz, piesakoties pasākumam „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana”?

Nr. p.k.	Iesniedzamā dokumenta nosaukums	Paskaidrojums
1	Projekta iesniegums divos eksemplāros	Projekta iesnieguma veidlapas un to aizpildīšanas metodiskie norādījumi atrodami LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas
2	Atbalsta pretendenta deklarācija saskaņā ar normatīvajiem aktiem par kārtību, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu lauku un zivsaimniecības attīstībai	Deklarācija atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra pasākuma paskaidrojošās informācijas

3	<p>Kredītiestādes, līzings sabiedrības vai krājaizdevumu sabiedrības izziņa par kredīta piešķiršanu (izziņā jābūt norādītiem kredītdevēja un kredītņēmēja rekvizītiem un kredīta summai)</p> <p>👉 <i>Jāiesniedz, ja projekta īstenošanai plāno ņemt kredītu. Var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā</i></p>	<p>Izziņu izsniedz kredītiestāde, līzings sabiedrība vai krājaizdevumu sabiedrība ar norādi, ka tā iesniedzama Lauku atbalsta dienestam.</p> <p><i>Izziņai jābūt konkrēti par kredīta piešķiršanu, ne vairs par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu.</i></p> <p><i>Sk. 10. pielikumu</i></p>
4	<p>Zemesgrāmatu nodaļas iesniegtu nostiprinājuma uzraksta vai zemesgrāmatas apliecības kopiju par nekustamo īpašumu, kurā paredzēta būvniecība, teritorijas labiekārtošanas, pamatlīdzekļu uzstādīšana vai izvietošana, vai ilgtermiņa nekustamā īpašuma nomas līgums, patapinājuma līgums, vai saskaņojums</p> <p><i>Ilgtermiņa zemes nomas līgumu reģistrē zemesgrāmatā un iesniedz Lauku atbalsta dienestā 10 darbdienu laikā no Lauku atbalsta dienesta lēmuma saņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu. Pēc reģistrācijas zemesgrāmatā iesniedz zemesgrāmatas nodaļas izdotu nostiprinājuma uzrakstu kopiju vai zemesgrāmatas apliecības kopiju par nekustamo īpašumu</i></p>	<p>Iespējamais nomas līguma paraugs ZM mājaslapā www.zm.gov.lv sadaļā <i>Lauku attīstība/Zemes nomas līguma paraugforma</i>.</p> <p>Nomas līgumu ieteicams slēgt uz ilgāku laiku nekā noteiktie 7 gadi (piemēram, uz 10 gadiem), lai, ja gadījumā nolemj arī nākamajos gados pieteikties kādam atbalsta pasākumam, līgums nebūtu jāpārslēdz no jauna.</p> <p>Zemesgrāmatas nodaļu kontaktinformācija atrodama mājaslapā www.zemesgramata.lv sadaļā <i>Zemesgrāmatu nodaļas</i></p>
5	<p>Iepirkuma procedūru apliecinājoši dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu</p> <p><i>Iepirkuma procedūru apliecinājošie dokumenti – informatīvais paziņojums par cenu aptauju vai paziņojums par līgumu, tehniskā specifikācija, IUB publicētais gala lēmums, paziņojums par uzvarētāju un uzvarētāja piedāvājums. Ja iepirkuma procedūra nav jāpiemēro saskaņā ar normatīvajiem aktiem, atbalsta pretendents iesniedz aprakstu brīvā formā, norādot, kādā veidā konkrētajai iegādei ir noteikta zemākā cena, un pievienojot informāciju par aptaujātajiem uzņēmējiem, reklāmas bukletus un citu informāciju, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti</i></p>	<p>Par iepirkuma procedūras veikšanas nosacījumiem pēc MK noteikumiem Nr. 65 sīkāk rakstīts rokasgrāmatas 4. nodaļā</p> <p>Atbalsta pretendentiem, kuriem jāpiemēro Publisko iepirkumu likums sīkaka informāciju par iepirkumu veikšanu var atrast IUB mājaslapā www.iub.gov.lv sadaļā <i>Palīdzība/Iepirkumu vadlīnijas</i></p>
6	<p>Uzskaites veidlapa par saņemto <i>de minimis</i> atbalstu</p>	<p><i>Sk. 8. pielikumu</i></p> <p>MK noteikumi Nr. 58 „Noteikumi par <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un <i>de minimis</i> atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem”.</p> <p>Sīkaka informācija par veidlapas aizpildīšanu LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie pasākuma noderīgās informācijas</p>
<p>Būvniecība, rekonstrukcijai vai teritorijas labiekārtošanai</p> <p><i>Būvniecības, rekonstrukcijas un teritorijas labiekārtošanas gadījumā būvniecības un iepirkuma dokumentus var iesniegt kopā ar projekta iesniegumu vai 6 mēnešu laikā pēc LAD lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu stāšanās spēkā (izņemot vienkāršotas rekonstrukcijas, vienkāršotas renovācijas gadījumu un teritorijas labiekārtošanu, kas nav atrunāta būvniecību reglamentējošajos normatīvajos aktos)</i></p>		

7	Akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā vai tā kopiju (ja iesniegšanas brīdī ir tehniskais projekts)	Par būvniecības dokumentāciju ieteicams konsultēties ar būvniecības nozares speciālistiem pašvaldībās, arhitektiem. Plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniedz pašvaldību būvvalde; pēc tā saņemšanas, var uzsākt būvprojekta izstrādi. Izstrādāto būvprojektu, lai tas būtu pamats būvatļaujas izsniegšanai, nepieciešams akceptēt pašvaldību būvvaldē
8	Būvatļauja (ja uz iesniegšanas brīdī ir tehniskais projekts)	
9	Plānošanas un arhitektūras uzdevums (ja iesniegšanas brīdī nav tehniskā projekta)	
10	Būvmateriālu iegādes gadījumā (būvniecības un rekonstrukcijas gadījumā) – akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā vai tā kopija	
11	Teritorijas labiekārtošanai, kas nav atrunāta būvniecības reglamentējošajos aktos – izmaksu tāme	
12	Vienkāršotās rekonstrukcijas un vienkāršotas renovācijas gadījumā apliecinājuma karte un ieceres dokumentācija, kas izstrādāta atbilstoši būvniecības reglamentējošiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības saistošajiem noteikumiem	
13	Būvmateriālu iegādes gadījumā (vienkāršotās rekonstrukcijas un vienkāršotas renovācijas gadījumā) – izmaksu tāme vai paredzamā līgumcena saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu	<i>Sk. 7. pielikumu</i>
Ja atbalsta pretendents ir pašvaldība		
14	Pašvaldības domes (padomes) lēmums par piedalīšanos projektā un projekta īstenošanai nepieciešamo finansējuma apmēru, norādot finansēšanas avotus (ja plānots ņemt aizņēmumu, norāda finanšu līdzekļu izņemšanas un atmaksas grafiku)	Izsniiedz pašvaldība
15	Pārskats par dokumentu iesniegšanas mēneša pirmajā datumā esošajiem pašvaldības aizņēmumiem, galvojumiem un ilgtermiņa saistībām, iekļaujot tajā arī jauno, plānoto aizņēmumu	
Ja atbalsta pretendents ir biedrība vai nodibinājums		
16	Apstiprināts lēmums par projekta īstenošanu un visām no tā izrietošajām saistībām, norādot projekta kopējās izmaksas un finansēšanas avotus	Izsniiedz biedrība vai nodibinājums
17	Biedrības vai nodibinājuma reģistrācijas apliecība	
18	<p>Izziņa no Valsts ieņēmumu dienesta (VID) par nodokļu nomaksu – izsniegta ne agrāk kā 1 mēnesi pirms projekta iesnieguma iesniegšanas</p> <p>Lai saņemtu izziņu, ir jāvēršas VID nodaļā atbilstoši deklarētajai dzīvesvietai vai juridiskajai adresei. VID nodaļu adreses atrodamas VID mājaslapā www.vid.gov.lv sadaļā <i>Kontakti/Izziņas</i>.</p> <p>☞ Lai saņemtu izziņu, VID būs nepieciešama šāda informācija:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kāda veida izziņa ir vajadzīga (iesniedzamā dokumenta nosaukums 2. vai 2. un 3. punktā – izziņa par nodokļu nomaksu, izziņa par valsts sociālās apdrošināšanas veiktajām iemaksām; • personas datus, uzņēmuma nosaukumu, reģistrācijas numuru; • kādēļ izziņa nepieciešama (projekta iesniegšanai attiecīgajā pasākumā); • kam adresējama izziņa (Lauku atbalsta dienestam) 	☞ Šo dokumentu pats pretendents var arī neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas VID pieprasīt izziņu par atbalsta pretendentu. Tikai jāņem vērā, ka šajā gadījumā, ja tomēr būs kāds nodokļu nomaksas parāds (par kuru esat piemirsis vai neesat zinājis), jums nebūs iespēja to dzēst un saņemt izziņu, bet LAD uzskatīs, ka nav izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi un projektu var noraidīt

Ja atbalsta pretendents ir cita juridiska vai fiziska persona, kas veic saimniecisku darbību		
19	Reģistrācijas apliecība	
20	Ja projekta īstenošanā plānots ieguldīt privātos vai citus līdzekļus, tad pamatojoši dokumenti, kas pierāda naudas līdzekļu pieejamību	Piemēram, atbalsta pretendenta konta izraksts ar tajā esošo nepieciešamo summu
21	Pēdējā noslēgtā Gada pārskats (pilns komplekts) saskaņā ar likumu „Gada pārskatu likums” <i>Ja atbalsta pretendents nodibināts pēdējo 18 mēnešu laikā pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, Gada pārskata vietā iesniedz atbalsta pretendenta apstiprinātu finanšu pārskatu par organizācijas ieņēmumiem un izdevumiem visā darbības periodā, sākot no dibināšanas</i>	<i>Šos dokumentus pats pretendents var arī neiesniegt – LAD ir tiesīgs pēc projekta saņemšanas VID pieprasīt izziņu par atbalsta pretendentu. Tikai jāņem vērā, ka šajā gadījumā, ja tomēr būs kāds nodokļu nomaksas parāds (par kuru esat piemirsis vai neesat zinājis), jums nebūs iespēja to dzēst un saņemt izziņu, bet LAD uzskatīs, ka nav izpildīti visi nepieciešamie nosacījumi un projektu var noraidīt.</i>
22	Pēdējā noslēgtā gada Gada ienākumu deklarācija „Ieņēmumi no saimnieciskās darbības” saskaņā ar normatīvajiem aktiem par noteikumiem par iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju un tās aizpildīšanas kārtību – atbalsta pretendentiem, kuri saskaņā ar likuma „Gada pārskatu likums” nosacījumiem neiesniedz gada pārskatus	

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Iesniedzot dokumenta kopiju, atbalsta pretendents apliecina tās atbilstību oriģinālam (uz dokumenta atzīme „KOPIJA PAREIZA”, apliecinātājas amatpersonas pilns amata nosaukums, paraksts, paraksta atšifrējums, apliecinājuma vietas nosaukums, apliecinājuma datums, zīmoga nospiedums), kā arī uzrāda oriģinālu.

4. IEPIRKUMA PROCEDŪRAS VEIKŠANA

Kam ir jāveic iepirkuma procedūra?

Atbalsta pretendents (lauku uzņēmējiem, biedrībām, citām fiziskām un juridiskām personām), kurš vēlas saņemt atbalstu, ir jāveic iepirkuma procedūra, ja investīciju pasākumos preču vai pakalpojumu iepirkumam paredzamā līgumcena ir Ls 50 000 vai augstāka (bez PVN) un būvdarbu iepirkumam paredzamā līgumcena ir Ls 120 000 vai augstāka (bez PVN).

Ja paredzamā līgumcena ir zemāka par noteiktajām robežām, tad iepirkuma procedūra nav jāveic, taču jānodrošina, ka darījums nenotiek ar saistītu personu – tēvu, māti, vecmāti, vecotēvu, bērnu, mazbērnu, brāli, māsu, pusbrāli, pusmāsu, adoptēto, adoptētāju vai laulāto, kā arī savstarpēji saistītu personu saskaņā ar likumu „Par nodokļiem un nodevām”.

Iepirkuma procedūras kārtību nosaka MK 05.02.2008. noteikumi Nr. 65 „Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem”, kas stājas spēkā 2008. gada 9. februārī

Šie noteikumi ir jāņem vērā, piesakoties LAP investīciju atbalsta pasākumos, kuros finansējums netiek piešķirts kā kompensācija. Lai varētu saņemt finansējumu, jāņem vērā Lauku atbalsta dienesta (LAD) skaidrojumi un norādījumi par to, kādai ir jābūt iepirkuma procedūrai.

Kad ir jāveic iepirkuma procedūra?

Saistībā ar iepirkuma procedūru LAP investīciju projektos lauku uzņēmējam

- procedūra nav jāveic;
- tā ir jāveic ar sludinājumu IUB mājaslapā, ja investīciju pasākumos preču vai pakalpojumu iepirkumam paredzamā līgumcena ir Ls 50 000 vai augstāka (bez PVN) un būvdarbu iepirkumam paredzamā līgumcena ir Ls 120 000 vai augstāka (bez PVN).

Kā nosaka paredzamo līgumcenu?

Lai noteiktu, vai iepirkuma procedūra vispār ir jāveic, finansējuma saņēmējam ir jānosaka projektā ietvertā piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu līguma paredzamā līgumcena bez PVN. Plānojot projekta izmaksas, jāņem vērā finansējuma saņēmēja vajadzība (tas ir, iepirkuma priekšmets), tirgus piedāvājums un iespējamie finanšu resursi. No iegūtās informācijas aprēķina paredzamo līgumcenu un nosaka iepirkuma procedūras nepieciešamību.

Saskaņā ar MK noteikumu nr. 65 5. punktu (ja iepirkuma priekšmets ir līdzīgas preces vai pakalpojumi, iepirkuma paredzamo līgumcenu nosaka kā finansējuma saņēmēja plānoto kopējo samaksu par līguma izpildi visā projekta īstenošanas laikā) paredzamā līgumcena jāplāno, balstoties **uz pasākuma mērķi (vai jomu) kopumā**.

Līgumcena ir jāplāno,

- **balstoties uz pasākuma mērķi (vai jomu kopumā);**
- **nosakot, vai preces un pakalpojumi ir līdzīga veida** – tiem ir vienots mērķis un piegādātāju loks, piemēram:
  - pasākumā „Lauku saimniecību modernizācija” viens piegādātāju loks ir lauksaimniecības tehnikai, viens – lopkopības iekārtām, viens – augkopības iekārtām un viens – būvmateriāliem,
  - pasākumā „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)” viens piegādātāju loks ir datortehnikai, viens – mēbelēm, viens – galdniecības ražošanas pamatlīdzekļiem un viens – būvmateriāliem;
- **ņemot vērā laika periodu** – ja projekta īstenošanas termiņš pārsniedz 12 mēnešus, tad līdzīgu preču vai pakalpojumu līgumcenas summē vismaz 12 mēnešu periodā (laika periodu rēķina no iegādes brīža).

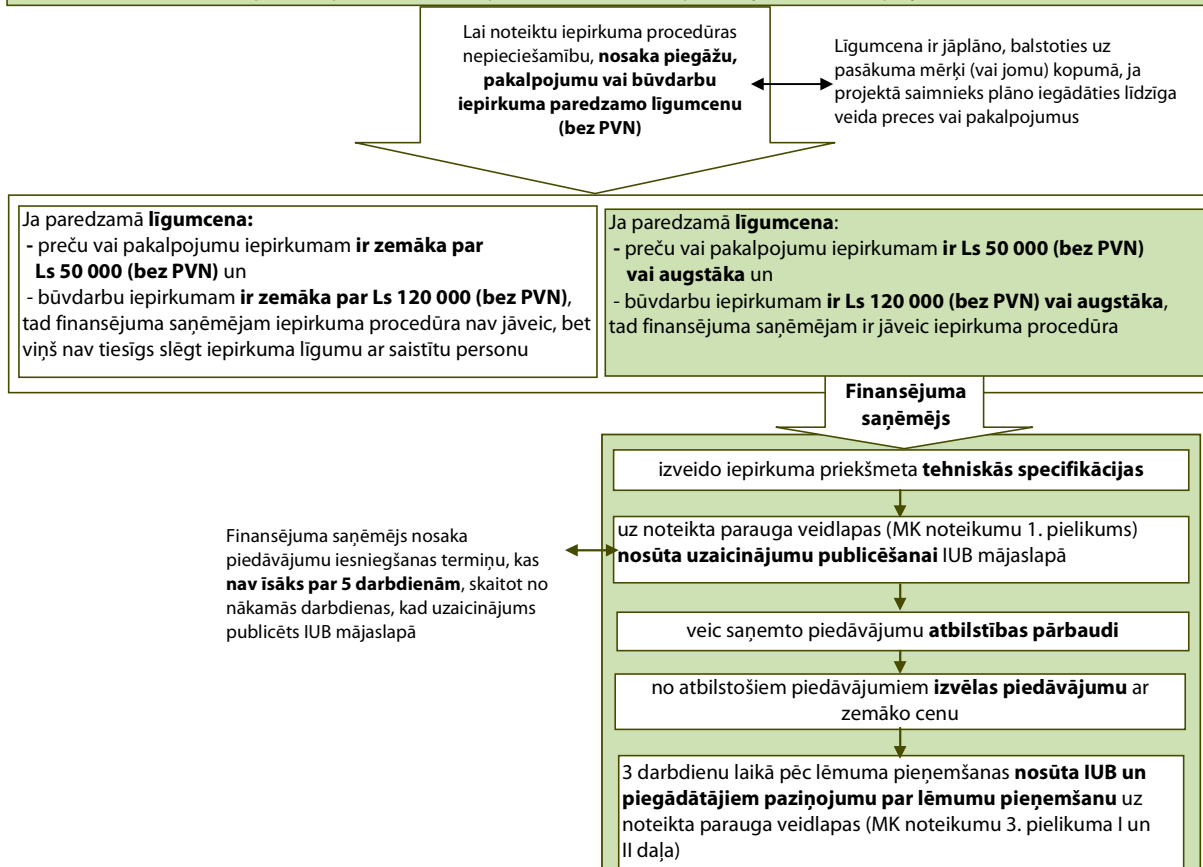
Avots: LAD

☑ Kāds ir iepirkuma procedūras process?

Lai iepirkuma procedūras process būtu saprotamāks, shēmā ir norādīti galvenie posmi, kuri jāizpilda.

Iepirkuma procedūras kārtība pasūtītāja finansētajos projektos

Ja fiziska vai juridiska persona vēlas saņemt valsts subsidiju vai ES fondu atbalstu investīcijām lauksaimniecībā (kas nav kompensējoša rakstura), lai pirktu tehniku un iekārtas vai īstenotu būvniecības projektu, tad viņam jāņem vērā MK noteikumi Nr. 65 "Noteikumi par iepirkuma procedūru un tās piemērošanas kārtību pasūtītāja finansētiem projektiem"

Kā jau minēts, tad iepirkuma procedūra nav jāveic, ja paredzamā līgumcena preču vai pakalpojumu iepirkumam ir zemāka par Ls 50 000 un būvdarbu iepirkumam – par Ls 120 000. Taču ir jāizvairās no šādiem gadījumiem:

- iepirkuma līgums galarezultātā tiek noslēgts par lielāku summu nekā noteiktās minimālās robežas bez PVN – šajā gadījumā tiks pārkāpti MK noteikumi Nr. 65;
- mākslīgā dalīšana – lai izvairītos no iepirkuma procedūras veikšanas, iepirkuma priekšmeta iegāde tiek mākslīgi sadalīta vairākās daļās.

Jāatceras, ka

viena vajadzība = viens iepirkums.

Iepirkumu, kuram ir vienots mērķis un piegādātāju loks un kurš notiek vienā laikā, nevar dalīt. Piemēram, vienā ēkā veicami dažādi remontdarbi, par kuriem līgumi tiek slēgti vienā laikā, vai vienā laikā pērkamas dažādas saimniecības preces, kuras var piegādāt vieni un tie paši piegādātāji. Tas pats attiecas arī uz līdzīga veida precēm un pakalpojumiem.

Tātad, ja lauku uzņēmēja iepirkuma paredzamā līgumcena, sarēķinot izmaksas nepieciešamajiem darbiem, sanāk

- augstāka par Ls 50 000 – preču vai pakalpojumu iepirkuma gadījumā un
  - augstāka par Ls 120 000 – būvdarbu iepirkuma gadījumā,
- viņam ir jāņem vērā noteikta iepirkuma procedūra.

1. Jāsagatavo iepirkuma priekšmeta **tehniskā specifikācija**, kurā finansējuma saņēmējs norāda prasības, kuras ir jāizpilda, lai iepirkuma priekšmets atbilstu iepirkuma mērķim (piemēram, prasības attiecībā uz iepirkuma priekšmeta kvalitāti, apjomu, drošību, garantiju, kā arī citas pamatotas un objektīvas prasības). Prasības ir jāformulē precīzi, lai iespējamais piegādātājs varētu konstatēt līguma priekšmetu un finansējuma saņēmējs pēc tam salīdzināt piedāvājumus un izvēlēties iepirkuma mērķim atbilstošos – izvēlēties var tikai no tādiem piedāvājumiem, kuri atbilst tehniskajai specifikācijai. Tāpēc, sastādot tehnisko specifikāciju, vajadzētu ņemt vērā šādus nosacījumus un ieteikumus:

- tehniskajās specifikācijās nedrīkst minēt noteiktus izstrādājumus vai procesus, kā arī norādīt uz konkrētām tirdzniecības markām, patentiem un specifisku izcelsmi, ja vien šie nosacījumi nav izšķiroši iepirkuma priekšmeta pastāvēšanai. Šādā gadījumā minētā norāde lietojama kopā ar vārdiem „vai ekvivalents”. Piemēram, nedrīkst rakstīt „*Ranila* jumta segums”, jo tā ir tieša norāde uz ražotāju; šajā gadījumā jāmēģina raksturot vēlamu jumta segumu, neminot ražotāju;
- lai gan prasības iepirkuma priekšmetam ir jāformulē pēc iespējas precīzāk, tomēr nevajadzētu norādīt tādas, kuras grūti izpildīt, šādi ierobežojot savas izvēles iespējas. Piemēram, ja tehniskajā specifikācijā ir norādīts: „traktora jauda 110 ZS”, tad nevarēs no piedāvājumiem izvēlēties traktoru, kam ir 112 ZS. Tāpēc labāk norādīt nevis konkrētu skaitli, bet lielumu robežās, piemēram, „traktora jauda 100 – 120 ZS”;
- tajā pat laikā ir jāizstrādā tāds prasību kopums, kas izslēdz nepamatoti lēta piedāvājuma atbilstību. No atbilstošajiem piedāvājumiem galarezultātā ir jāizvēlas lētākais, līdz ar to ir iespējams, ka, rūpīgi nesastādot tehniskās specifikācijas, var nonākt situācijā, kad atbilstošs ir arī nepamatoti lēts piedāvājums (piedāvātājs nav iekļāvis kādas izmaksas vai darbus, kuras nav pieminētas tehniskajā specifikācijā, līdz ar to

nodrošinot iespēju saņemt pasūtījumu). Tāpēc finansējuma saņēmējam ir rūpīgi jāpārdomā, vai viņam nozīmīgi ir arī, piemēram, piegāde, uzstādīšana, pat apmācība, atbilstība esošajai tehnikai vai ieviejamība esošajā telpā, apkopes serviss. Lai šos kritērijus ņemtu vērā, arī veicot piedāvājumu izvēli, tie ir jānorāda tehniskajā specifikācijā. Nevajadzētu aizmirst arī par it kā pašsaprotamām lietām, piemēram, lai, lasot tehnisko specifikāciju, ir saprotams, ka nepieciešams traktors ar motoru un četriem riteņiem.

2. Finansējuma saņēmējs uz noteikta parauga veidlapas (MK noteikumu Nr. 65 1. pielikums) sagatavo **uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu** un nosūta IUB publicēšanai tā mājaslapā (www.iub.gov.lv sadaļā *Iepirkumu izziņošana/Veidlapas/Iepirkuma sludinājumu veidlapas/MK noteikumi Nr. 65 veidlapas*). Finansējuma saņēmējam ir jānodrošina iespēja varbūtējiem piegādātājiem iepazīties ar tehnisko specifikāciju un citiem iepirkuma procedūras dokumentiem. Protams, viņš vienlaikus var nosūtīt uzaicinājumu visiem iespējamiem piegādātājiem, kuri tam ir zināmi, publicēt uzaicinājumu preses izdevumos vai jebkurā citā publiski pieejamā resursā.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

IUB 3 darbdienu laikā pēc uzaicinājuma saņemšanas ievieto to IUB mājaslapā. Piedāvājuma iesniegšanas termiņš tiek noteikts tāds, kas ir pietiekams piedāvājumu sagatavošanai, bet ne īsāks par 5 darbdienu, skaitot no nākamās darbdienas pēc publicēšanas IUB mājaslapā.

 IUB nosūtītajā uzaicinājumā, iespējamiem piegādātājiem nosūtītajā uzaicinājumā, kā arī preses izdevumos un citos publiski pieejamos resursos publicētajā uzaicinājumā iekļautās ziņas nedrīkst atšķirties – visiem uzaicinājumiem ir jāsaturs viena un tā pati informācija!

Tehniskajā specifikācijā un uzaicinājumā var tikt izdarīti arī grozījumi, taču tad par tiem ir jānosūta paziņojums publicēšanai IUB par grozījumiem iepirkuma procedūras dokumentos uz noteikta parauga veidlapas (MK noteikumu Nr. 65 2. pielikums). Par grozījumiem ir jāpaziņo arī iespējamajiem piegādātājiem, nosūtot viņiem paziņojumu, kā arī nodrošinot to izziņošanu visos publiski pieejamajos resursos, kuros uzaicinājums izsludināts. IUB 3 darbdienu laikā pēc minētā paziņojuma saņemšanas ievieto to savā mājaslapā. Finansējuma saņēmējs nodrošina grozījumu izziņošanu ne vēlāk kā vienu darbdienu pirms piedāvājuma iesniegšanas termiņa beigām. Ja tiek izdarīti grozījumi, tas pagarina piedāvājumu iesniegšanas termiņu vismaz par 5 darbdienu, ievērojot tādus pašus nosacījumus, kā nosakot piedāvājuma iesniegšanas termiņu.

Sagatavojot uzaicinājumu, finansējuma saņēmējs nosaka arī piedāvājuma derīguma termiņu. Tam jābūt tādā, lai iespējamie piegādātāji būtu saistīti ar savu piedāvājumu līdz iepirkuma līguma noslēgšanas brīdim. Šis nosacījums ir nepieciešams, lai varētu noslēgt līgumu un piegādātājs pirms līguma noslēgšanas nevarētu mainīt nosacījumus, kādus izvirzījis piedāvājumā.

3. Kad noslēdzies piedāvājumu iesniegšanas termiņš un saņemti piedāvājumi, finansējuma saņēmējs veic piedāvājumu atbilstības pārbaudi. Pārbaudē un vērtēšanā, ja nepieciešams, var pieaicināt arī neatkarīgus ekspertus, kuri ir nesaistītas personas (sk. minētos nosacījumus par saistītajām personām). Par atbilstošiem tiek atzīti tikai tādi piedāvājumi, kas atbilst tehniskajā specifikācijā

un uzaicinājumā minētajām prasībām. Finansējuma saņēmējs neizskata arī tādus piedāvājumus, kurus iesniegušas savstarpēji saistītas personas. No atbilstošajiem piedāvājumiem izvēlas piedāvājumu ar zemāko cenu.

4. Kad ir pieņemts lēmums, finansējuma saņēmējs 3 darbdienu laikā sagatavo paziņojumu par pieņemto lēmumu (MK noteikumu Nr. 65 3. pielikums) un nosūta paziņojuma I un II daļu piegādātājiem, kas iesnieguši piedāvājumus un IUB ((www.iub.gov.lv sadaļā *Iepirkumu izziņošana/Veidlapas/Iepirkuma sludinājumu veidlapas/MK noteikumi Nr. 65 veidlapas*). Pēc minētā paziņojuma saņemšanas IUB 3 darbdienu laikā ievieto to savā mājaslapā.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

5. Finansējuma saņēmējam uzglabāšanai uzņēmumā paziņojumam par lēmuma pieņemšanu pievieno tā III daļu (norāda, kādi pielikumi tiek pievienoti paziņojumam) un šādus dokumentus:

- uzaicinājumu;
- tehnisko specifikāciju;
- visu saņemto piedāvājumu oriģinālus;
- piedāvājumu vērtēšanas protokolu, eksperta atzinumu un citus līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas dokumentus, ja tādi ir.

Šos dokumentus uzglabā atbilstoši atbildīgās institūcijas noteiktajam termiņam.

Kas jāizdara, lai sludinājums tiktu publicēts IUB mājaslapā?

Veidlapu paraugi doti rokasgrāmatas pielikumos, tāpat tur norādīta arī to atrašanās vieta internetā, kur iespējams šīs veidlapas saglabāt un aizpildīt, rakstot projektu. Viens no iespējamiem variantiem, kā šīs veidlapas tiek aizpildītas ir šāds:

- 1) sagatavo tehnisko specifikāciju un uzaicinājumu – vislabāk to izdarīt elektroniski uz LAD un IUB mājaslapā pieejamajām veidlapām;
- 2) pēc tam, kad veidlapa ir aizpildīta elektroniski, to izdrukā, ziņu sagatavotājs to paraksta un nosūta uz IUB (pa pastu, pa faksu vai ieskanētā veidā uz e-pasta adresi sludinajumi@iub.gov.lv – sīkāka informācija IUB mājaslapā sadaļā *Iepirkumu izziņošana*);
- 3) sludinājums tiek publicēts tikai pēc tam, kad tas parakstīts tiek nosūtīts arī pa faksu.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Tāda pati kārtība ir noteikta arī attiecībā uz grozījumu veikšanu un paziņojuma par pieņemto lēmumu nosūtīšanu.

Ko LAD iesaka darīt tiem, kuriem iepirkuma procedūra atbilstoši MK noteikumiem nav jāveic?

Gadījumos, ja

- piegāžu vai pakalpojumu paredzamā līgumcena ir robežās no Ls 5000 līdz 49 999,99 (bez PVN);
- būvdarbu paredzamā līgumcena ir robežās no Ls 5000 līdz Ls 119 999,99 (bez PVN),

Lauku atbalsta dienests tomēr iesaka atbalsta pretendentiem piemērot līguma slēgšanas tiesību procedūru un izsludināt iepirkumu caur IUB (atbilstoši MK noteikumiem Nr. 65).

Tomēr gadījumos, kad atbalsta pretendents nebūs veicis iepirkuma procedūru caur IUB, viņam būs jāsniedz skaidrojums brīvā formā, kurā norādīts, kādā veidā atbilstošajai iegādei ir noteikta zemākā cena, un skaidrojumam jāpievieno informācija par aptaujājajiem uzņēmumiem, reklāmas bukleti ar cenām vai cita informācija, kas apliecina noteiktās cenas objektivitāti un atbilstību tirgus situācijai. Atbalsta pretendents jāuzņemas atbildība par dažādu piegādātāju piedāvājumu salīdzinājumu un izdevīgākā piedāvājuma izvēli.

Īpaši šādiem gadījumiem, kad nav jāpiemēro iepirkuma procedūra LAD ir sagatavojis metodiskos norādījumus (sk. 11. pielikumu). Varat izmantot LAD dotās tabulas aizpildīšanai un sava zemākās cenas noteikšanas pierādījuma sagatavošanai, ņemot vērā LAD piezīmes par to aiļu aizpildīšanu.

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

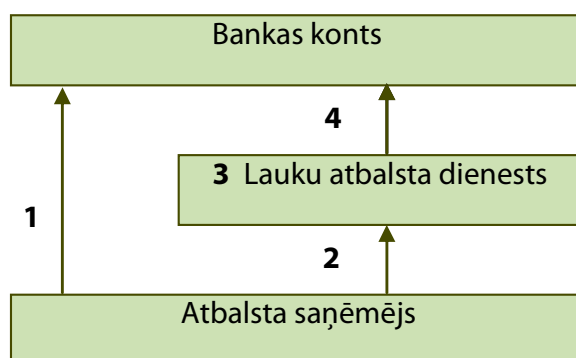
5. FINANSĒJUMA SAŅEMŠANAS KĀRTĪBA

Atbalsta maksājumus vietējās attīstības stratēģijai atbilstošajiem projektiem veic Lauku atbalsta dienests. Atbalsta saņēmējam ir jānodrošina regulāra un precīza uzskaite par projekta ietvaros veiktajiem maksājumiem, kā arī jānodrošina grāmatvedības uzskaite.

Sabiedrisko finansējumu piešķir tikai par noteiktajām attiecināmajām izmaksām. Ja attiecināmās izmaksas veido tikai daļu no projekta kopējām izmaksām, atbalsta saņēmējs nodrošina visa projekta ieviešanu par saviem līdzekļiem, atbilstoši projekta iesniegumā paredzētajām aktivitātēm un mērķiem.

Atbalsta piešķiršanas kārtība ir atkarīga no atbalsta pretendenta.

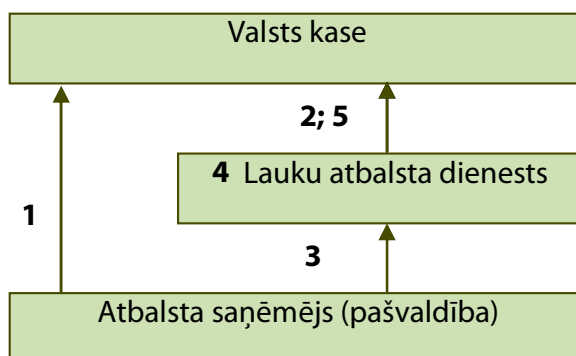
☑ Vispārējos gadījumos piemērojamā finanšu shēma

Avots: Lauku attīstības programma 2007.-2013. gadam

- 1 – Atbalsta saņēmējs vai viņa pilnvarotais pārstāvis atver bankas kontu (vai izmanto jau esošu kontu). Īstenojot projektu, maksājumus atbalsta pretendents veic no saviem līdzekļiem;
- 2 – Atbalsta saņēmējs pēc projekta vai tā daļas realizācijas iesniedz Lauku atbalsta dienestā maksājuma pieprasījumu, kas ir atbalsta saņēmēja faktiski veikto izdevumu atmaksas pieprasījums;
- 3 – Lauku atbalsta dienests pārbauda iesniegtā maksājuma pieprasījuma atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- 4 – Lauku atbalsta dienests veic pārskatījumu uz atbalsta saņēmēja kontu un par šo darbību informē VRG.

☑ Atbalsta piešķiršana pašvaldībām

Avots: pēc MK noteikumiem Nr. 783

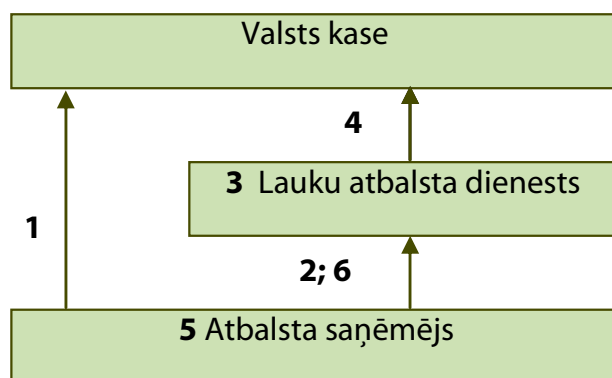
(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

- 1 – Atbalsta saņēmējs atver kontu Valsts kasē – visus maksājumus veic no šī konta;
- 2 – LAD pārskaita avansa maksājumu – ne vairāk kā 20% no kopējā projekta piešķirtā finansējuma apjoma;
- 3 – Pašvaldība pēc projekta vai tā daļas realizācijas iesniedz Lauku atbalsta dienestā maksājuma pieprasījumu, kas ir atbalsta saņēmēja faktiski veikto izdevumu atmaksas pieprasījums, un iesniedz to LAD;
- 4 – Lauku atbalsta dienests pārbauda iesniegtā maksājuma pieprasījuma atbilstību normatīvajos aktos noteiktajām prasībām;
- 5 – Lauku atbalsta dienests veic pārskatījumu uz atbalsta saņēmēja kontu Valsts kasē.

Veicot avansa un starpposma maksājumus pašvaldībai, ievēro nosacījumu, ka to kopsumma nedrīkst pārsniegt 90% no projektam piešķirtā finansējuma apjoma. Ja atbalsta saņēmēja kopējie projekta ietvaros veiktie attiecināmie izdevumi ir mazāki nekā plānotās projekta attiecināmās izmaksas un radusies atbalsta saņēmējam samaksātā finansējuma pārmaksa, atbalsta saņēmējs pēc LAD pieprasījuma tās norādītajā kontā atmaksā pārmaksāto finansējumu.

Ja pašvaldība projekta īstenošanai izmanto aizņēmumu no valsts budžeta, LAD izskata maksājuma pieprasījumu un apstiprina attiecināmo izdevumu summu, kas atbilst noteiktajām prasībām un sagatavo maksājuma uzdevumu par finansējuma pārskaitīšanu valsts budžeta kontā aizņēmuma atmaksai, pamatojoties uz pašvaldības sniegto informāciju par Finanšu ministrijas pieņemto lēmumu apstiprināt aizdevuma piešķiršanu pašvaldībai. Vienlaikus LAD sagatavo pašvaldībai informāciju par valsts budžeta kontā atmaksāto aizņēmumu, norādot pārskaitīto līdzekļu summu un datumu.

Atbalsta piešķiršana biedrībām vai nodibinājumiem (priekšapmaksā)

Avots: Lauku attīstības programma 2007.-2013. gadam

- 1 – Atbalsta saņēmējs atver kontu Valsts kasē;
- 2 – Atbalsta saņēmējs pēc līguma noslēgšanas ar Lauku atbalsta dienestu tam iesniedz no preču piegādātājiem, darbu izpildītājiem vai pakalpojumu sniedzējiem saņemtos rēķinus un tos pamatojošo dokumentu kopijas par darbībām, ko veic projekta īstenošanā;
- 3 – Lauku atbalsta dienests pārbauda dokumentu atbilstību;
- 4 – Lauku atbalsta dienests veic pārskatījumu uz atbalsta saņēmēja kontu Valsts kasē;

 Biedrībai vai nodibinājumam atļauts maksāt no sava konta arī pirms priekšapmaksas pārskaitījuma saņemšanas no LAD. Par maksājumiem, kas veikti pirms šī pārskaitījuma saņemšanas, biedrība vai nodibinājums no

atvērtā Valsts kases norēķinu konta atjauno līdzekļus savā kontā. Veicot šādu pārskaitījumu, pievieno maksājumu iestādes atzinumu par pārskaitījuma veikšanu biedrības vai nodibinājuma kontā

5 – Atbalsta saņēmējs apmaksā no preču piegādātājiem, darbu izpildītājiem vai pakalpojumu sniedzējiem saņemtos rēķinus;

6 – Atbalsta saņēmējs iesniedz maksājuma pieprasījumu Lauku atbalsta dienestā.

6. PROJEKTA ĪSTENOŠANAS ATSKAIŠU SAGATAVOŠANA UN IESNIEGŠANA

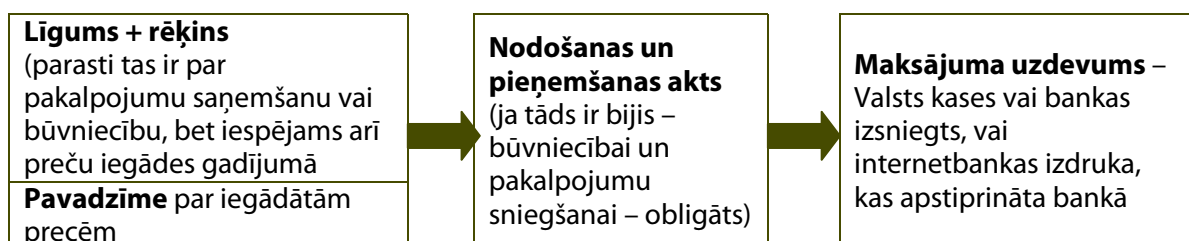
Projektu var sākt īstenot tikai pēc tam, kad Lauku atbalsta dienests to ir apstiprinājis.

Pēc projekta īstenošanas, lai pieprasītu pieteikto atbalsta apjomu, atbalsta saņēmējs piecu darbdienu laikā pēc noteiktā projekta īstenošanas gala termiņa Lauku atbalsta dienestā iesniedz nepieciešamos dokumentus.

Ja projekta īstenošanas ilgums nepārsniedz 6 mēnešus un projekts ir pilnīgi īstenots, Lauku atbalsta dienestā iesniedz šādus dokumentus:

1. jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programnodrošinājuma iegādei:
  - projekta īstenošanas pārskatu saskaņā ar Lauku atbalsta dienesta un atbalsta saņēmēja noslēgtā līguma pielikumu par projekta iesniegumā plānoto pasākumu izpildi attiecīgajā periodā, norādot jebkuras novirzes no projekta iesniegumā plānotā un veiktās darbības to novēršanai (pārskatu veidlapas tiek ievietotas LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie atbalsta pasākuma noderīgās informācijas, tur iespējams šo veidlapu saglabāt un aizpildīt elektroniski);
  - PVD izziņu par projekta atbilstību higiēnas prasībām vai higiēnas un dzīvnieku labturības prasībām (ja prasība attiecas uz atbalsta saņēmēju), jaunu pārstrādes uzņēmumu izveidei – PVD izsniegtas Pārtikas uzņēmuma atzišanas apliecības kopiju (uzrāda oriģinālu);
  - jebkāda veida pārvietojamās tehnikas un transportlīdzekļu iegādei, kurus saskaņā ar normatīvo aktu prasībām ir nepieciešams reģistrēt valsts akciju sabiedrībā „Ceļu satiksmes drošības direkcija”, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā vai valsts akciju sabiedrībā „Latvijas Jūras administrācija”, iesniedz reģistrācijas apliecības kopiju (uzrāda oriģinālu), pārējai teknikai un iekārtām – ražotāja vai tā pilnvarota pārstāvja izsniegtas atbilstības deklarācijas kopiju, kas atbilst attiecīgajiem normatīvajiem aktiem;
  - maksājuma pieprasījumu saskaņā ar noslēgtā līguma pielikumu (pieprasījuma veidlapas tiek ievietotas LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie atbalsta pasākuma noderīgās informācijas, tur iespējams šo veidlapu saglabāt un aizpildīt elektroniski);
  - projekta īstenošanu apliecinājošu maksājumu un darījumu dokumentu kopijas (uzrāda oriģinālus);
  - ar pakalpojumu sniedzējiem noslēgto līgumu kopijas (uzrāda oriģinālus);
  - darbu nodošanas un pieņemšanas aktu kopijas (uzrāda oriģinālus)

Projekta īstenošanu apliecinājošie maksājumu un darījumu dokumenti

2. būvniecības vai rekonstrukcijas gadījumā papildus jāiesniedz:
- akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā vai tā kopija (uzrāda oriģinālu) un būvatļaujas kopija (uzrāda oriģinālu) – ja šos dokumentus neiesniedz reizē ar projekta iesniegumu;
  - iepirkuma procedūras dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu – ja tos neiesniedz reizē ar projekta iesniegumu;
  - akta kopija (uzrāda oriģinālu) par būves pieņemšanu ekspluatācijā.

Ja projekta īstenošanas ilgums pārsniedz 6 mēnešus, atbalsta saņēmējam LAD ir jāiesniedz:

- jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmnodrošinājuma iegādei:
  - piecu darbdienu laikā pēc līgumā noteiktā projekta daļas vai pilnīgas projekta īstenošanas gala termiņa dokumenti, kas minēti iepriekš šajā nodaļā 1. punktā;
  - regulāri ik pēc sešiem projekta īstenošanas mēnešiem piecu darbdienu laikā – projekta īstenošanas pārskats par projektā veicamo pasākumu izpildi attiecīgajā periodā saskaņā ar noslēgtā līguma pielikumu, norādot izpildītos pasākumus, iekavētos pasākumus, kavēšanās iemeslus, kā arī plānoto rīcību un termiņus kavējuma seku novēršanai (neattiecas, ja projektu paredzēts īstenot pa daļām);
- būvniecībai vai rekonstrukcijai:
  - ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc līguma noslēgšanas ar Lauku atbalsta dienestu (ja projektu paredzēts īstenot pa daļām – piecu darbdienu laikā pēc pirmās daļas īstenošanas, bet ne vēlāk kā sešus mēnešus pēc līguma noslēgšanas ar Lauku atbalsta dienestu) – akceptēts būvprojekts tehniskā projekta stadijā vai tā kopija (uzrāda oriģinālu) un būvatļaujas kopija (uzrāda oriģinālu) – ja neiesniedz reizē ar projekta iesniegumu, kā arī iepirkuma procedūras dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem par iepirkuma procedūras piemērošanu. Meliorācijas sistēmu būvniecībai, rekonstrukcijai vai renovācijai šos dokumentus iesniedz ne vēlāk kā gada laikā pēc līguma noslēgšanas;
  - pēc līgumā noteiktā projekta daļas vai pilnīgas projekta īstenošanas piecu darbdienu laikā – dokumentus, kas minēti iepriekš 2. punktā;
  - regulāri ik pēc sešiem projekta īstenošanas mēnešiem piecu darbdienu laikā – projekta īstenošanas pārskatu;
  - pēc pilnīgas projekta īstenošanas piecu darbdienu laikā pēc līgumā noteiktā īstenošanas galatermiņa – akta kopija (uzrāda oriģinālu) par būves pieņemšanu ekspluatācijā.

Dokumentus, kurus atbalsta saņēmējs iesniedz, apkopo kopsavilkumā, norādot tajā dokumenta nosaukumu un lapu skaitu (sk. 9. pielikumu).

1. PIELIKUMS *Kreditiestādes izziņas paraugs par gatavību izskatīt kredīta piešķiršanu*

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Izziņa

Banka apliecina, ka ir saņēmusi aizdevuma pieteikumu un ir gatava izskatīt ilgtermiņa kredīta piešķiršanas iespēju (reģ.Nr. konta Nr.) LVL nepieciešamā kredīta summā. Kredīta mērķis Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Lauku attīstības programmas pasākumā " " iegāde/būvniecība.

Atbalsta pretendenta nosaukums vai vārds, uzvārds

Nepieciešamā kredīta summa

leraksta pasākuma nosaukumu, kurā iesniedzat projektu, – piemēram „Lauku saimniecību modernizācija” vai „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai”

leraksta katram projektam individuāli atbilstošo. Piemēram, tehnikas iegāde, jaunas ēkas būvniecība

leraksta uzņēmuma reģistrācijas numuru (vai personas kodu), kā arī pretendenta bankas konta numuru

Paraksts

Avots: LAD

2. PIELIKUMS *Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija*

Iepirkuma priekšmeta tehniskā specifikācija

Par _____ iegādi Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku
attīstībai (ELFLA) pasākuma _____
" _____ " ietvaros

leraksta
preces
nosaukumu

leraksta pasākuma
numuru un nosaukumu,
piemēram, 121. „Lauku
saimniecību
modernizācijai”

1. Atbalsta pretendents:	
2. Nodokļa maksātāja numurs:	
3. Pasūtītāja adrese:	
4. Pasūtītais priekšmets:	
5. Piegādes vieta:	
6. Piegādes laiks:	
7. Piedāvājuma derīguma termiņš:	
8. Tehniskā specifikācija:	

Norāda informāciju par
atbalsta pretendentu

Norādot piegādes laiku,
jārēķina, ka projektu varēs
uzsākt tikai pēc projekta
apstiprināšanas LAD
(projekta vērtēšanas laiks
var būt 6 mēneši), līdz ar
to jārēķina 6 mēneši, kā arī
laiks, cik ilgi iespējams
precī pasūtīt, iegādāties,
piegādāt

Piedāvājuma derīguma
termiņa jābūt
pietiekamam, lai paspēj
precī iegādāties pēc
tādiem nosacījumiem,
kā dus piegādātājs piedāvā

Tehniskajā specifikācijā
norāda preces
raksturojošos rādītājus,
piemēram, lielumu, jaudu,
darbības nosacījumus
u.tml.

N.p.k.	Preces nosaukums	Tehniskā specifikācija

9. Garantijas laiks: _____.

_____.

200__ .gada _____.

_____/_____
(paraksts) (vārds, uzvārds)

Avots: LAD; veidlapa, ko iespējams aizpildīt elektroniski, atrodamā LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra atbalsta pasākuma noderīgo dokumentu saraksta sadaļā „Iepirkuma procedūras veikšanas kārtība”

3. PIELIKUMS *Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu*

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Uzaicinājums iesniegt piedāvājumu

1. Finansējuma saņēmējs _____
(institūcijas nosaukums vai fiziskās personas vārds, uzvārds)

Nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ja finansējuma saņēmējs ir reģistrējies kā nodokļu maksātājs)

Adrese _____ Latvija, LV- _____
(iela, pilsēta/ciems/pagasts, rajons)

Tālruni +371- _____ , +371- _____ Fakss +371- _____

Kontaktpersona _____
(amats, vārds, uzvārds, tālruna numurs un e-pasta adrese)

2. Iepirkuma priekšmeta apraksts _____

3. Paredzamā līguma izpildes vieta _____

Paredzamais līguma izpildes termiņš ____ . ____ . ____
(diena/mēnesis/gads)

4. Cenas veidošanās rādītāji _____
_____

5. Prasības piedāvājuma noformējumam _____

6. Piedāvājumi jāiesniedz _____
(adrese)

līdz ____ . ____ . ____ plkst. ____ . ____
(diena/mēnesis/gads)

Piedāvājuma derīguma termiņš līdz ____ . ____ . ____
(diena/mēnesis/gads)

7. Ar tehnisko specifikāciju un citu iepirkuma dokumentāciju var iepazīties

_____ (adrese)
no ____ . ____ . ____ līdz ____ . ____ . ____ no plkst. ____ . ____ līdz plkst. ____ . ____
(diena/mēnesis/gads) (diena/mēnesis/gads)

vai valsts aģentūrā "Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra" Rīgā, Pērses ielā 2, ja finansējuma saņēmējs līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru piemēro projektam, ko apstiprinājusi minētā aģentūra.

8. Citas ziņas _____

Uzaicinājuma nosūtīšanas datums ____ . ____ . ____
(diena/mēnesis/gads)

Ziņas sagatavoja _____
(amats, vārds, uzvārds)

Avots: MK noteikumi Nr. 65; veidlapa, ko elektroniski iespējams aizpildīt, atrodamā IUB mājaslapā sadaļā „Iepirkumu izziņošana”

4. PIELIKUMS *Paziņojums par lēmuma pieņemšanu*

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Paziņojums par lēmuma pieņemšanu

I daļa

1. Finansējuma saņēmējs _____
(institūcijas nosaukums vai fiziskās personas vārds, uzvārds)

Nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(ja finansējuma saņēmējs ir reģistrējies kā nodokļu maksātājs)

Adrese _____ Latvija, LV- _____
(iela, pilsēta/ciems/pagasts, rajons)

Tālrunis +371- _____, +371- _____ Fakss +371- _____

2. Iepirkuma priekšmeta nosaukums _____

3. Datums, kad uzaicinājums iesniegt piedāvājumu izziņots internetā __. __. ____
(dienu/mēnesis/gads)

4. Lēmuma pieņemšanas datums __. __. ____
(dienu/mēnesis/gads)

5. Informācija par piedāvājumiem (arī neatbilstošos) iesniegušajiem piegādātājiem

Nosaukums	Nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs	Adrese

6. Informācija par uzvarētāju un piedāvāto līgumcenu

Nosaukums	Nodokļu maksātāja reģistrācijas numurs	Adrese	Piedāvātā līgumcena

7. Paziņojuma nosūtīšanas datums __. __. ____
(dienu/mēnesis/gads)

8. Citas ziņas _____

NEPUBLICĒJAMĀ INFORMĀCIJA

II daļa

Ziņas sagatavoja _____
(amats, vārds, uzvārds)

Paraksts _____ Tālrunis _____

III daļa

Pielikumi:

- 1.
- 2.
- ...

Paraksts _____

Avots: MK noteikumi Nr. 65; veidlapa, ko elektroniski iespējams aizpildīt, atrodamā IUB mājaslapā sadaļā „Iepirkumu izziņošana”

5. PIELIKUMS *Līguma piešķiršanas procedūras vērtēšanas ziņojums*

Līguma piešķiršanas procedūras vērtēšanas ziņojums

Informācija par finansējuma saņēmēju			
Projektā nepieciešamo pakalpojumu, darbu, tehnikas vai piegāžu apraksts			
Pakalpojumu, darbu, tehnikas un piegāžu sniedzējs (nosaukums, juridiskā adrese un reģistrācijas numurs*), kuram nosūtīts uzaicinājums iesniegt piedāvājumu			
Dokuments, kas apliecina, ka uzaicinājums iesniegt piedāvājumu, ir nosūtīts**			
Uzaicināto piegādātāju izvēles detalizēts pamatojums			
Piedāvājuma saņemšanas datums***			
Piedāvājuma atbilstība uzaicinājumā un tehniskajā specifikācijā norādītajām prasībām (atbilst/neatbilst)			
Projektā nepieciešamo pakalpojumu, darbu, tehnikas vai piegāžu piedāvājuma derīguma termiņš			
Projektā nepieciešamo pakalpojumu, darbu, tehnikas vai piegāžu kopējā cena, piedāvājums valūtā/Ls (bez PVN)****			
Izvēlētais pakalpojumu, darbu, tehnikas un piegāžu sniedzējs (nosaukums, juridiskā adrese un reģistrācijas numurs*)			

* Ārvalstu juridiskām personām uzņēmuma reģistrācijas numurs var nebūt

** Šajā ailē minētie dokumenti nav jāiesniedz LAD, izņemot IUB mājas lapā izsludināto iepirkumu gadījumā.

*** Ja no iespējamā piegādātāja nav saņemts piedāvājums, norādīt „nav saņemts piedāvājums”

**** Ja piedāvājums ir iesniegts ārvalstu valūtā, tad kopējā cena jānorāda gan ārvalstu valūtā, gan latos. Pārrēķins uz latiem jāveic saskaņā ar Latvijas Bankas noteikto un publicēto tās dienas valūtas maiņas kursu, kad piedāvājums ir sagatavots (<http://www.bank.lv/lat/main/all/finfo/notvalkur/>). Pārrēķinu no eiro uz latiem veic pēc konstanta kursa: **1 eiro = 0,702804 lati**.

Finansējuma saņēmējs _____
(paraksts, paraksta atšifrējums, datums)

Avots: LAD; veidlapa, ko iespējams aizpildīt elektroniski, atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra atbalsta pasākuma noderīgo dokumentu saraksta sadaļā „Iepirkuma procedūras veikšanas kārtība”

6. PIELIKUMS *Atbalsta pretendenta apliecinājums*

Atbalsta pretendenta apliecinājums

Ieraksta atbalsta
pretendenta vārdu,
uzvārdu

Es, _____, apliecinu, ka veicot iepirkuma procedūru neesmu skatījies tādu piegādātāju piedāvājumus, kas ir savstarpēji saistītas personas likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē, ka arī neesmu saistīts ne ar vienu iespējamo piegādātāju un pieaicināto ekspertu (gadījumā, ja piedāvājumu atbilstības pārbaudei un vērtēšanai tika piesaistīti eksperti).

_____
(paraksts, paraksta atšifrējums, datums)

Avots: LAD; veidlapa, ko iespējams aizpildīt elektroniski, atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra atbalsta pasākuma noderīgo dokumentu saraksta sadaļā „Iepirkuma procedūras veikšanas kārtība”

7. PIELIKUMS *Būvmateriālu iegādes tāme***Būvmateriālu iegādes tāme (vienkāršotas rekonstrukcijas gadījumā)**

N.p.k.	Materiālu nosaukums	Mērvienība	Daudzums	Cena par vienību, Ls		Kopā izmaksas, Ls	
				ar PVN	bez PVN	ar PVN	bez PVN
1						-	-
2						-	-
3						-	-
4						-	-
5						-	-
6						-	-
7						-	-
8						-	-
9						-	-
10						-	-
11						-	-
12						-	-
13						-	-
Kopā, Ls						-	-

Atbalsta pretendenta paraksts _____

(paraksts, paraksta atšifrējums, datums)

Avots: LAD; veidlapa, ko iespējams aizpildīt elektroniski, atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie katra atbalsta pasākuma noderīgo dokumentu saraksta

8. PIELIKUMS *Uzskaites veidlapa par saņemto „de minimis” atbalstu*

Uzskaites veidlapa par saņemto *de minimis* atbalstu

Komerksabiedrības nosaukums _____

Adrese _____

Reģistrācijas numurs Uzņēmumu reģistrā (komercreģistrā) _____

Tālrunis _____ Fakss _____

Informācija par komerksabiedrības saņemto *de minimis* atbalstu _____ .gadā

Datums, kad pieņemts lēmums (vai cits dokuments) par atbalsta piešķiršanu	Atbalsta sniedzējs (Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 1. panta otrās daļas 2. punkts)	Atbalsta veids (Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 7. pants)	Piešķirtā atbalsta summa (latos)	Subsīdijas ekvivalents (latos) (Komercdarbības atbalsta kontroles likuma 9.pants)

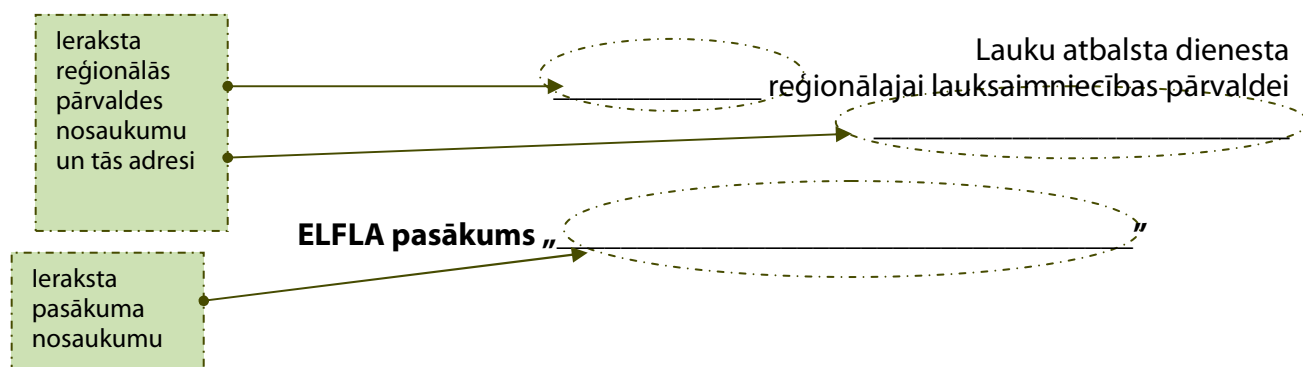
Apstiprinu, ka sniegtā informācija ir pilnīga un patiesa	
Atbildīgā persona	
_____	_____
(vārds, uzvārds)	(paraksts*)
_____	_____
(amats)	(datums*)
Z.v.*	

Piezīme. * Dokumenta rekvizītus "paraksts", "datums" un "Z.v." neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

Avots: MK noteikumi Nr. 58; veidlapa, ko iespējams aizpildīt elektroniski, atrodama LAD mājaslapā www.lad.gov.lv pie atbalsta pasākuma noderīgo dokumentu saraksta

9. PIELIKUMS *iesniegto projekta īstenošanas dokumentu kopsavilkums*

Atbalsta daļā iesniegto projekta īstenošanas dokumentu kopsavilkums

N. p. k.	Dokumenta nosaukums	Lapu skaits
1.		
2.		
3.		

Datums _____ /Atbalsta pretendents/

10. PIELIKUMS *Kredītiestādes izziņas paraugs par kredīta piešķiršanu*

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

**Lauku atbalsta dienestam
Republikas laukums 2
Rīga
LV-1981**

____.gada ____.

IZZIŅA
par kredīta piešķiršanu

_____apliecina, ka ir piešķirusi _____,
(kredītiestādes nosaukums) (juridiskas / fiziskas personas nosaukums)
reģistrācijas numurs komercrēģistrā _____, konta Nr. _____
aizdevumu _____ (_____)
(valūta, summa) (valūta, summa vārdiem)
apmērā Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) Lauku attīstības
programmas 2007.- 2013.gadam pasākuma " _____ "
projekta _____ īstenošanai.
(projekta nosaukums)

Lēmums par aizdevuma piešķiršanu ir spēkā līdz ____ .gada ____.

_____
(kredītiestādes paraksttiesīgās
personas amats)

_____
(vārds, uzvārds, paraksts)

Avots: LAD

11. PIELIKUMS **Metodiskie norādījumi piedāvājumu salīdzināšanai zemākās cenas noteikšanā, ja nav jāpiemēro iepirkuma procedūra**

(Izmaiņas ar 23.12.2009.)

Tehniskā specifikācija

Informācija par pasūtītāju:

Nosaukums / Vārds, Uzvārds	
Reģistrācijas numurs (ja attiecināms)	
Adrese	
Kontaktpersona	
Kontakttālrunis	

Informācija par iepirkuma priekšmetu

Iepirkuma priekšmeta nosaukums _____

Iepirkuma priekšmetu raksturojošie rādītāji*:

Piemēram, apjoms (daudzums)	
Piemēram, izmēri	
Piemēram, jauda	
Piemēram, kvalitāte	
Piemēram, drošība	
..... citas funkcionālās vai darbības prasības, garantija, pārbaudes metodes, iesaiņošana, marķēšana, izmantojamās metodes, nepieciešamie resursi, vēlamais galarezultāts, atbilstība nozares normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, vides aizsardzība, invalīdu piekļuves iespējas un citas pamatotas un objektīvas prasības, lai iepirkuma priekšmets atbilstu iepirkuma mērķim	

* **Izvēlas rādītājus, kuri visprecīzāk raksturo iepirkuma priekšmeta vēlamās īpašības, norādot konkrētu parametru un prasības.**

Ja iepirkuma priekšmetam jāatbilst attiecīgiem standartiem, tehnisko specifikāciju sagatavo ar atsauci uz tiem. Katra atsauce lietojama kopā ar vārdiem "vai ekvivalents".

Nedrīkst minēt noteiktus izstrādājumus vai procesus, kā arī norādīt uz tirdzniecības markām, patentiem un specifisku izcelsmi, ja vien šie nosacījumi nav izšķiroši iepirkuma priekšmeta pastāvēšanai. Šādā gadījumā minētā norāde lietojama kopā ar vārdiem "vai ekvivalents".

Paredzamā līguma izpildes vieta _____ ja attiecināms (norāda adresi) _____

Paredzamais līguma izpildes termiņš _____

Piedāvājuma derīguma termiņš _____ (*Finansējuma saņēmējs nosaka tādu piedāvājuma derīguma termiņu, lai iespējamie piegādātāji būtu saistīti ar savu piedāvājumu līdz iepirkuma līguma noslēgšanas brīdim*) _____

Cenas veidošanas rādītāji _____ (*iekļaujot PVN, neiekļaujot PVN, citas prasības*) _____

Prasības piedāvājuma noformējumam (*ja pasūtītājs piedāvājumu vēlas saņemt noteiktā formā*) _____

Piedāvājums jāiesniedz _____ adrese _____ līdz _____ datums _____ plkst. ____ . ____

Ar citu iepirkuma dokumentāciju var iepazīties _____ ja iespējamajam piegādātājam piedāvājuma sagatavošanai nepieciešama papildus informācija, piem. Tehniskais projekts _____

Rezultātu apkopojums

Pasūtītāja nosaukums _____

Iepirkuma priekšmeta apraksts _____

Informācija par piedāvājumiem

Piegādātāja nosaukums			
Piedāvājuma cena (visiem piedāvājumiem jānorāda salīdzināma cena – visiem iekļaujot, vai visiem neiekļaujot PVN)			
Piezīmes (norāda piedāvājuma veidu – piemēram, vēstule, interneta mājaslapa, buklets u.tml.)			
Izvēlētais piegādātājs	<i>norāda uzvarētāju (piedāvājums ar zemāko cenu)</i>		

Ieteicams salīdzināt vismaz 3 tehniskajai specifikācijai atbilstošus piedāvājumus

Pielikumā   skaits (ne mazāk kā trīs)   piedāvājumi

Datums

Paraksts (paraksta atšifrējums)

Pēc piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām finansējuma saņēmējs pārbauda saņemto piedāvājumu atbilstību tehniskajā specifikācijā noteiktajām prasībām un citām prasībām (ja tādas ir) par ko iespējamais piegādātājs bijis informēts.

Finansējuma saņēmējs atzīst **par atbilstošiem tikai tos piedāvājumus**, kuri iesniegti un sagatavoti **atbilstoši tehniskajā specifikācijā noteiktajām prasībām** (un citām prasībām (ja tādas ir), ja par tām iespējamais piegādātājs bijis informēts).

Finansējuma saņēmējs no atbilstošajiem piedāvājumiem izvēlas piedāvājumu ar zemāko cenu.

Finansējuma saņēmējs nedrīkst būt ar iespējamo piegādātāju saistīta persona likuma "Par nodokļiem un nodevām" izpratnē. Ja piegādātājs ir fiziska persona, tad šo noteikumu izpratnē finansējuma saņēmējs un piegādātājs ir uzskatāmi par savstarpēji saistītām personām, ja tos vieno radniecība (attiecībā uz šādiem radniekiem - tēvu, māti, vecmāti, vecotēvu, bērnu, mazbērnu, brāli, māsu, pusbrāli, pusmāsu), adopcijas attiecības (attiecībā uz adoptēto un adoptētāju) vai laulība.

Avots: LAD, metodiskajiem norādījumiem informatīvs raksturs